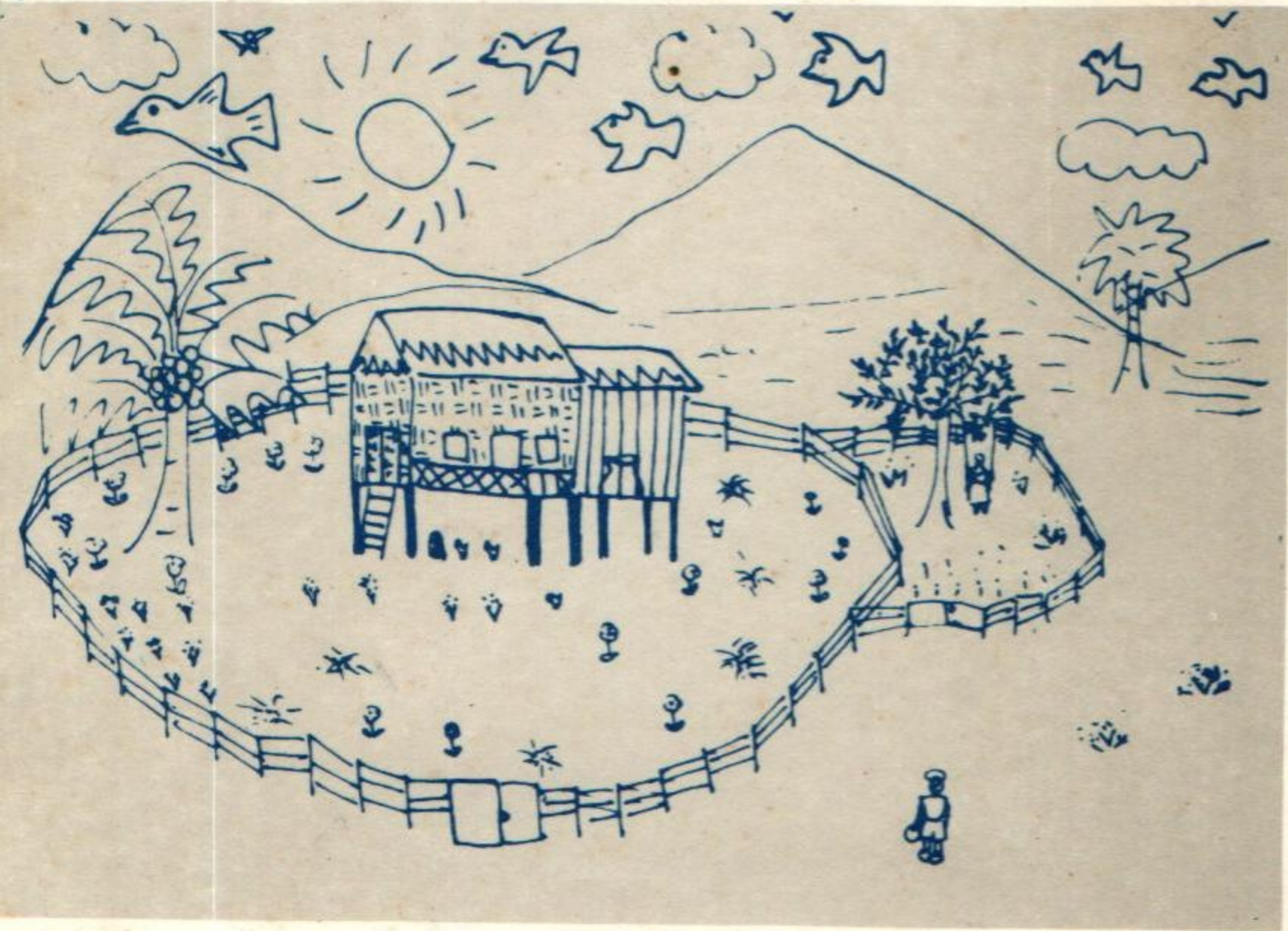

ເຂພງແລ່ນ

ໂຮມເລື່ອງສື່ນໂດຍ

ອຸທິນ ບຸນຍາວິງ

ໂຮມເລື່ອງສິ້ນ

ແຂ້ງແຂ້ງ

ອຸທິນ ບຸນຍາວິງ

ກົມວັດທະນະທຳ

1991

ທະບຽນອະນຸມັດເລກທີ 207/ພ.ຈ.ຫນ.ປ.

ໂຮມເລື່ອງສື່ນ : ແພງແມ່

ໂດຍ : ອຸທິນ ບຸນຍາວົງ

ແຕ້ມຮູບຫນ້າປົກໂດຍ : ປຸ້ຍ (11ປີ)

ຈັດຫນ້າ ແລະ ຕົບແຕ່ງໂດຍ : ໂອທອງ

ພິມຄັ້ງທຳອິດ 1991

ພິມທີ່ໂຮງພິມ ສະກາບັນສຸຂະສິກສາ

ພິມຈຳນວນ 3.000 ຫົວ

ຄຳ ນຶກ

ວົງການວັນນະຄະດີ ຂອງລາວເຮົາ ພວມມີການເຄື່ອນ
ໄຫວ ທີ່ຫນ້າຊົມຊື່ນຍິນດີ ຄືໃນປີ 1990 ນີ້ ມີການພິມປຶ້ມອອກ
ມາຫລາຍຫົວ ແລະ ພິເສດໃນເດືອນຕຸລາປີນີ້ ສະມາຄົມ ນັກປະ
ພັນລາວ ກໍໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນຢ່າງເປັນທາງການ . ເປັນ
ການຕອບສະໜອງການຄອງຄອບຄົວນານຂອງເຫລົ່ານັກຂຽນ
ຜູ້ເຕັມໄປດ້ວຍຄວາມກະຕືລືລົ້ນ ແລະ ຄວາມຕື່ນຕົວສູງ ໃນການ
ສ້າງສັນ ວັນນະກຳລາວ ໃຫ້ຈະເລີນກ້າວຫນ້າ ແລະ ປະກົດ
ເດັ່ນໃນເວທີສາກົນ . ການເຄື່ອນໄຫວດັ່ງກ່າວນີ້ ເປັນນິມິດ
ຫມາຍອັນດີ ແລະ ສິ່ງຜົນກະທົບໃນທາງບວກໃຫ້ແກ່ວົງການ .

ມີປຶ້ມອອກມາຫລາຍຫົວ ກໍຄືມີດອກໄມ້ບານພ້ອມກັນຫລາຍ
ດອກ ແລະ ຫລາຍສີສັນ . ວາດແຕ່ງ ຂອງແຕ່ລະນັກປະພັນ ກໍ
ປຽບຄືສີສັນຂອງດອກໄມ້ໃນອຸດທິຍານ ຊຶ່ງມີສີເດັ່ນສະດຸດຕາ , ສີ
ຫນຸ່ມນວນ , ສີເຍືອກເຢັນຕາ , ສີຮ້ອນແຮງ ແລະ ອື່ນໆ . . .

ສ່ວນອຸທິນ ບຸນຍາວົງ ກໍມີວາດແຕ່ງທີ່ເປັນເອກະລັກຂອງ
ຕົນເອງ ມັນກໍຄືການເລີ່ມເລື່ອງດ້ວຍປະໂຫຍກງ່າຍ ໆ ທໍາມະ
ດາ ໆ ແລະ ບາງເທື່ອກໍສັ້ນໆ . ຄວາມງ່າຍດາຍ ຈະດຶງດູດຜູ້
ອ່ານໃນທັນທີ ທີ່ສາຍຕາສື່າຜັດກັບແກວອັກສອນໃນຕອນຕົ້ນ ແລ້ວ
ຈະພາທ່ານໄປເຖິງແກວສຸດທ້າຍຂອງເລື່ອງ . ແຕ່ການຂຽນ
ເລື່ອງໃຫ້ອ່ານງ່າຍບໍ່ແມ່ນເລື່ອງງ່າຍຄືດັ່ງຫລາຍຄົນຄິດ , ຫາກ
ແຕ່ຜູ້ຂຽນຈະຕ້ອງມີຄວາມຊຳນານ ມີຄວາມປະນີດໃນການສ້າງ
ສັນຜົນງານຊຶ່ງສັງລວມມາໄດ້ຈາກປະສົບການ ແລະ ການຮຽນຮູ້
ເປັນໄລຍະເວລາດົນສົມຄວນ .

ເລື່ອງສັ້ນໃນປຶ້ມຫົວນີ້ ສ່ວນຫລາຍໄດ້ຮັບການພິມເຜີຍແຜ່
ມາແລ້ວໃນຫນັງສືພິມ ແລະ ວາລະສານຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ແລະ
ບາງເລື່ອງໄດ້ຮັບການແປ ແລະ ພິມລົງໃນວາລະສານຂອງຕ່າງ
ປະເທດມາແລ້ວ .

ກົມວັນນະຄະດີ ມີຄວາມພູມໃຈສະເໜີປຶ້ມຫົວນີ້ ຕໍ່ທ່ານຜູ້
ອ່ານ . ມັນເປັນໂຮມເລື່ອງສັ້ນທີ່ໃຫ້ແງ່ຄິດຫລາຍດ້ານ ໂດຍສະ
ເພາະດ້ານມະນຸດສະທໍາ ຊຶ່ງທຸກຄົນຈະຕ້ອງມີປະຈໍາໃຈທັງນີ້ເພື່ອ
ໃຫ້ສັງຄົມດໍາລົງຢູ່ຢ່າງສະຫງົບປອດໄພ ທ່າມກາງທໍາມະຊາດສິ່ງ
ແວດລ້ອມທີ່ປາສະຈາກຮ່ອງຮອຍຂອງຜູ້ທໍາລາຍທັງມວນ .

ວໍຣຽຈັນ , ວັນທີ 30 ຕຸລາ 1990 .
ດຣ . ທອງຄໍາ ອ່ອນມະນີສວນ
ຫົວຫນ້າກົມວັນນະຄະດີ .

ສາລະບານ

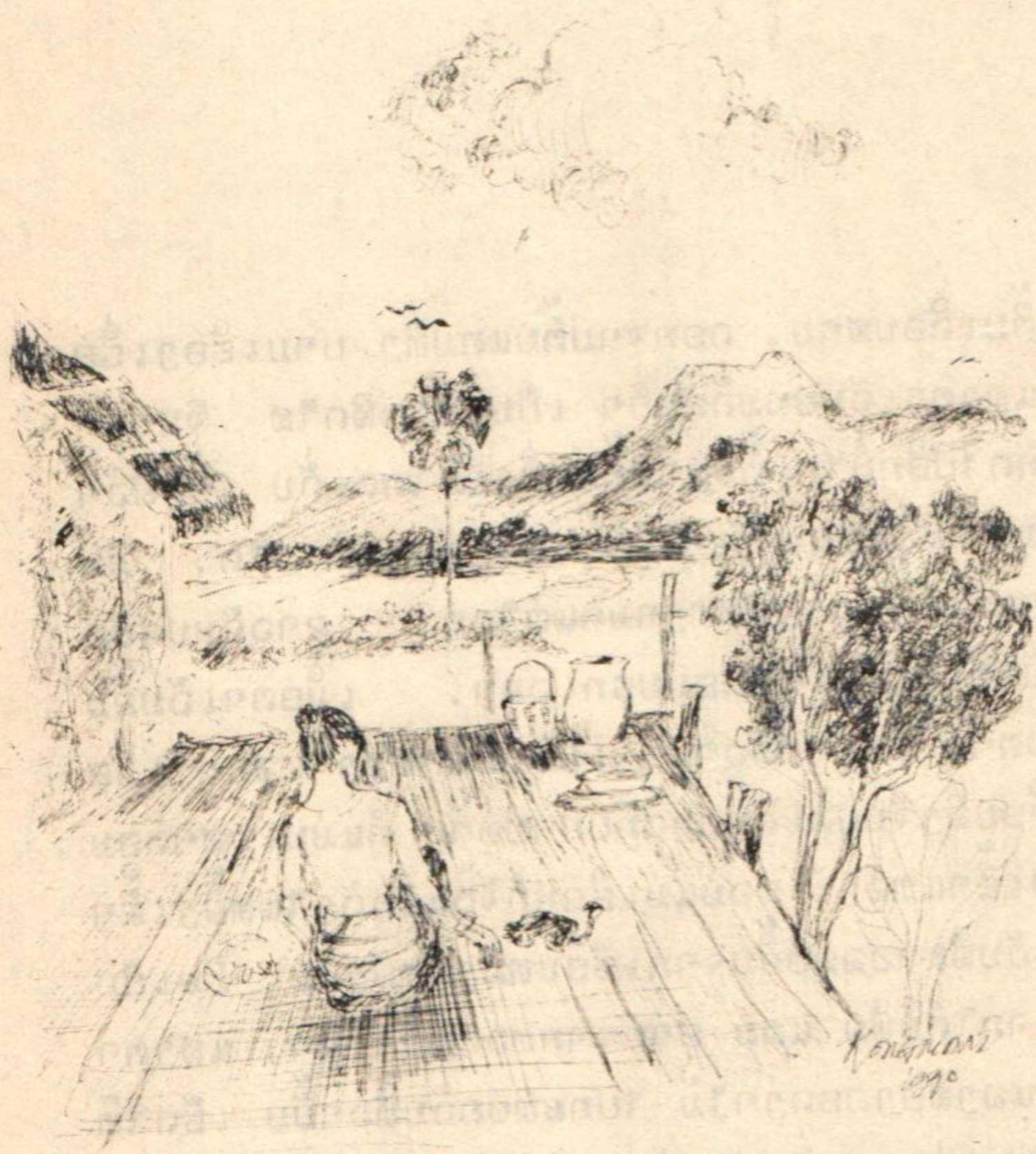
<u>ເລື່ອງ</u>	<u>ຫນ້າ</u>
ນົກບິນຂ້າມປາຍຕານ	7
ຫມົກເກົ່າ	13
ປະກອບສ່ວນ	23
ແພງແມ່	29
ຈໍາປາຫນ້າບ້ານ	35
ຫມູ່ພໍ່	41
50ກີບ	47
ດິກກັບແດັງ	53
ຍາມແມ່ຈາກໄປ	63
ແຮງເສຍສະຫລະ	71
ສຽງຈາກທົ່ງໄຫຫິນ	81
ຄົນງາມ	89

ນົກບິນຊ້າມປາຍຕາ

ຕົ້ນເດືອນສາມ, ດອກຈາກຕົ້ນແຄມທົ່ງ ບານເຮືອງເຮືອ
ຕ້ອງກັບແສງຕາເວັນຍາມຄ້ອຍຄໍ່າ ເປັນສີແດງສົດໃສ ຈົນບາດ
ຕາ. ກັດໄປອີກບໍ່ໄກ ຕົ້ນຕານຕົ້ນໜຶ່ງຢືນໂດດເດັ່ນ ເບິ່ງຄືວ່າ
ບໍ່ຫວັ່ນໄຫວຕໍ່ຟ້າຝົນລົມແດງ ແລະ ແສງແດດແຕ່ຢ່າງໃດ. ມັນ
ຕັ້ງຢູ່ຢ່າງໜ້າຄົງ ຢ່າງສະຫງ່າມາແຕ່ໃດໆ. ຊາວຊົນນະບົດ
ແຫ່ງນີ້ ມັກກິເອົາມັນເປັນບ່ອນບອກເວລາ. ເມື່ອຕາເວັນຂຶ້ນ
ສູງຊື່ປາຍຕາ ກໍໝາຍຄວາມວ່າເປັນເວລາທ່ຽງ ແລະ ເມື່ອ
ຕາເວັນຄ້ອຍລົງຈົນຢູ່ລະດັບດຽວກັບປາຍຕາ ກໍແມ່ນເວລາຕ້ອນ
ງົວຄວາຍເຂົ້າແຫລ່ງ, ສ່ວນແມ່ເຮືອນກໍຈັດແຈງດັງໄຟໜຶ່ງເຂົ້າ
ຄວັນສີຂາວລອຍຂຶ້ນຈາກເຮືອນຫລັງນີ້ຫລັງນັ້ນ, ມັນເປັນ
ຄວັນໄຟຈາກໂດ້ນຟືນ ແລະ ອາຍຈາກຫວດໜຶ່ງເຂົ້າ, ແສງຕາ
ເວັນຍາມແລງສ່ອງລອດງ່າໄມ້ ໄປກະທົບຄວັນທີ່ວ່ານັ້ນ ເຮັດໃຫ້
ເກີດເປັນບ່ອນກ່ານໆ ຢັ່ງຢາຍຢູ່ທຸກແຫ່ງຫີນ ແລະ ລອຍລ່ອງຢູ່

ບັນເທົາ : ອອກແຕ້ມ

ບາດກ້າງບາດກ້າງ

ແຕ້ມໂດຍ : ກອງມະນີ

ກາງອາກາດ .

ນາງອຸ່ນ ຫນຶ່ງ ເຂົ້າປະໄວ້ແລ້ວກໍມາພັງຢູ່ຊານກັບລູກຊາຍ
ອາຍຸ 7 ປີ ຊື່ມິດ , ຫນ້າບ້ານເປັນເດີນກວ້າງ , ຟາກເດີນເປັນ
ຫົນທາງດິນຊຶ່ງແຕ່ກ່ອນມີແຕ່ກວຽນເທົ່ານັ້ນ ທຽວໄປມາ , ຕົກມາ
ກາງປີທີ່ແລ້ວ ຈຶ່ງມັກມີລົດບັນທຸກຂົນໄມ້ ແລ່ນໃຫ້ເຫັນສະເຫມີ .
ຫົນທາງເລີ່ມມີຊີວິດຊີວາ ເພາະມີຄົນທະຍອຍຕ່າງຄົນເຮືອນພາຍ
ຫລັງສຳເລັດວຽກງານປະຈຳວັນຕາມໄຮ່ນາຮິວສວນ . ງົວຄວາຍ
ຜູງທຳອິດກໍປະກົດຕົວ ແລະ ມີຄົນຍ່າງນຳຫລັງ ເພື່ອຕ້ອນໄປສູ່
ແຫລ່ງ . ສຽງຂີກສຽງໂປງ ດັ່ງປະສານກັບສຽງຫມາເຫົ່າເປັນ
ສັນຍະລັກວ່າວັນຫນຶ່ງໃນຊົນນະບົດ ພວມຈະສິ້ນສຸດລົງ .

ນາງອຸ່ນ ຫລຽວໄປທີ່ຫົນທາງ , ເບິ່ງການເຄື່ອນໄຫວ
ຕ່າງໆ ເຊັ່ນ ຄົນກາຍທາງ ເຊິ່ງບາງຄັ້ງ ໃນຈຳນວນຄົນເຫລົ່າ
ນັ້ນ ກໍມັກປະກົດມີທິດຕັນ ຜົວຂອງນາງຢູ່ນຳດ້ວຍ - ເຂົາພວມມຸ່ງ
ຫນ້າກັບຄືນເຮືອນຫລັງຈາກສຳເລັດວຽກງານປະຈຳວັນ . ນາງ
ບໍ່ມີເຈດຕະນາພັງຄອງກຳຜົວດອກ ແຕ່ບັງເອີນ ມີບາງຄັ້ງໃນຂະ
ນະທີ່ນາງພັງຢູ່ຊານນີ້ ກໍພໍດີຜົວນາງຕ່າງກັບມາ .

ຍາມແລງເກືອບທຸກມື້ ນາງອຸ່ນ ກັບລູກພາກັນພັງຢູ່ຊານ
ແນມເບິ່ງນົກບິນຂ້າມຟ້າເຫນືອທົ່ງນາ , ເບິ່ງທຳມະຊາດກ່ອນອາ
ທິດຈະລັບລົງຟາກສາຍພູດ້ານຕາເວັນຕົກ . ນົກເປັນຫມູ່ສາມຫມູ່
ສີ່ ບິນມາຈາກທິດຕາເວັນອອກ ມຸ່ງຫນ້າຄືນສູ່ຮັງ ທີ່ຢູ່ປ່າໄມ້ສີ
ຂຽວໆ ດ້ານຕາເວັນຕົກຂອງບ້ານ . ບາງຫມູ່ບິນຕໍ່າ , ບາງຫມູ່
ບິນສູງ , ແນມເຫັນເປັນຈຸດທີ່ເຄື່ອນໄຫວໄປທາງຫນ້າ ຢ່າງສະ
ຫມໍ່າສະເຫມີ , ຢ່າງບໍ່ລັງເລ . ທ່າມກາງນົກທັງຫລາຍ ທີ່ຕ່າງ
ຄືນຮັງນີ້ ກໍມີນົກກົກຄູ່ຫນຶ່ງບິນຮຽງກັນຢ່າງຊື່ກົງ ປານສອງເສັ້ນ
ຂະຫນາມກັນໄປ , ມັນບິນຂ້າມຊື່ປາຍຕາມ ເປັນປະຈຳທຸກວັນ ,

ນົກບິນຂ້າມປາຍຕາມ

ພິປົກບິນຕັດທ້ອງຟ້າຍາມແລງ ໄປຢ່າງສະຫງ່າງາມ . ນາງບໍ່ຮູ້ວ່າ
ນົກສອງໂຕນີ້ບິນຄູ່ກັນ ແລະ ຂ້າມຊື່ປາຍຕາມມາແຕ່ດົນປານໃດ ,
ແຕ່ກໍສັງເກດເຫັນເປັນປະຈຳທຸກວັນ ນັບແຕ່ອອກພັນສາພຸ້ນມາ .
ນາງຊື່ໃຫ້ລູກຊາຍເບິ່ງນົກຄູ່ນີ້ , ພາກັນແນມນໍ້າ ຢ່າງບໍ່ງວາກໄປ
ໃສ , ແລ້ວຄວາມຄິດຂອງນາງກໍລ່ອງລອຍໄປໄກ ນາງ
ຢາກເປັນນົກ ຢາກບິນໄປໃນທ້ອງຟ້າອັນກວ້າງໄກ . ບາງຄັ້ງ
ນົກຄູ່ນີ້ກໍລັບຫາຍໄປຈາກສາຍຕາເມື່ອບິນຫ່າງໄກອອກໄປ ແລ້ວກໍ
ປະກົດໃຫ້ເຫັນອີກໃຫມ່ ແຕ່ເປັນພຽງຈຸດນ້ອຍໆ .

" ພຸ້ນ ! ພຸ້ນແມ່ ຢູ່ຊື່ຕົນໄມ້ສອງຕົ້ນສູງໆ ພຸ້ນ " ລູກ
ຊາຍແສງຕາດີກວ່າ ຊື່ໃຫ້ແມ່ເບິ່ງ .

" ໃສ , ຢູ່ໃສ ? ເອີເຫັນແລ້ວ , ເປັນຈຸດນ້ອຍໆ ເອົາ!
ບໍ່ເຫັນແລ້ວບັດນີ້ " .

" ຍັງເຫັນຢູ່ແມ່ , ມັນນ້ອຍໆ ທີ່ປາຍເຂັມ , ພຸ້ນບິນໄປ
ພຸ້ນ , ຍັງເຫັນນ້ອຍໆໆ . . . ຮີບໍ່ເຫັນຈ້ອຍ , ບໍ່ເຫັນເລີຍບັດນີ້
ແມ່ " .

" ຈັກຫນ່ອຍພໍກໍຈະຕ່າວມາ " ນາງມັກບອກລູກແນວນີ້ .
ນາງອຸ່ນ ນັ່ງຊົມນົກພ້ອມກັບລູກຊາຍຢ່າງສະບາຍອາລົມ .
ບາງຄັ້ງບາງຄາວ ນາງກໍເຂົ້າໄປໃນເຮືອນຄົວ ເພື່ອຊຸກຟື້ນໃສ່
ເຕົາໄຟ . ຢູ່ເດີນຫນ້າບ້ານໃກ້ກັບຕົນຂຶ້ນໄດ ມີກອງດິນຊາຍ
ນ້ອຍໆ ພ້ອມກັບປ້ອງເບຍ ແລະ ປ້ອງແປ້ບຊີ ສອງ-ສາມປ້ອງ .
ປ້ອງເປົ່າເຫລົ່ານີ້ມີສີສົດໃສ ເປັນທີ່ສະດຸດຕາ ແລະ ເປັນຂອງ
ແປກໃຫມ່ສື່າລັບຊົນນະບົດແຫ່ງນີ້ , ທ້າວນິດ ລູກຊາຍຂອງນາງ
ເກັບມາຫລິ້ນ ເພາະມັນງາມດີ , ແຕ່ທັງແມ່ ທັງລູກຍັງບໍ່ເຄີຍຊົມ
ລຶດຊາດວ່າເປັນແນວໃດ . ສິ່ງເສດເຫລືອດັ່ງກ່າວ ປະກົດໃຫ້
ເຫັນເມື່ອທ້າຍປີທີ່ຜ່ານມາ , ມັນຢາຍຢູ່ຕາມຫົນທາງ ເຂົ້າບ້ານ

ພ້ອມທັງຊອງເປົ່າຢາເບັນເຊິນ ແລະ ຢາສາມຫ້າ ແລະ ມາພ້ອມ
ກັບລົດບັນທຸກໄມ້ ແລະ ລົດກະບະຄັນໃຫມ່ໆ ຊຶ່ງຄົນທີ່ນັ່ງຢູ່ລົດດັ່ງ
ກ່າວນີ້ ທີ່ອິດຊາວບ້ານມັກເອີ້ນກັນວ່າ ພໍ່ຄ້າໄມ້, ແຕ່ຕໍ່ມາ ຜູ້
ກິກເອີ້ນບໍ່ມັກຄຳນີ້ ຈຶ່ງບອກໃຫ້ຊາວບ້ານເອີ້ນວ່າ ນັກທຸລະກິດ,
ແຕ່ຄຳນີ້ ເປັນສັບໃຫມ່ ສຳລັບຊາວບ້ານ, ເຂົາເຈົ້າບໍ່ເຂົ້າໃຈ
ຄວາມຫມາຍດີ ຈຶ່ງມັກເອີ້ນຕິດກັນໄປເລີຍວ່າ ນັກທຸລະກິດພໍ່ຄ້າ
ໄມ້. ບາງຄັ້ງມີຜູ້ເຫັນນັກທຸລະກິດເຫລົ່ານີ້ ພາຍປິ່ນບອກຍາວໆ
ແລະ ວ່າສຳລັບໃຊ້ລ່າເນື້ອ.

ນົກຫລາຍໆໂຕ ບິນເຫິນພ້າ ຂ້າມທົ່ງນາ ໄປເກືອບຫມົດ
ແລ້ວ, ຍັງເຫລືອພຽງແຕ່ຈຳນວນຫນ້ອຍ, ແຕ່ປະກົດວ່າມີນົກ
ແລະ ລູກບໍ່ເຫັນນົກຄູ່ນັ້ນທີ່ເຄີຍບິນຂ້າມປາຍຕານ ເປັນປະຈຳ
ເລີຍ. ນາງບໍ່ຢາກເຊື່ອວ່າ ມັນປ່ຽນເສັ້ນທາງບິນ ຢ່າງກະທັນ
ຫັນ ເພາະວ່ານັ້ນກໍຍັງເຫັນບິນຂ້າມປາຍຕານຢູ່ ຫລືວ່າມີຄົນໄປ
ຮາວີເຮືອນຮັງຂອງມັນ, ເອົາໄຂ່ມັນໄປແລ້ວ ມັນຈຶ່ງປ່ຽນບ່ອນ
ຢູ່ ແລະ ຕ້ອງປ່ຽນເສັ້ນທາງບິນກັບຮັງ. ຄິດມາເຖິງຕອນນີ້
ນາງຫລັບຕາໄວ້ ແລະ ບໍ່ຢາກໃຫ້ເປັນໄປເຊັ່ນນັ້ນ, ນາງຄິດເອົາ
ວ່າ ມັນໄປຫາກິນໄກກວ່າເກົ່າ ຈຶ່ງບິນຕ່າວຄືນຮັງຊັກຊ້າ. ນາງ
ຄອງເບິ່ງອີກຕໍ່ໄປ ແລະ ຫວັງວ່າຈັກຫນ່ອຍຄົງຈະເຫັນມັນບິນກັບ
ມາ. ນາງສ້າງມະໂນພາບຂຶ້ນເອງ, ນາງເຫັນມັນເລີ່ມບິນອອກ
ຈາກບ່ອນຫາກິນທີ່ຢູ່ໄກໆ, ມຸ່ງຫນ້າມາເລື້ອຍໆ ເຫິນພ້າມາຢ່າງ
ສະຫງ່າ ເປັນຄູ່ເດີມ ຄູ່ຮັກທີ່ອະມະຕະ ບິນໃກ້ເຂົ້າມາ, ເຂົ້າສູ່
ເຂດທົ່ງນາ, ອີກບໍ່ດົນກໍຄົງຂ້າມປາຍຕານ ຄືທຸກມື້ທີ່ຜ່ານມາ...
ນາງແນມໄປທີ່ປາຍຕານອີກເທື່ອຫນຶ່ງ ແຕ່ບໍ່ປະກົດເຫັນນົກຄູ່ນັ້ນ
ບິນມາເລີຍ.

ທິດຕັນ ຜົວຂອງນາງກັບມາຮອດເຮືອນແລ້ວ.

ກ່ອນໜ້ານີ້ຈັກໜ່ວຍ ລົດກະບະຄັນໜຶ່ງ ແລ່ນກາຍໜ້າ
ບ້ານໄປ ພ້ອມດ້ວຍຂີ້ຝຸ່ນໄງ່ກຸ້ມນໍ້າຫລັງ . ທິດຕັນເລົ່າວ່າ ພວກ
ພໍ່ຄ້າໄມ້ຍິງນົກໄດ້ສອງໂຕບັກໂຫຍ່ ເຫັນເອົາຫ້ອຍໃສ່ດ້ານຫລັງ
ລົດກະບະໄປ .

ນາງອຸ່ນປາກບໍ່ອອກ . ນາງຮູ້ສຶກວ່າ ມີສິ່ງໃດສິ່ງໜຶ່ງ
ໃນຮ່າງກາຍຂາດຫາຍໄປ , ມັນເຢັນວາບໃນຫົວໃຈ . ນາງພາ
ວະນາວ່າຂີ້ຢາໂຫ້ແມ່ນ ນົກສອງໂຕທີ່ບິນຂ້າມປາຍຕານນັ້ນເລີຍ .
ລົມລະດູແລ້ງພັດມາຄ່ອຍໆ , ດວງອາທິດລັບສັນພູໄປແລ້ວ , ຄວາມ
ມືດເລັ່ມເປັນເງົາບາງໆ , ນາງຍັງພິຫລຽວເຫັນປ້ອງເບຍ ປ້ອງ
ແປ້ບຊີ ທີ່ວາງກຸ້ມຢູ່ໜ້າເຮືອນ ມັນຈະມີເພີ່ມຂຶ້ນ ອີກຫລາຍປ້ອງ
ທັງໆ ທີ່ນາງບໍ່ສາມາດຊື້ມາດ້ມໄດ້ . ພ້ອມດຽວກັນຈໍານວນນົກກໍ
ຈະຫລຸດລົງ ໄປເທື່ອລະໂຕສອງໂຕ ຈາກທ້ອງຟ້າ ເຫນືອທົ່ງນາ
ແຫ່ງນີ້ .

ເມື່ອຫລາຍວັນມາແລ້ວ ນາງອຸ່ນ ສັງເກດເຫັນລົດແກ່ໄມ້
ເພີ່ມຂຶ້ນ ມັນແລ່ນມຸ່ງໜ້າໄປຍັງປ່າໄມ້ສີຂຽວຢູ່ທາງດ້ານຕາເວັນ
ຕົກ ບ່ອນທີ່ນົກທັງຫລາຍອາໄສຢູ່ . ຫົນທາງເສັ້ນດຽວທີ່ຜ່ານບ້ານ
ສອກຫລີກແຫ່ງນີ້ ໄງ່ກຸ້ມໄປດ້ວຍຂີ້ຝຸ່ນ ຢ່າງບໍ່ເຄີຍເປັນມາກ່ອນ .
ລະອອງຝຸ່ນປົວໄປຈັບໃບໄມ້ຕາມແຄມທາງຈົນມົວຫມອງ ແລະ
ສ່ວນໜຶ່ງລອຍໄປແປດເປື້ອນດອກຈານ ທີ່ພວມບານເຮືອງເຮືອຢູ່
ເທິງຕົ້ນແຄມທົ່ງຕົ້ນນັ້ນ .

ນັບແຕ່ມື້ນັ້ນມາ ນາງອຸ່ນ ແລະ ລູກ ບໍ່ເຫັນນົກຄູ່ນັ້ນບິນ
ຂ້າມປາຍຕານອີກເລີຍ .

ພິມເທື່ອທໍາອິດ , ເດືອນກຸມພາ 1990 , ໃນວັນນະສິນ .

ຫນັກ ເກົ່າ

ເມື່ອນາງປິວອາບນ້ຳແລ້ວ ຕາເວັນຍັງບໍ່ທັນລັບພູ, ແດດ
ເຫລືອງອ່ອນຍັງທາບລົງທີ່ປາຍໄມ້ແຄມນ້ຳ ແລະ ສະທ້ອນເປັນ
ເງົາເຫລື້ອມຍິບຍັບຕາມຫນ້ານ້ຳທີ່ໄຫລຊ້າໆ. ນາງເອົາຜ້າປຽກ
ທີ່ປັ້ນດີແລ້ວພາດໃສ່ແຂນ ພວມຈະຍ້າຍບາດຕີນກ້າວທຳອິດຂຶ້ນຕະ
ຝັ່ງ ກໍພໍດີສາຍຕາໄປພົບເອົາວັດກູເຫລື້ອມໆ. ນາງເດີມີໄປຈັບ
ຂຶ້ນມາເບິ່ງ, ມັນຫນັກໆ ມັນມີຄ່າ ມັນແມ່ນສາຍແອວເງິນ !

ນາງຫລຽວໄປອ້ອມຂ້າງ. ຍ່ານໃຕ້ລົງໄປບໍ່ໄກ ມີຄົນ
ພວມອາບນ້ຳຢູ່ສອງ-ສາມຄົນ. ນາງເຫັນວ່າບໍ່ມີໃຜສົນໃຈເບິ່ງ
ຕົນ ນາງຈຶ່ງຊຸກເຊື່ອງວັດກູສີເງິນນັ້ນໄວ້ກ້ອງຜ້າປຽກ ແລ້ວຍ່າງ
ຂຶ້ນຕະຝັ່ງ, ມຸ່ງຫນ້າຄົນສູ່ເຮືອນ ທັງໃຈກໍເຕັ້ນບໍ່ເປັນປົກກະຕິ.
ນາງບໍ່ທັນຄິດວ່າຈະໄປຖາມຫາເຈົ້າຂອງແລ້ວສິ່ງຄືນ ຫລືຈະເອົາ
ໄວ້ເປັນສົມບັດຂອງຕົນເອງ ເພາະຄວາມຄິດທຳອິດ ກໍແມ່ນຮີບ
ອອກໃຫ້ຫວັດຈາກທ່ານ້ຳໄວໆ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ຄົນອື່ນມາເຫັນ. ແຕ່ທັນ

ທີ່ ທີ່ນາງພິນຕະຝັງ ກໍເຈົ້າກັບນາງອ້ອຍ ຊຶ່ງເຮັດຫນ້າຫລ່າຕາຕື່ນ
ເຄິ່ງຍ່າງເຄິ່ງແລ່ນມາ .

" ເຫັນເຂັມຂັດເງິນຂ້ອຍບໍ່ ? " ນາງອ້ອຍກາມ .

" ບໍ່ເຫັນເດລະ " ນາງປິວຕອບແບບອັດຕະໂນມັດ ທັງ
ເຮັດສຽງໃຫ້ປົກກະຕິທີ່ສຸດ .

ນາງອ້ອຍແລ່ນລົ້ວລົງໄປທ່ານ້າ ໂດຍບໍ່ສື່ຫຍັງຕື່ມ ເພື່ອ
ຟ້າວຊອກຫາສົມບັດຂອງຕົນທີ່ລືມໄວ້ .

ກັບມາຮອດເຮືອນ ນາງປິວຈັບເຂັມຂັດເບິ່ງດ້ວຍມືສີສັ່ນໆ
ນາງບໍ່ມີປະສົບການເລື່ອງລັກເຄື່ອງລັກຂອງ ຫລືໄດ້ສິ່ງມີຄ່າຂອງ
ຄົນອື່ນທີ່ເຮັດຕົກເຮ່ຍ . ນາງລອງເອົາຮັດແອວເບິ່ງທັງປີ້ນຊ້າຍ
ປີ້ນຂວາຢູ່ຫນ້າແວ່ນ ແລ້ວກໍສ່ອງເບິ່ງຫນ້າຕົນເອງ ມັນບໍ່ສົດຊື່ນ ,
ມີແຕ່ແວວກັງວົນ , ມີແຕ່ຄວາມລະແວງສົງໄສ ... ມີຄຳກາມ
ຕັ້ງຂຶ້ນມາຮອບດ້ານ :

" ເຂົາຊິສືບຮູ້ວ່າ ເຮົາເປັນຜູ້ເອົາບໍ່ ? " ນາງຄິດ .

" ບໍ່ມີຫາງຮູ້ໄດ້ ເພາະຄົນລົງອາບນ້ຳທ່ານີ້ ມີຫລາຍ ,
ເວົ້າໄດ້ວ່າເກືອບຫມົດບ້ານ " . ນາງຕອບເອງ .

" ຊິບອກພໍ່ແມ່ດີບໍ່ ? "

" ກຳບອກ ເພິ່ນກໍຈຳໃຫ້ເອົາໄປສິ່ງຄືນ . ແຕ່ເຮົາໄດ້
ປະຕິເສດນາງອ້ອຍໄປແລ້ວວ່າບໍ່ເຫັນ , ໄປປີ້ນຄວາມຊິເປັນບໍ່ ? "

ນາງປິວກາມຕົນເອງໄປມາ ແລະ ຫາຄຳຕອບບໍ່ທັນໄດ້ ,
ໃຈຫນຶ່ງນາງຢາກສິ່ງຄືນ , ແຕ່ໃຈຫນຶ່ງຊິຢາກໄດ້ . ນາງເປັນ
ລູກສາວຄອບຄົວຊາວນາທີ່ຂາດເຂີນສົມຄວນ , ພໍ່ແມ່ບໍ່ຢູ່ໃນການະ
ທີ່ຈະຊິເຂັມຂັດເງິນໃຫ້ລູກໄດ້ເລີຍ . ກຳເອົາໄວ້ ນາງກໍຕ້ອງ
ຄອບໄປອີກດົນ ກວ່າຈະເອົາອອກມາໃສ່ໄດ້ ເພາະບ້ານທີ່ນາງຢູ່
ເປັນພຽງຊົນນະບົດນ້ອຍໆ ຊຶ່ງທຸກຄົນຮູ້ຈັກຫນ້າກັນ ແລະ ກຳມີຜູ້

ໃດຜູ້ຫນຶ່ງເອົາເຄື່ອງຂອງກັນໄປໃຊ້ ກໍເປັນທີ່ຮູ້ຈັກກັນໂລດ . ນາງ
ຈະຕ້ອງຄອບຕໍ່ໄປ ຈື່ງທຸກຄົນໃນບ້ານນີ້ ລິມເລື່ອງນີ້ໄປສາກ່ອນ .
ເມື່ອຮອດເວລານັ້ນແລ້ວ ນາງຈະບອກພໍ່ແມ່ວ່າແນວໃດ , ເອົາ
ເຂັ້ມຂັດມາແຕ່ໃສ ? ບັນຫາໄດ້ຂະຫຍາຍຕົວໄປຕໍ່ມອີກ ນັ້ນຄື
ນາງຈະຕ້ອງຕົວະພໍ່ແມ່ວ່າແນວໃດ ຈຶ່ງຈະສົມເຫດສົມຜົນ .

ນາງຄິດເຫັນຫນ້າງອ້ອຍ ທີ່ເປັນຄົນບ້ານດຽວກັນ ຊຶ່ງ
ຢູ່ຫົວບ້ານ . ນາງເປັນສາວຂຶ້ນໃຫມ່ ແລະ ຫາກໍເລີ່ມໃຊ້ສາຍ
ແອວເງິນເມື່ອປີກວ່າມານີ້ . ກ່ອນຫນ້ານັ້ນ ນາງໃຊ້ແຕ່ເຂັ້ມຂັດ
ທໍາມະດາ , ພໍ່ແມ່ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ໃຊ້ເຂັ້ມຂັດເງິນເພາະຢ້ານນາງ
ຮັກສາບໍ່ກຸ້ມ . ນາງເປັນກໍາພ້າແມ່ແຕ່ອາຍຸສິບປີ . ເມື່ອແມ່ຕາຍ
ໄປໄດ້ສິບປີ ພໍ່ກໍເອົາເມຍໃຫມ່ ແລະ ຢູ່ຮ່ວມຊີວິດກັນມາໄດ້ສອງປີ
ປາຍແລ້ວ . ນາງປົວຍັງຈື່ໄດ້ດີ ຕອນທີ່ປ້າສ້ອຍ ແມ່ຂອງນາງ
ອ້ອຍເສຍຊີວິດ ຍ້ອນອອກລູກແລ້ວເສຍເລືອດຫລາຍ , ລູກຕັ້ງຫົກ
ຄົນຕ້ອງເປັນກໍາພ້າແມ່ . ມັນເປັນທຸກຂະເວທະນາ ຂອງເພື່ອນ
ຮ່ວມບ້ານດຽວກັນ .

ຄິດມາຮອດຕອນນີ້ແລ້ວ ນາງປົວກໍຢາກເອົາເຂັ້ມຂັດ ໄປ
ສິ່ງຄືນ , ແຕ່ກໍມີຄວາມຄິດອັນຫນຶ່ງມາຫັກຫ້າມໄວ້ . ນາງຄິດແຕ່
ວ່າ ບໍ່ມີຜູ້ໃດຮູ້ເຫັນ , ເອົາໄວ້ກໍຄຶງບໍ່ເປັນຫຍັງ , ຫລື ກໍາມັນຈະ
ມີບັນຫາໃນພາຍຫນ້າ ນາງກໍອາດເອົາໄປຂາຍທີ່ຮ້ານເຄື່ອງເງິນ
ຢູ່ໃນຕົວເມືອງ , ຄວາມຄິດອັນຫລັງນີ້ ເຮັດໃຫ້ນາງເຂົ້າຂ້າງຕົນ
ເອງ . ແຕ່ສະຕິຮັບຜິດຊອບຂອງນາງກໍບອກນາງວ່າ : ເອົາ
ຂອງເພິ່ນ ມັນບໍ່ດີ , ມັນບາບ !

ນາງມ້ຽນເຂັ້ມຂັດໄວ້ດີໆ ແລ້ວອອກຈາກຫ້ອງມາ . ນາງ
ຫລຽວລ້ອກຫລຽວແລ້ກຄິດແຕ່ວ່າ ນາງອ້ອຍຊິນໍາຫາຢູ່ເຮືອນ .

ຕອນຄໍ່າມື້ນັ້ນກວານບ້ານ* ເອີ້ນລູກບ້ານຊາວກວ່າຄົນໃຫ້
ໄປໂຮມຢູ່ເຮືອນ. ຄົນທີ່ກຶກເອີ້ນໄປ ແມ່ນພວກທີ່ລົງອາບນໍ້າທ່າ
ນັ້ນກ່ອນຕາເວັນຈະຕົກດິນເລັກນ້ອຍ. ຄອບຄົວລຸງພິງທີ່ຕັ້ງເຮືອນ
ຢູ່ງອຍທ່ານໍ້າເປັນພະຍານບອກວ່າມີຜູ້ໃດແດ່ລົງອາບນໍ້າຕອນນັ້ນ,
ໃນຈໍານວນນີ້ ມີນາງປົວລວມຢູ່ນໍ້າດ້ວຍ. ນອກຈາກນັ້ນ ກໍມີຜູ້
ອາວຸໂສໃນບ້ານນີ້ເຂົ້າຮ່ວມນໍ້າ ສີ່-ຫ້າຄົນ.

ກວານບ້ານ ແລະ ຜູ້ອາວຸໂສໄດ້ເວົ້າລົມ ຊັກຊວນ ແລະ
ຂໍຮ້ອງໃຫ້ຜູ້ທີ່ໄດ້ເອົາເຂັມຂັດນັ້ນສົງຄົນເຈົ້າຂອງເດີມ. ມີການ
ໂສ້ເຫລັກັນ, ທໍາອິດກໍດັງຄ່ອຍໆ, ຕໍ່ມາ ສຽງກໍຟືດສະນັ້ນ ແຕ່
ສະຫລຸບແລ້ວບໍ່ມີຜູ້ໃດຍອມຮັບວ່າໄດ້ເອົາ.

ກວານບ້ານຄິດຫາວິທີໃໝ່ ແລ້ວກໍບອກວ່າ ໃຫ້ທຸກຄົນ
ເຮັດຫມົກເກົ່າ ໂດຍກໍານົດເອົາຕອນຄໍ່າຂອງມື້ຕໍ່ມາ ເປັນມື້ສົງ
ຫມົກເກົ່າທີ່ເຮືອນກວານບ້ານເອງ. ເປັນການໃຫ້ເວລາແກ່ຜູ້ກະ
ທໍາຜິດໄປຄິດຮື່ນຕອງ.

ນາງປົວຍ່າງກັບຄືນເຮືອນ ໂດຍພະຍາຍາມເຮັດທ່າທາງ
ໃຫ້ປົກກະຕິທໍາມະດາທີ່ສຸດ, ແຕ່ຍິ່ງເຮັດ ກໍຍິ່ງຮູ້ສຶກວ່າ ມັນບໍ່ທໍາ
ມະດາ. ນາງຮູ້ສຶກວ່າ ມີແສງຕາຫລາຍຄູ່ຕິດຕາມນາງ ໄປທຸກ
ບາດຍ່າງ. ເມື່ອນາງໄອອະແຮມ ກໍຮູ້ສຶກວ່າມັນບໍ່ເປັນໄປແບບ
ທໍາມະຊາດ, ເມື່ອນາງຫົວກໍຮູ້ສຶກວ່າມັນແຫ້ງກະແດ້ງ, ເວົ້າຈາ
ຄວາມໃດກໍຄືວ່າດັດຈະຫລິດ.

ນາງປົວຄິດຫນັກ ຈິດບໍ່ເບີກໃຈບໍ່ບານ ຄິດຢ້ານແຕ່ເຂົາ
ຈະນໍາມາຄົ້ນເຮືອນ ເພື່ອຫາສາຍແອວ. ມື້ຕໍ່ມາ ຂະນະທີ່ນາງ
ນັ່ງຢູ່ໃນເຮືອນ ພວມຄິດລັງເລກ່ຽວກັບສາຍແອວ ຕັດສິນໃຈບໍ່ໄດ້

* ກວານບ້ານ : ປະທານບ້ານໃນສະໄຫມກ່ອນ

ວ່າຈະເຮັດແນວໃດ ກໍພໍດີໄດ້ຍິນສຽງນາງອ້ອຍ ດັ່ງຂຶ້ນທີ່ປາກປະ
ຕູເຂົ້າບ້ານ .

" ມີໃຜຢູ່ບໍ່ ? " ນາງອ້ອຍເອີ້ນມາໃສ່ຄົນໃນເຮືອນ .

ນາງປິວຕົກຂະຫມ່າຫນ້າຈິດ ຫົວໃຈເຕັ້ນຕູມຕາມ . ນາງ
ໄປສ່ອງປ່ອງຢູ່ຕາມຝາເຮືອນເບິ່ງນາງອ້ອຍ ທີ່ພວມຍ່າງເຂົ້າມາ
ບໍລິເວນບ້ານ . ບໍ່ທັນດົນ ແມ່ຂອງນາງປິວທີ່ເຮັດວຽກ ຍ້ອມຜ້າ
ຫມໍ້ນິນຢູ່ຫລັງບ້ານ ຮ້ອງຕອບວ່າ " ປ້າຢູ່ພີ່ " .

ນາງອ້ອຍຍ່າງກົງໄປທີ່ຫລັງບ້ານ ທັງເວົ້າວ່າ : " ກະ
ດຽວວ່າບໍ່ມີໃຜຢູ່ຊັ້ນດອກ , ມິດອິມສິ້ມ , ແມ່ປ້າ ຂ້ອຍມາຂໍຢືມຂຶ້ນ
ໃດນໍາເຈົ້າໄປກ່າຍຂຶ້ນເກັບພູ . ອີ່ແມ່ຊິໄປຢາມພີ່ນ້ອງ ເລີຍຢາກ
ໄດ້ພູໄປຕ້ອນເຂົ້າເຈົ້າ " .

" ເອີ ເອີາໂລດ , ຂຶ້ນໃດຢູ່ຂ້າງເລົ້າຫັນ . ເປັນຈັ່ງໃດ
ອ້ອຍ ຍັງບໍ່ເຫັນຫວະສາຍແອວໂຕ " .

" ບໍ່ເຫັນນ່າແມ່ປ້າ . ຢ້ານເສຍເລີຍແລ້ວລະ . ອີ່ແມ່
ກ່າຮ້າຍວ່າ ຮັກສາຂອງບໍ່ກຸ້ມ " .

ນາງປິວທີ່ສັ່ງເກດຟັງຢູ່ເທິງເຮືອນ ເມື່ອຮູ້ຄັກວ່າ ນາງ
ອ້ອຍບໍ່ໄດ້ມາທວງກາມເລື່ອງສາຍແອວ ກໍຮູ້ສຶກໂລ່ງໃຈ . ນາງ
ລົງໄປຫານາງອ້ອຍທີ່ເດີນບ້ານ .

" ແມ່ໂຕຊິໄປໃສ ຫວະອ້ອນ " ນາງປິວກາມໂດຍໃຫ້
ນໍ້າສຽງເປັນກັນເອງທີ່ສຸດ .

" ລາວວ່າ ຊິໄປບ້ານຫລັກຊາວ ຫາພີ່ນ້ອງພາໄປລົມຫມໍ້
ສ່ອງ ເພື່ອສ່ອງເບິ່ງຂອງທີ່ເສຍວ່າຊັ້ນ , ບາງທີ່ມີອິນຫລືມີຮີ ຈິ່ງ
ຊິໄປ " .

ໄດ້ຍິນດັ່ງນີ້ ນາງປິວແຮ່ງປັ້ນປ່ວນໃນຫົວໃຈ ແລະ ຟ້າວ
ພານາງອ້ອຍຍ່າງໄປທີ່ເລົ້າບ່ອນທີ່ຂຶ້ນໃດວາງຢູ່ . ນາງຊ່ວຍຫາມ

ຂຶ້ນໃດ ໂດຍໃຫ້ນາງອ້ອຍອອກຫນ້າ ຕົນເອງຢູ່ດ້ານຫລັງ .

" ຍັງບໍ່ເຫັນເທື່ອຫວະ ສາຍແອວ ? " ນາງປິວກາມ .

" ບໍ່ເຫັນນ່າເອື້ອຍປິວ , ຫມິດພື້ນຊອກແລ້ວ , ຈັ່ງແມ່ນ ເສຍດາຍ . "

" ບໍ່ແມ່ນຕົກນ້ຳຫວະລະ ? " ນາງປິວພະຍາຍາມຫັນເຫ ຄວາມຄິດຂອງນາງອ້ອຍ ທີ່ເຊື່ອວ່າມີຄົນເອົາ .

" ຄືຊິບໍ່ຕົກດອກ . ຂ້ອຍກໍລອງງົມເບິ່ງຕາມແຄມຝັ່ງແລ້ວ ບໍ່ເຫັນ . "

ທັງສອງບ່າງ ໄປຮອດປະຕູເຂົ້າບ້ານ , ແລ້ວນາງປິວກໍເອົາ ຂຶ້ນໃດໃຫ້ນາງອ້ອຍ ແບກໄປຄົນດຽວ ເພາະບໍ່ຫນັກເກີນຄວນ .

ຄໍ່າມາ , ຫລັງຈາກກິນເຂົ້າແລງແລ້ວ ກໍມີການເຕົ້າໂຮມ ຢູ່ເຮືອນກວານບ້ານອີກ . ມື້ນີ້ມີຄົນມາຫລາຍກວ່າເກົ່າ ເຂົາເຈົ້າ ມາເບິ່ງ , ມາເປັນສັກຂີພະຍານ ເຫດການຄັ້ງນີ້ . ຜູ້ທີ່ມີພັນທະ ຕ້ອງເອົາຫມົກເກົ່າມານັ້ນ ໃຫ້ຍ່າງຜ່ານໄປຫ້ອງຫນຶ່ງ ຊຶ່ງປາສະ ຈາກຜູ້ຄົນ . ເຂົາເຈົ້າເອົາຫມົກເກົ່າໃສ່ກະຕ່າມາໂດຍມີແນວປົກ ປິດກະຕ່າໄວ້ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ຜູ້ອື່ນເຫັນວ່າ ຫມົກເກົ່າຂອງຕົນນັ້ນມີລັກ ສະນະຢ່າງໃດ ທັງນີ້ ເພື່ອຮັບປະກັນບໍ່ໃຫ້ຜູ້ໃດຮູ້ຈັກວ່າ ຫມົກໃດ ເປັນຂອງໃຜ . ແຕ່ລະຄົນຈັບເອົາຫມົກຂອງຕົນວາງໄວ້ຫ້ອງນັ້ນ ແລ້ວ ອອກມານຶ່ງລວມຢູ່ນ້ຳຫມູ່ຂ້າງນອກ . ນາງປິວກໍເອົາຫມົກ ເກົ່າມາດ້ວຍ . ຫມົກເກົ່ານີ້ຫໍ້ດ້ວຍໃບຕອງກ້ວຍ , ທາງໃນມີຂີ້ ເກົ່າ , ຫມາກພິກ ອັນເປັນສັນຍາລັກຂອງຄວາມເຈັບແສບ ຮ້ອນ ຮົນ ກໍ່ຜູ້ໃດລັກເອົາເຄື່ອງຄົນອື່ນ . ເມື່ອການວາງຫມົກເກົ່າ ໃນຫ້ອງນັ້ນສິ້ນເລັດລົງແລ້ວ ຫມາຍຄວາມວ່າບໍ່ມີຜູ້ໃດກິຫມົກເກົ່າ ມາອີກ ກໍຮອດເວລາສິ້ນທີ່ທຸກຄົນຄອງຄອບ . ກວານບ້ານໄປ ຂົນເອົາຫມົກເກົ່າອອກມາວາງຕໍ່ຫນ້າທຸກຄົນ , ບໍ່ມີຜູ້ໃດຮູ້ວ່າຫມົກ

ໃດເປັນຂອງຜູ້ໃດ .

ຊາຍຜູ້ອາວຸໂສຄົນໜຶ່ງ ເຮັດໜ້າທີ່ໄຂຫມົກເກົ້າໄປແຕ່ລະ
ຫມົກ . ລາວໄຂຫມົກອອກຢ່າງລະມັດລະວັງ ບໍ່ຟ້າວບໍ່ຟັງ , ກອດ
ໄມ້ຂັດອອກ ແບບໃບຕອງ ແລ້ວເອົາໄມ້ເຂ່ຍຂີ້ເກົ້າຊ້າໆ . ທຸກຄົນ
ເບິ່ງດ້ວຍໃຈຈິດຈໍ່ . ຫມົກທີ່ໜຶ່ງຜ່ານພື້ນໄປ ໂດຍມີແຕ່ຂີ້ເກົ້າ
ແລະ ຫມາກພິກແດງ . ລາວໄຂຫມົກທີ່ສອງ , ເຂ່ຍເບິ່ງສອງ-
ສາມບາດ , ແລ້ວກໍເອົາຫມົກທີ່ສາມ , ທີ່ລາວບໍ່ເຂ່ຍ ຫລາຍບາດ
ກວ່ານັ້ນ ກໍເພາະເຂັ້ມຂັດເປັນຂອງໃຫຍ່ , ພໍໄຂຫມົກອອກ ເຂ່ຍ
ບາດດຽວກໍຮູ້ໂລດວ່າມີຫລືບໍ່ມີ , ບໍ່ຄືແຫວນຫລືຕຸ້ມຫູ ຊຶ່ງຈະຕ້ອງ
ເຂ່ຍຫາຢ່າງກໍ່ກ້ວນ .

ການໄຂຫມົກເກົ້າເປັນໄປຢ່າງໜ້າສົນໃຈ . ຜູ້ໃດກໍເຝົ້າ
ເບິ່ງ ບໍ່ປາກບໍ່ເວົ້າ ເກືອບບໍ່ພົບຕາ ປານວ່າເຝົ້າເບິ່ງການໄຂ
ປາກໄຫຄໍາ ທີ່ກົກຊຸດມາຈາກໃຕ້ດິນ . ການໄຂດໍາເນີນໄປຮອດ
ຫມົກທີ່ສິບຫ້າ ແຕ່ກໍບໍ່ພົບສິ່ງທີ່ຕ້ອງການເລີຍ . ຫລາຍຄົນຄິດຢ້ານ
ວ່າຈະເປັນການໄຮ້ປະໂຫຍດລ້າໆ .

ຫມົກທີ່ສິບຫົກ , ສິບເຈັດ , ສິບແປດ , ແຕ່ກໍຄືເກົ້າ .

ຊາຍຜູ້ອາວຸໂສ ມີທ່າທາງຫມົດກໍາລັງໃຈ ແຕ່ກໍຕ້ອງຍືບ
ເອົາຫມົກຕໍ່ໄປມາໄຂ . ມັນເປັນຫມົກທີ່ສິບເກົ້າ . ລາວກອດໄມ້
ຂັດ , ໃບຕອງກົກແບອອກ , ຂີ້ເກົ້າທີ່ເປັນກອງສູງ ພັງເຍື່ອຍລົງ
ແລ້ວກໍປະກົດເຫັນວັດກູເຫລື້ອມໆທັນທີ . ສຽງຄົນໂຮແຊວຂຶ້ນປານ
ແປເຮືອນຊິຫລຸ . ມັນເປັນສຽງດີໃຈມ່ວນຊື່ນ , ສຽງເວົ້າ , ສຽງ
ຫົວ , ເປັນສຽງຂອງຜູ້ມາເບິ່ງເປັນສັກຂີພິຍານ , ສຽງຂອງຜູ້ທີ່
ເອົາຫມົກເກົ້າມາ , ສຽງຂອງຜູ້ທີ່ເອົາເຂັ້ມຂັດມາສິ່ງຄືນ ແຕ່ບໍ່ມີ
ໃຜຮູ້ຈັກໜ້າ ແລະ ພິເສດກໍຄື ສຽງນາງອ້ອຍເຈົ້າຂອງເຂັ້ມຂັດ
ຊຶ່ງຕົນຕ້ນໃຈຈົນນໍ້າຕາໄຫລ . ສຽງທີ່ດັງພົດສະນັ້ນນັ້ນ ສະແດງ

ອອກເຖິງຄວາມສາມັກຄີຮັກແພງ , ຄວາມບໍລິສຸດຈິງໃຈຕໍ່ກັນ , ຄວາມເປັນນ້ອງ ເປັນອ້າຍກັນ ຊຶ່ງເຄີຍເປັນມາ ນັບຫລາຍເຊັ່ນຄືນ .

ການໄຂຫມົກໄດ້ຍຸດຕິລົງ ກັບຫມົກທີ່ສືບເກົ້ານີ້ , ຍັງອີກຫ້າຫົກຫມົກ ຊຶ່ງຊາຍຜູ້ອາວຸໂສເຫັນວ່າບໍ່ຈໍາເປັນໄຂຕໍ່ .

ພິມເທື່ອທໍາອິດ , ເດືອນ ກໍລະກົດ 1990 , ໃນວັນນະສິນ .

ວັນນີ້ . . .

ຫລຽວສຸດສາຍຕາມັນ ເຮົາເຫັນຟ້າລົງຈວບດິນ

ມີສາຍພູສີຂຽວໆ ເມກລອຍສີບາງໆ

ຫ່າງແສນຫ່າງ ໂກແສນໂກ

ຫົວໃຈກະຫວິນຫາ ເພາະປ່າຂຽວສີດຊື່ນ

ແຕ່ຈະມີວັນຫນຶ່ງ . . .

ຫລຽວສຸດສາຍຕາແລ້ວ ເຫັນຟ້າຈວບທະເລຊາຍ

ພູແປນປອກໂລ້ນ ເຫລືອແຕ່ດິນແດ່ນແດ້

ສາຍນໍ້າຢຸດໄຫລ ຕົ້ນໄມ້ເຫລືອແຕ່ຮອຍ

ຢ່າປ່ອຍໂອກາດໃຫ້ມີວັນນັ້ນ ເລີຍ

ຮູບໂດຍ : ບຸນສິມ

ປະກອບສ່ວນ

ເບິ່ງທ່າທາງແລ້ວ ກໍເຫັນວ່າ ເຂົາສະຫງົບ ງຽບດີ, ສຸຂຸມ, ເຍືອກເຢັນ, ບາກບັນພາກພຽນ, ແຕ່ໃນຫົວໃຈເຂົານັ້ນ ມັນຮ້ອນຮົນຟົດເດືອດ. ເຂົານັ່ງຢູ່ແຈກະຫນົນ ກ້ອງຮົ່ມຕົ້ນສຳສາ ທ່າມກາງສາຍລົມທີ່ປົວພັດມາເກືອບຕະຫລອດເວລາ, ແຕ່ສາຍລົມກໍຊ່ວຍຫຍັງບໍ່ໄດ້. ດ້ວຍຄວາມຊຳນິຊຳນານ ເຂົາໃຊ້ເຂັ້ມ, ໄມ້ຄ້ອນ ແລະ ອຸປະກອນອື່ນໆ ອີກສອງສາມຊະນິດທຳການຫຍິບ ເກີບຂາດ ແລະ ເປ່ເພ. ພຽງເວລາບໍ່ດົນ ເກີບທີ່ເຈົ້າຂອງໃຊ້ ການບໍ່ໄດ້ແລ້ວນັ້ນ ກໍກັບກາຍເປັນເກີບທີ່ດີ ທີ່ໃຊ້ການໄດ້ອີກ, ແລ້ວເຂົາກໍຈັບເອົາກິ່ງໃຫມ່ ຫລືຄູ່ໃຫມ່ມາແປງຕໍ່ໄປເລື້ອຍໆ. ຢູ່ຕໍ່ຫນ້າເຂົາ ມີແກ້ດໄມ້ຊິ່ງເຕັມໄປດ້ວຍເກີບ. ແກ້ດທີ່ວາງຢູ່ນີ້ສະແດງວ່າ ເຂົາປັກຫລັກທຳມາຫາກິນຢູ່ບ່ອນນີ້, ມີໃດ ບໍ່ມີແກ້ດ ກໍບໍ່ເຫັນເຂົາ ຊິ່ງກໍມັກເປັນມື້ຝົນຕົກ. ໂດຍປົກກະຕິເຂົາຈະມາປະຈຳຢູ່ບ່ອນນີ້ທຸກມື້. ມັນເປັນກະຫນົນທີ່ມີຄົນທ່ອງທ່ຽວໄປມາຫລາຍ

ສະດວກສະບາຍສຳລັບຜູ້ທີ່ຈະເອົາເກີບແວ່ມາແປງ . ບາງຄົນກໍ
ຄອງກ້າເອົາພ້ອມບາດໂລດ , ບາງຄົນກໍປະໄວ້ແລ້ວນັດເວລາມາ
ເອົາຕາມທີ່ຫລັງ .

ເຂົາມັ່ງແປງເກີບຢູ່ຢ່າງມິດໆ , ບາງຄັ້ງກໍເສືອດສາຍຕາ
ໄປເບິ່ງເກີບຄູ່ຫນຶ່ງ ຊຶ່ງເຈົ້າຂອງເອົາມາແປງ ເມື່ອເດືອນກວ່າ
ມາແລ້ວ . ກ້າເຈົ້າຂອງເກີບມາເອົາ , ເຂົາກໍຈະໄດ້ເງິນຄ່າ
ສ້ອມແປງເປັນເງິນຕັ້ງພັນຫ້າຮ້ອຍກີບ ! ມັນເປັນເກີບ ຊະນິດ
ງາມ ຫນັງດີ ທີ່ເຈົ້າຂອງເສຍດາຍຫລາຍສົມຄວນ ຈຶ່ງເອົາມາ
ແປງ ໂດຍປ່ຽນພື້ນໄຫມ່ທັງສອງກິ່ງ , ດັ່ງນີ້ຄ່າແປງຈຶ່ງແພງສົມ
ຄວນ , ເຂົາຈຶ່ງໄດ້ວ່າ ເຈົ້າຂອງເກີບເປັນຊາຍຫນຸ່ມ ຫນ້າຕາດີ
ທ່າທາງກ້າວກິ່ງ . ເຂົາຄິດໄລ່ຄ່າແປງ ແລະ ບອກວ່າພາຍໃນ
ສາມວັນໃຫ້ເຈົ້າຂອງມາເອົາ , ແຕ່ເມື່ອຮອດກໍາມິດ ກໍປະກົດວ່າ
ບໍ່ເຫັນເຈົ້າຂອງກັບຄືນມາເອົາເລີຍ , ເຂົາຄອງຄອຍ ມື້ນັ້ນມື້ນີ້
ຈາກວັນເປັນອາທິດ , ຈາກອາທິດເປັນເດືອນ , ເດືອນຫນຶ່ງຜ່ານ
ໄປ ເດືອນທີສອງເຂົາມາ ແຕ່ບໍ່ເຫັນເຈົ້າຂອງເກີບມາເອົາ . ທີ່
ເຂົາຄອງຄອຍດ້ວຍຄວາມກະວົນກະວາຍ ກໍເພາະເຂົາຢາກໄດ້
ເງິນ , ເງິນທີ່ເຂົາຕ້ອງການທີ່ສຸດໃນຂະນະນີ້ ຈົນເຂົາຮູ້ສຶກເປັນ
ຮ້ອນເປັນຮິນ .

ເຂົາເຮັດວຽກລຳພັງຄົນດຽວ ແຕ່ຫົວໃຈມັນແສນອີກກະ
ທຶກ . ຢູ່ຂ້າງເຂົາ ມີວິທະຍຸນ້ອຍຫນ່ວຍຫນຶ່ງທີ່ພວມກະຈາຍຂ່າວ
ມັນເປັນຂ່າວທີ່ກະຕຸກເສັ້ນຂອງເຂົາທຸກສ່ວນໃນຮ່າງກາຍ .

... ຍົນໂອວີ - 10 ຂອງຝ່າຍກົງກັນຂ້າມກຶກທະຫານ
ທ້ອງຖິ່ນບໍ່ແຕນ ຍິງຕຶກ ໃນວັນທີ 13/2/1988, ນັກບິນ ສອງ
ຄົນກຶກຈັບກັບທີ່ . ທາງພາກພື້ນດິນ ທະຫານເຮົາຢູ່ປ້ອມ 1428
ຕ້ານຢັນການບຸກຂອງພວກກະທົ່ງແດງ ທະຫານກ້າຕາຍຂອງຝ່າຍ

ກົງກັນຂ້າມໄວ້ໄດ້. ປ້ອມ 1370 ກໍກົກບຸກຕີຫນັກ ໂດຍສະ
ເພາະກົກກະຫລົ່ມດ້ວຍປືນໃຫຍ່. ຫລັງຈາກຝ່າຍກົງກັນຂ້າມໃຊ້
ປືນໃຫຍ່ຍິງກະຫລົ່ມ ເປັນເວລາສີ່ຊົ່ວໂມງແລ້ວ ພວກກະທົ່ງແດງ
ກໍບຸກຂຶ້ນມາເພື່ອຈະຍຶດປ້ອມທັງສອງ ແຕ່ພໍມາໃກ້ຊຸມຄອງປະມານ
20 - 30 ແມັດ ທະຫານເຮົາກໍເປີດສາກຍິງສຸມໃສ່, ການສູ້ຮົບ
ເປັນໄປຢ່າງດູເດືອດທີ່ສຸດ, ພວກກະທົ່ງແດງ ພະຍາຍາມບຸກຂຶ້ນ
ມາເປັນຫລາຍຊຸດ ແຕ່ກໍບໍ່ສາມາດຢ່ວງບາດຕີນເຂົ້າເກິ່ງຊຸມຄອງ
ອ້ອມປ້ອມທັງສອງໄດ້. ປ້ອມ 1428, ປ້ອມ 1370 ແລະ
ປ້ອມອື່ນໆ ຍັງເປັນຈຸດທີ່ຫນັກຂອງທະຫານເຮົາຢ່າງຫນັກຄົງ.

ຂ່າວຈາກວິທະຍຸດັງຕໍ່ໄປວ່າ : ປະຊາຊົນຈາກແຫ່ງຕ່າງໆ
ຈັດສິ່ງຂອງຂວັນ ໄປໃຫ້ອ້າຍນ້ອງທະຫານ ຢູ່ແນວຫນ້າຢ່າງເປັນ
ຂະບວນພົດພິນ. ມີຜູ້ບໍລິຈາກເງິນ, ເຄື່ອງໃຊ້, ເຄື່ອງກິນ,
ຢາດູດ ແລະ ອື່ນໆ, ພ້ອມທັງຂຽນຈົດຫມາຍໄປອວຍໄຊໃຫ້ພອນ
ແກ່ທະຫານຢູ່ແນວຫນ້າທີ່ເຂດບໍ່ແຕນ . . .

ເມື່ອຟັງຂ່າວມາຮອດຕອນນີ້ແລ້ວ ເຂົາຮູ້ສຶກບໍ່ສະບາຍໃຈ
ເພາະຕົນເອງຍັງບໍ່ໄດ້ບໍລິຈາກຫຍັງຈັກຢ່າງ, ແລ້ວເຂົາກໍໃຈຮ້າຍ
ໃຫ້ເຈົ້າຂອງເກີບຄູ່ນີ້. ເຂົາຫວັງວ່າເມື່ອໄດ້ເງິນຈໍານວນພັນຫ້າ
ຮ້ອຍກີບແລ້ວ ເຂົາຈິ່ງຈະພໍແບ່ງສ່ວນ ຄື ເຄິ່ງຫນຶ່ງເອົາໃຫ້ຄອບ
ຄົວ ແລະ ອີກເຄິ່ງຫນຶ່ງ ເອົາປະກອບສ່ວນຮ່ວມກັບປະຊາຊົນຄຸ້ມ
ບ້ານຂອງເຂົາ ເພື່ອໄປຊື້ຂອງຂວັນ ມອບໃຫ້ທະຫານແນວຫນ້າ.
ເຂົາໄດ້ເງິນຈາກລູກຄ້າລາຍອື່ນໆຢູ່ ແຕ່ກໍພຽງເລັກຫນ້ອຍເພາະ
ເປັນການສ້ອມແປງພຽງເບົາບາງ ຊຶ່ງເຂົາໄດ້ຄ່າສ້ອມແປງພຽງ
70 - 100 ກີບເທົ່ານັ້ນ. ມື້ຫນຶ່ງໆ ເຂົາໄດ້ເງິນ ປະມານ
400 - 500 ກີບ ຊຶ່ງນັບວ່າ ອັດຕະຄັດຂັດສິນສໍາລັບລ້ຽງ
ຄອບຄົວ.

ບາງຄັ້ງ ເຂົາກໍຄິດວ່າ ຈະຂາຍເກີບຄູ່ນີ້ ເພາະດົນເກີນ
 ຄວນແລ້ວ ແຕ່ເຈົ້າຂອງກໍບໍ່ມາທວງກາມເອົາຄືນ. ເຂົາເອງໄດ້
 ລົງທຶນໄປຊື້ພື້ນເກີບໃຫມ່ມາໃສ່, ກໍາເຈົ້າຂອງ ບໍ່ມາເອົາແທ້ໆ
 ເຂົາກໍມີສິດຂາຍ ເພື່ອຈະໄດ້ເງິນຄືນ, ແຕ່ເຂົາກໍໄດ້ແຕ່ຄິດເທົ່າ
 ນັ້ນ, ເນື່ອງຈາກວ່າ ບໍ່ມີຜູ້ໃດອອກປາກຂໍກາມຊື້ຈັກເທື່ອ. ຈິ
 ຫນຶ່ງ ເຂົາກໍຄິດວ່າ ເອົາໄວ້ຕໍ່ໄປສາກ່ອນ, ວັນຫນຶ່ງຂ້າງຫນ້າ
 ເຈົ້າຂອງຄົງກັບມາ. ບາງທີເຈົ້າຂອງອາດໄປຕ່າງແຂວງຢ່າງ
 ກະທັນຫັນ ຈົນບໍ່ມີເວລາມາເອົາເກີບ, ຫລື ອາດປະສົບບັນຫາທີ່
 ຄາດບໍ່ເຖິງກໍເປັນໄດ້. ເຂົາສົມມຸດເລື່ອງໄປເອງ ແຕ່ກໍບໍ່ໄດ້
 ຕັດສິນໃຈຢ່າງໃດ.

ເວລາຜ່ານໄປ, ຂ່າວກາມສູ້ຮົບຢູ່ແນວຫນ້າທີ່ເຂດບໍ່ແຕນ
 ມິດໆຮຸບໄປ, ມີແຕ່ຂ່າວກາມປະຊຸມຂອງຄະນະກຳມະການປະສົມ
 ທະຫານ ລາວ - ໄທ ທີ່ບ້ານເຫມືອງແພ່, ຂ່າວກາມສິ່ງຄືນນັກ
 ບິນໄທສອງຄົນນັ້ນ ເພື່ອເຫັນແກ່ມະນຸດສະທຳ ແລະຄວາມສຳພັນ
 ອັນດີຕໍ່ກັນ, ຕໍ່ມາ ແມ່ນຂ່າວກາມປະດັບຫລຽນໄຊໃຫ້ແກ່ທະຫານ
 ທີ່ທຳການປ້ອງກັນຜິດແຜ່ນດິນລາວ ໃນຄັ້ງນີ້.

ພິທີປະດັບຫລຽນໄຊ ຜ່ານໄປອີກສາມເດືອນ ແຕ່ເຈົ້າ
 ຂອງເກີບກໍຍັງບໍ່ປະກົດຕົວ.

ເຂົາເຮັດວຽກສ້ອມແປງເກີບຕໍ່ໄປຕາມເດີມ, ກ້ອງຮົ່ມ
 ຕົ້ນສຳສາຕົ້ນເດີມ, ແກ້ດໄມ້ແກ້ດເດີມ ແລ້ວວັນຫນຶ່ງ ຊາຍຫນຸ່ມ
 ເຈົ້າຂອງເກີບກໍກັບຄືນມາ, ເຂົາກໍາວລົງຈາກລົດທະຫານ ໂດຍ
 ມີໄມ້ເທົ່າຄຳທີ່ກົກແຂນ ຢ່າງດ້ວຍຄວາມລຳບາກ. ຊ່າງແປງ
 ເກີບ ຢຸດເຮັດວຽກໄປຂະນະຫນຶ່ງ, ຈ້ອງເບິ່ງຊາຍຫນຸ່ມຢ່າງຕັ້ງ
 ຈິງ ແລະ ຢ່າງຄົນຄິດ, ຊາຍຫນຸ່ມຂາກຸດຂ້າງຫນຶ່ງ. ທຳອິດ
 ເຂົາບໍ່ແນ່ໃຈວ່າ ແມ່ນເຈົ້າຂອງເກີບຫລືບໍ່, ແຕ່ເມື່ອຊາຍຫນຸ່ມ

ຄົນນັ້ນຍ່າງກົງມາຫາເຂົາ ແລ້ວອອກປາກກາມຫາເກີບ ເຂົາຈຶ່ງ
ຫມິດສົງໄສ .

" ເກີບຂ້ອຍ ເອົາມາແປງ 4 - 5 ເດືອນກ່ອນແລ້ວ
ຕີນີ້ "

" ເອີແລ້ວ , ຄູ່ນີ້ແມ່ນຕວ່າ " ເຂົາຈັບເກີບອອກມາຈາກ
ແກ້ດໄມ້ .

" ແມ່ນລະ , ເປັນເທົ່າໃດເກາະ ເຮົາຕົກລົງກັນຕອນ
ນັ້ນ ? "

ເຂົາອິດອັດໃຈທີ່ຈະບອກວ່າ ຄ່າແປງເປັນເງິນເທົ່າໃດ ,
ມັນຄືມີຫຍັງມາຕັ້ນຮູຄໍໄວ້ເມື່ອເຫັນເຈົ້າຂອງເກີບຍັງແຕ່ຂາເບື້ອງ
ດຽວ . ເຂົາອິດບໍ່ໄດ້ ຈຶ່ງກາມອອກໄປວ່າ :

" ຂໍໂທດ , ຂາເປັນຫຍັງ ? "

" ເອີ , ຂ້ອຍອາສາສະຫມັກໄປແນວຫນ້າຢູ່ບໍ່ແຕນ , ກິກ
ລູກລະເບີດຂອງສັດຕູ ເລີຍຕ້ອງຕັດຂາຂ້າງຫນຶ່ງ . . . "

ຊ່າງແປງເກີບອ້າປາກຄ້າງ , ຄິດຢ່າງຫນຶ່ງກໍພູມໃຈທີ່ໄດ້
ພົບກັບນັກຮົບຕົວຈິງ ເພາະຜ່ານມາ ເຂົາໄດ້ຟັງແຕ່ຂ່າວ ຕາມວິ
ທະຍຸ , ຄວາມເຫັນອີກເຫັນໃຈຕໍ່ຜູ້ທີ່ອຸທິດຕົນເພື່ອປະເທດຊາດ ກໍ
ລືນເຫລືອ ຈົນເຂົາເວົ້າຫຍັງອອກມາບໍ່ໄດ້ ດັ່ງໃຈຄິດຢາກເວົ້າ ,
ລົດທີ່ມາສົ່ງຊາຍຫນຸ່ມກໍຍັງຕິດຈັກຄອຍກ້າຢູ່ , ດັ່ງນີ້ ເຂົາຈຶ່ງເວົ້າ
ແບບສະຫລຸບເລີຍວ່າ :

" ໂອ້ຊັ້ນຫວະ , ເອີ ບໍ່ເປັນຫຍັງຂ້ອຍບໍ່ເອົາເງິນດອກ . "

ເຈົ້າຂອງເກີບກ່າວຂອບໃຈ ແລ້ວຍ່າງກັບຄືນໄປຫາລົດ ,
ຊ່າງແປງເກີບແນມນໍ້າຫລັງ ຈົນລົດຄັນນັ້ນ ລັບຫາຍໄປຈາກ

ປະກອບສ່ວນ

ສາຍຕາ . ເຂົ້າຮູ້ສຶກໂລ່ງໃຈ ເພາະໄດ້ປະກອບສ່ວນແລ້ວ .

ພິມເທື່ອທຳອິດ , ປີ 1990 , ໃນໂຮມເລື່ອງສັ້ນ "ແຕ່ນັ້ນ" ພິມ
ຈັດພິມໂດຍ ວັນນະສິນ .

ເມື່ອມີປ່າໄມ້
ກໍມີຫ້ວຍນ້ຳໃສ
ຕົ້ນໄມ້ໄດ້ແຍງເງົາ
ຕາເວັນໄດ້ແຍງຟ້າ

ຮູບໂດຍ : ຈະເລີນໄຊ

ແພງແມ່

ຫລັງຈາກຍ່າງຜ່ານປ່າມາປະມານ ສອງຊົ່ວໂມງ ພວກ
ເຮົາກໍມາຮອດບ່ອນໂລ່ງ ຊຶ່ງຂ້າງທາງດ້ານຂວາມີ ເປັນທົ່ງນາ,
ດ້ານຊ້າຍມີເປັນສວນຜົນສະປູກເຊັ່ນຝ້າຍ, ງາ, ຫມາກແຕງ . . .

ເສັ້ນທາງກວ້າງພໍກວຽນທຽວໄດ້ ແລະ ໄປສຸດລົງບ່ອນທີ່
ມີຕົ້ນໄມ້ຂຽວໆ ຊຶ່ງຕົ້ນພ້າວພົ້ນເດັ່ນຂຶ້ນກວ່າຫມູ່. ຫລັງຄາເຮືອນ
ປະກົດໃຫ້ເຫັນ ພຽງສອງ-ສາມຫລັງ ເນື່ອງຈາກກຶກຕົ້ນໄມ້ປິດ
ບັງ. ພວກເຮົາໃກ້ຈະຮອດຈຸດຫມາຍປາຍທາງເຂົ້າໄປແລ້ວ.

ຄະນະເດີນທາງພວກເຮົາ ມີສາມຄົນນຳກັນ, ສອງຄົນ
ເປັນນັກຂ່າວ ຊຶ່ງມາເກັບກຳຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການລົບລ້າງຄວາມບໍ່ຮູ້
ຫນັງສື ແລະ ຂ້າພະເຈົ້າໃນການະນັກຂຽວ ມາຊອກຮູ້ຮິດຄອງ
ປະເພນີເກົ່າແກ່ໃນເຂດຊົນນະບົດ ແລະ ມີທານປາກເປົາ ເພື່ອ
ບັນທຶກໄວ້ເປັນລາຍລັກອັນສອນ.

ຄວາມຮູ້ສຶກເກົ່າໆ ໄດ້ກັບຄືນມາອີກ ໃນດວງຈິດຂອງຂ້າ

ພວກເຮົາໃກ້ຈະຮອດຈຸດຫມາຍປາຍທາງເຂົ້າໄປແລ້ວ

ພະເຈົ້າ, ເປັນຄວາມຮູ້ສຶກຂອງຄົນພາກກິນກຸ່ມແລ້ວກັບຄືນບ້ານ
ເດີມ. ກິນຂອງຫຍ້າຂົວ (ຫຍ້າຝະລັ່ງ) ຕາມແຄມທາງລອຍ
ມາເຂົ້າດັງ, ສຽງສຽດສີຂອງກໍໄຜ່ດັງອິອດແອັດ, ສຽງຈັກຈັ່ນ
ດັງວ່ອນມາແຕ່ໂກງ . . . ທັງຫມົດເຫລົ່ານີ້ ພາໃຫ້ຮູ້ສຶກວ່າ ຄົນ
ເອງພວມມຸ່ງຫນ້າກັບຄືນສູ່ບ້ານເດີມ. ໃນຕົວຈິງ ພວກເຮົາພວມ
ກັບສູ່ບ້ານເດີມ ຂອງບຸນຄໍ້າ ຫນຶ່ງໃນຄະນະເດີນທາງ ຂອງ
ພວກເຮົາ.

ບຸນຄໍ້າ ສະແດງຄວາມຕື່ນເຕັ້ນອອກມາ ຢ່າງເຫັນໄດ້ຄັກ
ເມື່ອພາບຊົນນະບົດແຫ່ງນີ້ ປະກົດຕົວຢູ່ຕໍ່ຫນ້າ.

" ຊາວປີແລ້ວທີ່ເຮົາອອກຈາກບ້ານໄປ, ພິພາດລຽວເຫັນ
ປາກທາງເຂົ້າສູ່ບ້ານ ປະກົດວ່າຄວາມອິດເມື່ອຍ ຫນີໄປຫມົດ.
ພາບບ່ອນນີ້ເຮົາຈື່ຈື່ໄດ້ຕິດຕາ." ເຂົາເອີ້ນຂຶ້ນແກມສຽງຫົວ.

ບຸນຄໍ້າເລົ່າວ່າ ເຂົາເກີດຢູ່ບ້ານນີ້, ແມ່ເຂົາຕາຍ ເມື່ອ
ເຂົາອາຍຸ 8 ປີ, ແລ້ວພໍ່ກໍໄປເອົາເມຍໃໝ່ ຢູ່ບ້ານອື່ນ ແລະ
ຍ້າຍຄອບຄົວໄປແຫ່ງໃໝ່ເລື້ອຍໆ ສະໄຫມສົງຄາມ, ຈົນມາ
ເຖິງດຽວນີ້ ເຂົາຈຶ່ງມີໂອກາດກັບຕ່າງຄືນມາ. ເຂົາມີລູງ ຊຶ່ງ
ເປັນອ້າຍແມ່ ຍັງຄົງຢູ່ໃນບ້ານນີ້ ແຕ່ກໍເກົ່າຫລາຍແລ້ວ. ເຂົາ
ອົດສາເອົາມີມມາຕ້ອນລູງສອງປ້ອງ, ເອົາມາຫລາຍກວ່ານີ້ກໍບໍ່
ໄດ້ ເພາະເສັ້ນທາງບໍ່ສະດວກ.

" ຊິມີໃຜຈື່ໂຕໄດ້ບໍ່ລະ ?" ຂ້າພະເຈົ້າຖາມ.

" ຄົງບໍ່ມີໃຜຈື່ເຮົາດອກ ແຕ່ກໍຊິໄປສືບທາງຫາເອົາ, ພໍ
ຈື່ເຮືອນລູງໄດ້ຢູ່ "

ພວກເຮົາຍ່າງໄປ ທັງແນມເບິ່ງ ສວນຜົນລະປູກຂອງປະ
ຊາຊົນດ້ວຍຄວາມຊື່ນຊົມ, ໄປໄດ້ອີກໄລຍະຫນຶ່ງ ກໍພໍຍິ່ງແມ່ມານ
ຄືນຫນຶ່ງ ກືກະຕ່າໃສ່ຜັກອອກມາຈາກສວນດ້ານຊ້າຍມື.

" ສະບາຍດີອາ ເຈົ້າຢູ່ບ້ານນີ້ບໍ ?" ບຸນຄໍ້າກາມ .

" ເອີຢູ່ບ້ານນີ້ລະ . . ." ນາງຕອບດ້ວຍທ່າທາງເຕັມ
ໄປດ້ວຍຄວາມສົງໄສ ເພາະພວກເຮົາເປັນຄົນແປກໜ້າ .

" ພວກເຮົາມາແຕ່ໃນເມືອງ . ຂ້ອຍເປັນລູກຫລານຂອງ
ບ້ານນີ້ລະ , ຈາກໄປຫລາຍປີ ຈຶ່ງໄດ້ກັບມາຢາມ " . ບຸນຄໍ້າ
ເວົ້າຕໍ່ເພື່ອໃຫ້ຍິງແມ່ມານຫມິດຄວາມລະແວງສົງໄສ .

" ເອີຊັ້ນບໍ , ຈຶ່ງໄດ້ນ່າອັນຜູ້ເກີດໃຫມ່ໃຫຍ່ລຸນນີ້ . ພວກ
ເຈົ້າແມ່ນລູກຜູ້ໃດຫລານຜູ້ໃດ ?" .

ແຕ່ລະຄົນພວກເຮົາບອກຊື່ຕົນເອງ , ສ່ວນບຸນຄໍ້າຍັງແກມ
ບອກຊື່ພໍ່ແມ່ ແລະ ຊື່ລູງ ທີ່ຍັງຢູ່ໃນບ້ານນີ້ຕໍ່ມອີກ . ຝ່າຍຍິງແມ່
ມານບອກວ່າຮູ້ຈັກລູງຂອງບຸນຄໍ້າ ຊຶ່ງເຮືອນຢູ່ຄຸ້ມໃຕ້ , ສ່ວນລາວ
ເອງຢູ່ຄຸ້ມເໜືອ ແລະ ເອີ້ນກັນວ່າແມ່ປຸ່ນ . ບຸນຄໍ້າເຮັດທ່າຊຶ່ງ
ລຶງເພາະບໍ່ເຄີຍໄດ້ຍິນຊື່ນີ້ມາກ່ອນ ແຕ່ກໍເວົ້າອອກມາແກ້ເກີ້ວ່າ :

" ເອີ ແມ່ປຸ່ນນີ້ , ເປັນຈັ່ງໃດ ເຂົ້ານີ້າປູປາບ້ານເຮົາ?"

ຍິງແມ່ມານບອກວ່າ ໄທບ້ານກໍມີພໍ່ພັນ , ປູກຝັງຫລາຍ
ແຕ່ສິ່ງອອກຂາຍ ໄດ້ພຽງໜ້ອຍດຽວ ເພາະຫົນທາງບໍ່ສະດວກ .
ເວົ້າແລ້ວລາວກໍກ້າວອອກຈາກຫົນທາງ ເພື່ອລົງໄປສູ່ທົ່ງນາດ້ານ
ຂວາມີ ໂດຍບອກພວກເຮົາວ່າ ຈະແວ່ເອົາບອນຢູ່ກຽງນາໄປ
ເກືອຫມູ . ບຸນຄໍ້າເອີ້ນໃສ່ ທັງຈິກນີ້າມີມປ້ອງໜຶ່ງອອກມາຈາກ
ກົງຍ່າມ .

" ບິດດຽວອາ , ເອົາອັນນີ້ກ່ອນ , ເອົານົມປ້ອງນີ້ໄວ້ກິນ " .

" ເອີ ບຸນຄໍ້ານີ້າຊູເມີລູກຫລານ . " ຍິງແມ່ມານກ່າວ
ແລ້ວ ກໍແຍກທາງໄປຕ່າງຫາກ , ສ່ວນພວກເຮົາຍ່າງຕາມເສັ້ນ
ທາງເດີມຕໍ່ໄປ .

ຂ້າພະເຈົ້າກ່າວຊົມເຊີຍນີ້າໃຈອັນສູງສິ່ງຂອງບຸນຄໍ້າ ທີ່

ເອົານໍ້ານົມມາສອງປ້ອງ ເພື່ອຕ້ອນລູງ ແຕ່ກໍຕ້ອງ ເສຍສະຫລະ
ໃຫ້ຄົນອື່ນ ໄປຫນຶ່ງປ້ອງ . ບຸນຄໍາເວົ້າດ້ວຍຄວາມພາກພູມໃຈວ່າ :
" ໃນຄອບຄົວເຮົາເຄີຍສອນກັນແນວນີ້ ໂດຍສະເພາະແມ່ເຮົາ
ເຄີຍສັ່ງສອນວ່າ ກ້າເຮົາມີຂອງກິນຕິດມືແລ້ວ ໄປພໍ້ແມ່ມານຕ້ອງ
ປັ້ນໃຫ້ໂລດ , ມີຫນ້ອຍຫລືມີຫລາຍກໍຕ້ອງປັ້ນໃຫ້ . ມັນເປັນປະເພ
ນີ ທີ່ຄົນສ່ວນຫລາຍໃນບ້ານນີ້ ເຄີຍປະຕິບັດກັນມາ .

ພໍ່ເຮົາເຄີຍເລົ່າສູ່ຟັງ ໂດຍອີງຕາມປາກຄໍາ ຂອງແມ່ວ່າ
ຕອນທີ່ແມ່ກິພາເຮົານັ້ນ , ມີຫນຶ່ງແມ່ໄປສວນຢູ່ນອກບ້ານ , ຂະນະ
ຍ່າງໄປຕາມທາງ ເລີຍໄປພໍ້ໄຫບ້ານ ຫ້າ-ຫົກຄົນ ກັບມາແຕ່ໂທ່
ເນື້ອ ໂດຍຫາມຟານມາໂຕຫນຶ່ງ . ເມື່ອປາດຊິ້ນ ແບ່ງເປັນພູດ
ພວກໂທ່ເນື້ອໄດ້ແບ່ງໃຫ້ແມ່ເຮົາພູດຫນຶ່ງ ເທົ່າກັບພູດຂອງຜູ້ອື່ນ .
ອັນນີ້ເປັນສິດຂອງແມ່ມານ ຕາມປະເພນີ ທີ່ເຄີຍປະຕິບັດກັນມາຢູ່
ບ້ານນີ້ . ຜູ້ໄດ້ລິ້ນຫມູ່ກໍມີແຕ່ນາຍພານຜູ້ເປັນເຈົ້າຂອງປີນ ຄືໄດ້
ສອງພູດ ແກມຍັງໄດ້ຫົວ , ຂາທັງສີ່ ແລະ ຫນັງຟານອີກ .
ແລງມື້ນັ້ນຄອບຄົວເຮົາໄດ້ກິນລາບຟານ , ພໍຕອນເດິກຂ້ອນຊິແຈ້ງ
ແມ່ເຮົາກໍອອກລູກ ເປັນຜູ້ຊາຍ ຜູ້ຊຶ່ງພວມຍ່າງກັບໄປຢາມບ້ານ
ເດີມຢູ່ດຽວນີ້ " .

ພວກເຮົາຕ່າງກໍພາກັນຕື່ນເຕັ້ນ , ເພື່ອນນັກຂ່າວອີກຄົນ
ຫນຶ່ງເວົ້າຢອກວ່າ : " ຟານໂຕນັ້ນເກີດມາເປັນຄົນຊື່ບຸນຄໍາ
ແລ້ວຕິຊິນ ! "

" ໄຫບ້ານເຮົາເຈົ້າກໍເຊື່ອຈັ່ງຊິນລະ . ກ້າຟານໂຕນັ້ນ
ໄປເກີດເປັນຟານອີກ ມັນຄົງກິກຍິງຕາຍຊື່າແລ້ວຊື່າອີກ , ຕາມ
ໄດ້ຍິນຊາວບ້ານເລົ່າມາວ່າ ປ່າເຂດນີ້ບໍ່ມີຟານເຫລືອຈັກໂຕແລ້ວ
ດຽວນີ້ " . ບຸນຄໍາວ່າ .

" ຫນ້າເສຍດາຍນີ້ " . ຂ້າພະເຈົ້າຈົມ .

ບຸນຄຳເລົ່າຕໍ່ໄປວ່າ : " ແມ່ມານມີຄວາມຕ້ອງການກິນ
ອາຫານຫລາຍ ເພື່ອໄປບໍາລຸງລູກຢູ່ໃນທ້ອງ , ເມື່ອແມ່ມານໄປ
ພົບພໍ້ຄົນທີ່ມີຂອງກິນຕິດມື ປະກົດວ່າ ຄວາມຢາກຄວາມຫິວມັນຮຸນ
ແຮງ ປານວ່າຊີກິນຊ້າງຫມົດທັງໂຕ . ອັນນີ້ແມ່ນເຮົາໄດ້ຍິນຈາກ
ປາກຂອງແມ່ມານເດີ - ຜູ້ໃດບໍ່ເຊີນກິນ ຫລືບໍ່ແບ່ງປັນຂອງກິນ
ໃຫ້ ແມ່ມານຈະຈື່ບໍລິມ . . . ຈິ່ໃນແງ່ເປັນຜູ້ບໍ່ເຫັນໃຈແມ່ມານ
ຊື້ນໃດ .

ແມ່ເຮົາບໍ່ມີໂອກາດເຫັນລູກຊາຍ ຕອນໃຫຍ່ກ້າຫນ້າບານ
ເລີຍ . ພໍເຮົາເລົ່າວ່າ ແມ່ອີ່ຄົນຟານໂຕນັ້ນທີ່ກິກຍິງຕາຍ , ແມ່
ບໍ່ຍອມກິນຊີ້ນຟານເລີຍ ແຕ່ກໍຮັບເອົາພູດຊີ້ນ ເພື່ອໃຫ້ສະມາຊິກ
ໃນຄອບຄົວໄດ້ກິນ . ເມື່ອເຮົາເກີດມາ ແມ່ຈຶ່ງຮັກຫລາຍເປັນພິ
ເສດ , ແມ່ຕັ້ງຊື່ໃຫ້ວ່າບຸນຄຳ ແຕ່ກໍມັກເອີ້ນວ່າ ຄຳແພງຂອງແມ່
ຫລື ແພງແມ່ . . . "

ເວລານີ້ ພວກເຮົາຍ່າງມາເກືອບຮອດປະຕູຮີວ ເຂົ້າສູ່
ບ້ານ . ຂ້າພະເຈົ້າຮູ້ສຶກພິຈ ທີ່ໄດ້ເດີນທາງມາບ້ານນີ້ ເກິ່ງ
ແມ່ນວ່າ ຫິນທາງບໍ່ສະດວກສະບາຍກໍຕາມ . ແຕ່ຄວາມຄິດບາງ
ຢ່າງດຶງໃຫ້ຂ້າພະເຈົ້າຫລຽວຄືນຫລັງໄປເບິ່ງຍິງແມ່ມານຄົນນັ້ນ .
ນາງລັບຫາຍໄປແລ້ວ , ແຕ່ໃນມະໂນພາບ ນາງຍັງຢູ່ກັບຂ້າພະ
ເຈົ້າ . ເປັນຄັ້ງທຳອິດ ທີ່ຂ້າພະເຈົ້າຮູ້ສຶກວ່າ ກິກກົດດັນຈາກ
ສະຕິສຳປະຊັນຍະ ນັ້ນຄື ການມີພັນທະໃນການປະກອບສ່ວນເພື່ອ
ຊີວິດນ້ອຍໆ ທີ່ຈະເກີດມາໃນໂລກ .

ຂຽນ ເດືອນທັນວາ ປີ 1990

ຈິກາປາຫນັກປັກ

ຄັ້ງຫນຶ່ງ ຢູ່ແຄມຖະຫນົນ ຕໍ່ຫນັກປັກຂ້ອຍ ມີຕົ້ນຂາມ
 ຫວານ, ມັນແຜ່ກິ່ງກ້ານເປັນຮິ່ມເຢັນສະບາຍ. ິຜກາຍໄປກາຍ
 ມາກໍແວ່ເຊົາ ຍາມແດດຮ້ອນອົບເອົາ. ຂ້ອຍເອງເປັນຄົນປູກ
 ເມື່ອຫລາຍປີມາແລ້ວ, ທໍາອິດມັນຢູ່ພາຍໃນຮິ່ວ ແຕ່ຕໍ່ມາ ທາງ
 ຝ່າຍກໍ່ສ້າງຂອງກໍາແພງນະຄອນ ໄດ້ມາດັດແປງ ແລະຂະຫຍາຍ
 ທາງອອກ, ຂ້ອຍໄດ້ຫຍັບຮິ່ວປັກເຂົ້າ ຕົ້ນຂາມເລີຍຕົກໄປຢູ່
 ນອກຮິ່ວ ບ່ອນທາງຄົນຍ່າງ.

ຂ້ອຍຊົມຊືມນໍາຕົ້ນຂາມຕົ້ນນີ້ ເພາະຫນ່ວຍມັນຫວານແຊບ
 ດີ, ທັງໃບກໍເປັນພຸ່ມຂຽວງາມ, ເປັນຕົ້ນໄມ້ປະດັບ ເພີ່ມຄວາມ
 ມີຊີວິດຊີວາໃຫ້ແກ່ບໍລິເວນຫນັກປັກ. ຢ່າງເຂົ້າຫນັກຝົນມັນເປັນ
 ດອກສີແສດບານເຮືອງເຮືອ ແລະ ຫລິ່ນລົງເດຍລະດາດຕາມພື້ນ
 ດິນ, ຕໍ່ມາບໍ່ດົນ ກໍເປັນຫນ່ວຍນ້ອຍໆ ຊ້ອງຊາບລາບຢູ່ຕາມຍອດ
 ສູງ, ຕາມກິ່ງຕາມງ່າ, ິຜກາຍໄປກາຍມາ ກໍແຫງນເບິ່ງດ້ວຍ

ຄວາມອອນຊອນ .

ນອກຈາກຄົນກາຍທາງ ທີ່ແວ່ຊື່ນຮົ່ມຕົ້ນຂາມນີ້ແລ້ວ ຍັງ
 ມີເດັກນ້ອຍນັກຮຽນຈໍານວນຫນຶ່ງ ພາກັນມາແວ່ເຊົາຄອງກ້າພໍ່ແມ່
 ຫລືຜູ້ປົກຄອງມາຮັບເອົາ ຫລັງຈາກເລິກໂຮງຮຽນ ຊຶ່ງຢູ່ບໍລິເວນ
 າກ້າງນີ້ . ເຍົາວະຊົນເຫລົ່ານີ້ຢູ່ໃນເຄື່ອງແບບນັກຮຽນ ຫນ້າຕາ
 ສົດໃສ ພວມເປັນຕາຮັກ ເປັນຕາແພງ , ບາງພ່ອງນຶ່ງ ບາງ
 ພ່ອງຢືນ ຫລືແລ່ນໄລ່ຢອກກັນ . ມັນເປັນພາບທີ່ປະທັບໃຈຍາມທີ່
 ໄດ້ເຫັນເຍົາວະຊົນພວມກໍາລັງສົດຊື່ນ ຍິ້ມແຍ້ມແຈ່ມໃສເວົ້າຢອກ
 ເວົ້າຫົວກັນໄປມາ . ບາງມື້ຂ້ອຍເສຍເວລາຍ້ອນຕັ້ງຫລາຍນາທີ
 ຫລືບາງເທື່ອ ກໍເປັນເຄິ່ງຊົ່ວໂມງໃນການເຝົ້າສັງເກດເບິ່ງເຂົາ
 ເບິ່ງຜົມດໍາ ແກ້ມແດງ ແລະ ບາງຄົນກໍແກ້ມໂຕ້ນ , ເບິ່ງການ
 ເຄື່ອນໄຫວຂອງເຂົາທີ່ເປັນໄປຕາມທໍາມະຊາດ ປາສະຈາກເລ່
 ຫລ່ຽມມານຍາ . ມີຜູ້ເວົ້າວ່າ ບໍ່ມີຮູບໃດຈະຫນ້າເບິ່ງ ຫນ້າກະ
 ຫນອມໄປກວ່າຮູບກໍາຍເດັກນ້ອຍທີ່ພວມຫລິ້ນຢູ່ຕາມລໍາພັງ . ຂ້ອຍ
 ເຫັນພ້ອມກັບຄວາມຄິດຄວາມເຫັນອັນນັ້ນ ແລະກ້າວມາມີກ້ອງກໍາຍ
 ຮູບ ຂ້ອຍກໍຄົງຈະເສຍເວລາຕື່ມອີກໃນການຈອບລັກກໍາຍຮູບໂດຍ
 ບໍ່ໃຫ້ເຂົາຮູ້ສຶກຕົວ .

ສຽງເພງ , ສຽງຫົວ , ສຽງຮ້ອງຢອກກັນຂອງພວກເດັກ
 ນ້ອຍ ຕະຫລອດທັງສຽງດໍາວ່າ ເວົ້າສຽດສຶກັນ ຍ້ອນຍາດຫມາກ
 ຂາມ ເຮັດໃຫ້ເຮົາຄິດເກິ່ງອະດີດຄວາມຫລັງ ຄັ້ງທີ່ເຮົາຍັງເປັນ
 ເດັກນ້ອຍໄລ່ຫລິ້ນຢອກກັນ ຢູ່ຕາມເດີ່ນບ້ານ , ຂ້ອຍຮູ້ສຶກເປັນສຸກ
 ຍາມໃດທີ່ຄິດຫາອະດີດຂອງຊີວິດ ໃນໄວເດັກ ອັນເຕັມໄປດ້ວຍ
 ຄວາມອົບອຸ່ນ , ຄວາມສົດຊື່ນ ແລະ ຄິດຢາກໃຫ້ວັນເວລາແຫ່ງ
 ຄວາມຫລັງເຫລົ່ານັ້ນ ກັບຄືນມາອີກ . ຂ້ອຍບໍ່ຮູ້ສຶກເສຍດາຍ ທີ່
 ເດັກນ້ອຍພາກັນແຫມ້ນເອົາຫມາກຂາມມາກິນ , ແຕ່ທີ່ເປັນຫ່ວງກໍ

ຄື ບາງຄົນປິ່ນຂຶ້ນເທິງກົກ ແລະ ບາງຄົນກໍເອົາໄມ້ຄ້ອນຄວ່າງ
ຮຸ່, ຫລາຍໆເທື່ອຂ້ອຍຕ້ອງໄດ້ຮ້ອງບອກວ່າ : " ລະວັງຕົກ
ເນີ ! ໄມ້ຄ້ອນຊິຕົກກົກຫົວກັນໃດ ! " .

ຫວິດຈາກສຽງຮ້ອງບອກ ຄວາມງຽບກໍປະກົດຂຶ້ນຊົ່ວຂະ
ນະຫນຶ່ງ . ຜູ້ທີ່ຂຶ້ນຢູ່ເທິງກໍຄ່ອຍໆລົງມາ, ຜູ້ທີ່ຈັບໄມ້ຄ້ອນກໍວາງ
ກຸ້ມ, ແຕ່ພໍລັບຕາຂ້ອຍບໍ່ດົນ ສຽງແຊວໆກໍດັງຂຶ້ນອີກ, ຂ້ອຍເຄີຍ
ບອກເຂົາວ່າ : " ກົກຂາມນີ້ຢູ່ແຄມກະຫນົນມັນເປັນສົມບັດຂອງ
ທຸກຄົນ, ສະນັ້ນຕ້ອງແບ່ງປັນກັນກິນ ແລະ ຢ່າທໍາລາຍມັນກຸ້ມ,
ມັນເປັນສິ່ງປະດັບບ້ານເມືອງ ທີ່ມີຊີວິດຊີວາ . ມີກົກໄມ້ຢູ່ບ່ອນ
ໃດ ກໍມີຄວາມສົດຊື່ນຢູ່ບ່ອນຫັ້ນ " .

ຊີວິດຂ້ອຍຜູກພັນກັບຫມາກຂາມຕົ້ນນີ້ ມາເປັນເວລາດົນ
ນານ, ຂ້ອຍຮູ້ສຶກສົດຊື່ນຍາມດອກມັນບານ, ຮູ້ສຶກທ່ຽວແຫ້ງແລ້ງ
ໃນໃຈຍາມໃບມັນຫລົ່ນ . ຂ້ອຍຮັກຕົ້ນໄມ້ໃບຫຍ້າ ແລະ ປາກຸະ
ຫນາໃຫ້ກະຫນົນທຸກເສັ້ນໃນນະຄອນວຽງຈັນ ມີຕົ້ນໄມ້ຢ່າຍໄປຕະ
ຫລອດສອງຟາກທາງ, ຫລຽວໄປທາງໃດກໍໃຫ້ເຫັນແຕ່ຄວາມຮົ່ມ
ເຢັນ, ເປັນນະຄອນແຫ່ງຄວາມສົດຊື່ນ ແລະ ສົດໃສທຸກຮ່ອມ
ທຸກແຈ .

ແຕ່ແລ້ວມາມື້ຫນຶ່ງ ຂ້ອຍກັບຄືນບ້ານຫລັງຈາກເລີກການ
ກໍພົບກັບຄວາມເສົ້າໂສກສະຫລົດໃຈ . ກົກຂາມກົກຕັດເຫລືອແຕ່
ຕໍ່ເປັນກຸດດູດສູງພຽງຫົວເຂົ້າ, ໃບ ແລະ ງ່າຂອງມັນກໍກອງໂອະ
ໂຍະຕາມພື້ນດິນ, ບໍລິເວນຫນ້າບ້ານແຈ້ງຈ່າງຢ່າງ, ລົມລ່ວງດີ
ເປັນທີ່ສະຫວາດຕາ ແຕ່ໃນຫົວໃຈຂອງຂ້ອຍ ມັນເຢັນວາບ ດັ່ງມີ
ສ່ວນໃດສ່ວນຫນຶ່ງຂອງຮ່າງກາຍໄດ້ຂາດໄປ . ຂ້ອຍຍືນຊິງຢູ່ຫນ້າ
ບ້ານ, ເວົ້າຫຍັງບໍ່ອອກ, ຫລຽວໄປທີ່ປາກຮ່ອມບ່ອນກະຫນົນນີ້
ຕົກໃສ່ກະຫນົນໃຫຍ່ ເຫັນຕົ້ນໄມ້ຍັງເຫລືອຢູ່ສອງຕົ້ນ ແຕ່ປາຍກຸດ

ນອກນັ້ນກໍເຫັນລົມລ່າວໄປຕະຫລອດທາງ . ຂ້ອຍເຂົ້າໄປໃນບ້ານ
ແລ້ວສອບຖາມຄົນໃນເຮືອນ .

" ພວກໃດມາຕັດຕົ້ນໄມ້ຢູ່ແຄມທາງນີ້ຮີ ! "

ເມຍຂ້ອຍຕອບວ່າ :

" ພວກຮັບເຫມົາວ່າ ! ເຂົາວ່າມັນກິດສາຍໄຟຟ້າ "

" ອັນນີ້ມັນເປັນການທໍາລາຍ , ມຸ່ນອັບຍັບຈັ່ງຊື້ " .

" ຂ້ອຍເວົ້າແລ້ວເວົ້າອີກວ່າ : ບໍ່ຢາກໃຫ້ຕັດ , ຂໍໃຫ້
ຮານແຕ່ງ່າ ທີ່ມັນເດ່ໄປຫາສາຍໄຟ ຫລືວ່າຕັດແຕ່ງ່າສູງ , ຈິ່ງ
ງ່າຕໍ່າໄວ້ຈັກສອງສາມງ່າ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ມັນຕາຍ , ແຕ່ເຂົາບໍ່ຍອມ
ຟັງ , ບໍ່ແມ່ນພວກບໍລິສັດໄຟຟ້າວ່າ , ມັນແມ່ນພວກຮັບເຫມົາຈິ່ງ
ເວົ້າຍາກ " .

" ຫມິດແລ້ວ ! ... ບໍ່ມີຮີມໃຫ້ຄົນຊິນອີກແລ້ວ ! ປູກ
ຕົ້ນໄມ້ຕົ້ນຫນຶ່ງ ກວ່າຊິໃຫ້ຍປານນີ້ ກໍຕ້ອງຫລາຍປີ " ຂ້ອຍຈົມ
ຢ່າງນ້ອຍໃຈ .

" ຜູ້ໃດກໍຮ້ອງຂໍ ບໍ່ຢາກໃຫ້ຕັດຈໍາດິນ , ລູກຫນຶ່ງຢູ່ປາກ
ຮ່ອມແລ່ນໄປບອກທາງກໍາແພງນະຄອນ ໃຫ້ມາເບິ່ງແບງຊ່ອຍ ,
ເມື່ອເຈົ້າຫນ້າທີ່ມາຮອດ ການຕັດກໍຢຸດຊະງັກໄປຊົ່ວຄາວ . ເຈົ້າ
ຫນ້າທີ່ກໍາແພງ ແນະນໍາໃຫ້ຕັດແບບຈິ່ງງ່າຕໍ່າໄວ້ ເພາະຕົ້ນໄມ້
ແຄມກຸະຫນົນເສັ້ນນີ້ ໄກສາຍໄຟຫລາຍສົມຄວນ , ດັ່ງນັ້ນຕົ້ນຝາງ
ສອງຕົ້ນຢູ່ປາກຮ່ອມ ຈິ່ງຍັງເຫລືອຢູ່ , ພຽງແຕ່ປາຍກຸດກໍບໍ່ເປັນ
ຫຍັງ ຄົງບໍ່ຕາຍ " .

ຫລັງຈາກນັ້ນມາ ຕໍ່ຫນ້າບ້ານຂ້ອຍບໍ່ມີເດັກນ້ອຍສິ່ງສອງ
ບໍ່ມີສອງຫົວຢອກລໍ້ກັນອີກ , ມັນມີດງຽບ ເປົ່າປ່ຽວ , ມີແຕ່ແສງ
ແດດອັນຮ້ອນຈັດເຈືອຈານໄປທົ່ວ ບໍລິເວນນັ້ນ , ຂ້ອຍຮູ້ສຶກແຫ້ງ
ແລ້ງໃນຫົວໃຈ ແລະ ເສຍດາຍຢູ່ບໍ່ເລີກບໍ່ແລ້ວ .

ຂ້ອຍຄິດຢູ່ຫລາຍມື້, ຄິດຫາແນວຕົ້ນໄມ້ ທີ່ຈະເອົາມາປູກ
 ແທນໃຫມ່, ວ່າຈະເອົາຕົ້ນຫມາກນໍ້າມົມມາປູກເພາະວ່າ ເຫັນ
 ມັນເປັນຮິ່ມດີ, ແຕ່ຄົງບໍ່ມີມື້ກືກຕັດຢູ່ເລື້ອຍໆ ເພາະວ່າມັນສູງຊັນ
 ອາດເດ່ໄປຕິດກັບສາຍໄຟຟ້າ, ຄິດຈະເອົາຕົ້ນມ່ວງ ຕົ້ນລໍາໄຍ
 ມາປູກ ແຕ່ພິຈາລະນາເບິ່ງຄັກໆແລ້ວ ກໍຈະກືກຕັດຄືກັບຕົ້ນຂາມ.
 ອີກປະການໜຶ່ງ ຕົ້ນໄມ້ທີ່ກິນຫມາກນັ້ນ ມັນດົງດູດໃຈເດັກນ້ອຍ
 ທີ່ປີນຂຶ້ນ ແລະ ອາດຈະຕົກລົງມາ ເປັນອັນຕະລາຍເກິ່ງແກ່ຊີ
 ວິດກໍເປັນໄດ້, ຂ້ອຍບໍ່ປາກຸະຫນາເຫັນເດັກນ້ອຍ ຫລືໃຜກໍຕາມ
 ຕົກຕົ້ນໄມ້ ເພາະມັນເປັນພາບທີ່ສະເທືອນໃຈ, ດີບໍ່ດີຕົນເອງ
 ອາດຈະເປັນຫົວໃຈວາຍຕາຍກ່ອນຜູ້ປະສົບອຸບັດເຫດນັ້ນຊື່ນ. ຂ້ອຍ
 ຄິດຈະເອົາຕົ້ນໄມ້ທີ່ມີດອກງາມໆນັ້ນມາປູກ ແຕ່ບໍ່ມີເວລາທີ່ຈະໄປ
 ຊອກຫາເອົາມາ, ຈິ່ງໄດ້ແຕ່ແນມໄປທາງຫລັງບ້ານຕົນເອງ ເຫັນ
 ຕົ້ນຈໍາປາພວມບານ ດອກສີຂາວສະອາດງາມຕາສິ່ງກິນຫອມຫວນ
 ບໍ່ວ່າຍາມເຊົ້າຍາມສ່ວຍ ແລະ ຍາມແລງ, ຕົ້ນໜຶ່ງຢູ່ແຈຮິ່ວ
 ອີກຕົ້ນໜຶ່ງຢູ່ຂ້າງເຮືອນຄົວ.

ຂ້ອຍລົງມືປູກຕົ້ນດອກຈໍາປາສາມຕົ້ນ ໃສ່ແຄມທາງ ຕໍ່
 ຫນ້າບ້ານ ໂດຍເຮັດໄລຍະທ່າງກັນພິສິມຄວນ, ຄວາມຈິງຂ້ອຍ
 ຢາກປູກຫລາຍກວ່ານັ້ນ ແຕ່ຢ້ານມັນກືກັນໂພດ. ຕົ້ນດອກຈໍາປາ
 ປູກວ່າຍ, ພຽງແຕ່ຕັດເອົາວ່າຍາວປະມານຄ່າແຂນ ຫລືຄ່າວາ
 ມາຝັງໄວ້ກໍໄດ້ແລ້ວ. ນອກຈາກປູກໃສ່ຕໍ່ຫນ້າບ້ານຕົນເອງແລ້ວ
 ຂ້ອຍຍັງເອົາວ່າດອກຈໍາປາໄປຢາຍໃຫ້ຫລາຍໆຄົນ ທີ່ຢູ່ທາງຮ່ອມ
 ດຽວກັນປູກອີກ, ແຕ່ລະຄົນກໍປູກດ້ວຍຄວາມເອົາໃຈໃສ່ ແລະ
 ວາງໄລຍະໃຫ້ສະຫມໍ່າສະເຫມີກັນ. ອັນນີ້ ມັນເຮັດໃຫ້ຂ້ອຍມີ
 ຄວາມຊົມຊື່ນດີໃຈ ແລະ ເຊື່ອວ່າທາງການບ້ານເມືອງກໍຈະຮູ້ສຶກ
 ເຊັ່ນດຽວກັນ.

ຕົ້ນດອກຈໍາປາທີ່ປູກໃຫມ່ນີ້ ຂ້ອຍໄດ້ລ້ອມຮົ່ວໄວ້ ເພື່ອບໍ່
ໃຫ້ຄົນ ຫລືສັດໄປຕ້ອງໄປຊຸມອັນຈະເຮັດໃຫ້ມັນຫັກໂຄ່ນຕາຍໄປ .
ຂ້ອຍຫົດນໍ້າ ບໍ່ລຸງເປັນຢ່າງດີ . ເຊົ້າ, ສວາຍ, ບ່າຍ, ແລງ
ຂ້ອຍແຍງແຕ່ຕົ້ນດອກຈໍາປາເຫລົ່ານີ້ . ເວລາຜ່ານ ໄປຫລາຍມື້
ຫລາຍເດືອນ ມັນກໍປົ່ງໃບອ່ອນ, ຕໍ່ມາກໍເປັນໃບຂຽວສົດຊື່ນຊູ່ງ່າ
ສູງຂຶ້ນເທື່ອລະເລັກລະນ້ອຍ .

ຫລາຍປີຕໍ່ມາ ຢູ່ຕໍ່ຫນ້າບ້ານຂອງຂ້ອຍ ແລະ ຕະຫລອດ
ສາຍທາງຮ່ອມນີ້ກໍມີຮົ່ມເປັນສະບາຍ, ເປັນຮົ່ມຕົ້ນດອກຈໍາປາທີ່ມີ
ໃບດົກຫນາ, ຕົ້ນດອກຈໍາປາບໍ່ຕໍ່າ, ບໍ່ສູງພໍປະມານ, ມັນເປັນ
ຕົ້ນດອກໄມ້ທີ່ບານຢູ່ທຸກລະດູການ, ບານຕ້ອນຮັບສາຍຝົນ, ສາຍ
ລົມ ແລະ ແສງແດດ, ມັນເປັນດອກໄມ້ ມິ່ງຂວັນຂອງດິນ
ແດນລາວ .

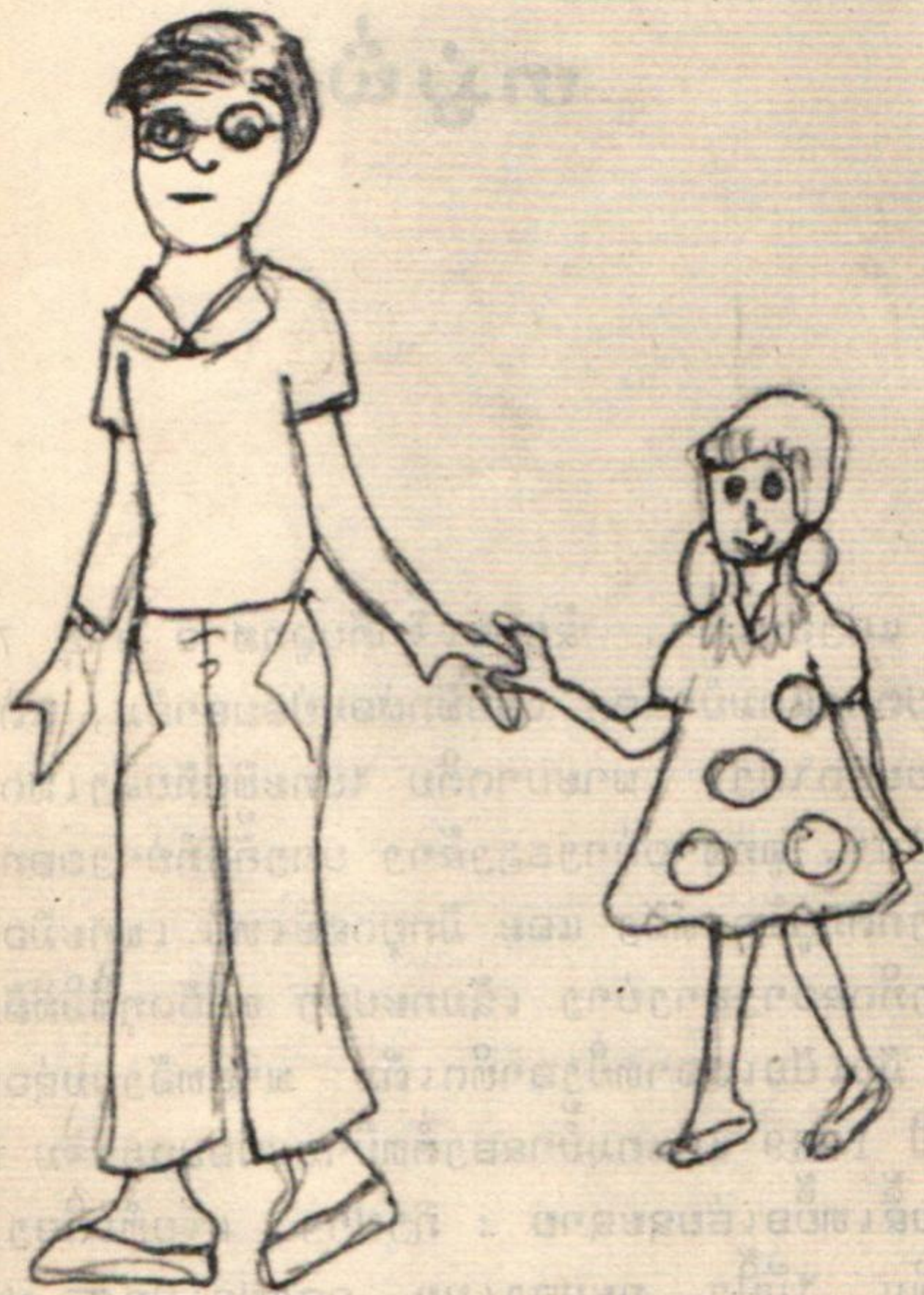
ຕໍ່ຫນ້າບ້ານຂ້ອຍກັບຄືນມາມີຊີວິດຊີວາອີກ, ມີຄົນມາແວ່
ເຊົາຊື່ນຮົ່ມ, ມີເດັກນ້ອຍມານັ່ງຫລິ້ນຢອກກັນ ສິ່ງສຽງນັ້ນນອງ .
ເຂົາພາກັນເກັບດອກຈໍາປາມາກອງໄວ້, ບາງຄົນກໍຮ້ອຍ ເປັນ
ພວງມະໄລແລ້ວກໍເອົາມາຄ້ອງໃສ່ຄໍ ໃສ່ແຂນ, ມັນເປັນພາບທີ່
ປະທັບໃຈແກ່ຜູ້ທີ່ໄດ້ພົບເຫັນທຸກຄົນ .

ພິມເທື່ອທໍາອິດ, ປີ 1980 ໃນໂຮມເລື່ອງສິ້ນ " ຍິ້ມນັ້ນ "

ຫມູ່ພໍ່

ແລງວັນເສົາ. ຂ້າພະເຈົ້າກັບລູກສາວ ອາຍຸ 7 ຂວບ
ຍ່າງໄປຕາມແຄມນ້ຳຂອງ ເພື່ອພັກຜ່ອນຢ່ອນອາລົມ, ແຕ່ອາລົມ
ກໍບໍ່ຄ່ອຍປອດໄປ່ງ ເພາະບາດຕີນ ໄປກະທົບກັບສິ່ງເສດເຫຼືອ
ຫລາຍຢ່າງ. ລູກສາວຍ່າງຮຽງຂ້າງ ບາງຄັ້ງກໍຍ່າງອອກກ່ອນ,
ບາງຄັ້ງກໍຕົກຢູ່ຂ້າງຫລັງ ແລະ ມັກຢຸດສະເຫມີ ເພາະມີວິຊຸ້ຕີນ
ເຕະສິ່ງກິດຂວາງທາງຍ່າງ ເຊັ່ນກະປອງ ຫລືວັດກູທີ່ມີສີສັນ.

ມັນເປັນເວລາຫນຶ່ງອາທິດເຕັມ ພາຍຫລັງບຸນຊ່ວງເຮືອ
ປະຈຳປີ 1989 ແຕ່ແຄມນ້ຳຂອງຕໍ່ຫນ້ານະຄອນວຽງຈັນ ກໍເຕັມ
ໄປດ້ວຍຂີ້ເຫຍື້ອເຮ່ຍຊະຊາຍ : ກົງຢາງ, ເຈ້ຍຫໍ່ເຄື່ອງ, ເຈ້ຍ
ຫນັງສືພິມ, ໄມ້ປັ້ງ, ກະປອງເບຍ, ຊອງຢາເປົ່າ, ບຸນເປົ່າ
ແຕກ . . . ມັນເດຍລະດາດ ກະຈັດກະຈາຍ ຄືກັນກັບສະພາບ
ບ້ານເມືອງພາຍຫລັງລົມພາຍຸພັດຜ່ານ. ທັງຫມົດເຫລົ່ານີ້ ເປັນ
ທີ່ເຄື່ອງຫູເຄື່ອງຕາ ແກ່ຜູ້ຄົນທັງຫລາຍ.

រៀនសូត្រ : ប្តី (11 ថ្ងៃ)

ຂ້າພະເຈົ້າລະສາຍຕາຈາກສິ່ງເສດເຫຼືອ ໂດຍເບິ່ງໄປ
ໂກງ ຍັງຂອບພ້າສີຂຽວ ທີ່ມີເມກລອຍສີບາງໆ ເພື່ອຫາຄວາມ
ປອດໄປ ຈະເລີນຕາຈະເລີນໃຈ ທີ່ປະກົດມີຕາມທຳມະຊາດ .
ນ້ຳຂອງຍາມແລງ ໄຫລອ້ອຍອ້ອນຕ້ອງກັບແສງຕາເວັນ ເປັນຍິບຍັບ .
ຢູ່ຫ່າງໆ ເກືອບສຸດສາຍຕາພຸ້ນ ມີເຮືອນ້ອຍລອຍລ່ອງ ເບິ່ງຄືວ່າ
ເຮືອນ້ອຍໄປຈອດຢັ້ງຢູ່ຕິດກັບທິວທັດຂອງສັນພູ ທີ່ທັບຊ້ອນກັນ ເປັນ
ຫລັ່ນ ເປັນຫລັ່ນ . ດວງອາທິດພວມຈະລັບລົງທີ່ຟາກນ້ຳ . ມວນ
ນົກເປັນຫມູ່ສາມຫມູ່ສີ ພວມບິນຄືນສູ່ຮັງ . ບາງຄັ້ງ ເບິ່ງຄືວ່ານົກ
ກັບເຮືອຈະຈວບກັນທີ່ຂອບພ້າ . ມັນເປັນພາບ ທີ່ໃຫ້ຄວາມຮູ້ສຶກ
ເຍື່ອກເປັນ ໃນອາລົມ ແລະ ໃຫ້ເກີດຄວາມສຳນຶກ ຢາກບິນໄດ້
ເພື່ອຈະໄປສະແຫວງຫາຄວາມສະຫງົບສຸກ ໃນທີ່ໂກງພຸ້ນ .

ແຕ່ສິ່ງເສດເຫຼືອ ຕາມພື້ນດິນກໍກະຕຸກໃຫ້ຂ້າພະເຈົ້າຕື່ນ
ຈາກອາລົມຝັນ ມາປະເຊີນກັບຄວາມເປັນຈິງ . ຂ້າພະເຈົ້າ ບໍ່
ຢາກເບິ່ງ ແຕ່ມັນກໍເຫັນເອງ ເພາະມັນຕຳຕາ , ຂ້າພະເຈົ້າຄິດ
ຄືກັນວ່າ ຕົນເອງຄວນຈະມີສ່ວນປະກອບ ໃນການເຮັດອະນາໄມ
ໂດຍເກັບສິ່ງເສດເຫຼືອ ໄປໄວ້ໃນບ່ອນທີ່ກົກ ທີ່ຄວນ , ແຕ່ສະ
ເພາະມື້ນີ້ວັນນີ້ - ຂໍນຳສາກ່ອນ , ຂ້າພະເຈົ້າແຕ່ງຕົວ ເພື່ອມາ
ທ່ຽວຊົມທິວທັດແຄມນ້ຳຂອງ ຈິ່ງຕ້ອງຝົນໃຈຍ່າງຕໍ່ໄປ , ຝົນໃຈ
ເພາະສະພາບຄວາມເປັນຈິງ ມັນບໍ່ເໝາະ ສຳລັບມາຍ່າງຫລັ່ນ
ຢ່ອນອາລົມ , ຂ້າພະເຈົ້າບໍ່ຄິດວ່າ ຈະມາພໍ້ກັບສິ່ງບໍ່ຈະເລີນຕາ
ດັ່ງກ່າວນີ້ .

ຂ້າພະເຈົ້າຍ່າງໄປຄິດໄປ ແລ້ວກໍສະດັງ ເມື່ອລູກສາວ
ແລ່ນມາກອດແຂນດ້ວຍອາກາດຢ້ານກົວ . ລູກສາວຫລຽວຄືນຫລັງ
ໄປຍັງບ່ອນທີ່ໄດ້ແລ່ນກັບມາ , ຂ້າພະເຈົ້າຫລຽວໄປຈິ່ງຮູ້ຈັກ ສາ
ເຫດທີ່ລູກຢ້ານກົວ .

" ບໍ່ຕ້ອງຢ້ານ , ລາວບໍ່ກວນໃຜດອກ . " ຂ້າພະເຈົ້າ
ບອກລູກ .

ຄົນທີ່ລູກສາວຂອງຂ້າພະເຈົ້າຢ້ານນັ້ນ ຍ່າງມາຢ່າງບໍ່ມີ
ອາການຫວັ່ນໄຫວ ທັງທີ່ຕົນເອງເປັນເປົ້າສາຍຕາ ຂອງຜູ້ຄົນທີ່ຢູ່
ອ້ອມແອ້ມ ຫລື ທີ່ຜ່ານກາຍໄປ . ເຂົາມຸ່ງເຄື່ອງມຸມມອມ , ມີ
ເສດເຈ້ຍ ກົງຢ່າງຫ້ອຍຕິດຕາມຕົນຕົວ , ເບິ່ງແລ້ວຄ້າຍກັບວ່າ
ເຂົາເປັນກອງຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ເຄື່ອນໄຫວໄດ້ . ເມື່ອເຂົາມາໃກ້ໆ ຂ້າ
ພະເຈົ້າຈຶ່ງເຫັນວ່າ ທີ່ບ່າເຂົາເບື້ອງຫນຶ່ງ ມີຮວດເປັນວົງມົນ ,
ຮວດນີ້ມີກົງຢ່າງ ແລະ ເສດເຈ້ຍສຽບໃສ່ ດັ່ງດຽວກັບຮ້ອຍຂາ
ຂຽດໃສ່ໄມ້ຕອກ ແລ້ວມັດສອງສິ້ນຕິດກັນ . ອີກຮວດຫນຶ່ງເຂົາຈັບ
ໄວ້ທີ່ມືຊ້າຍ , ເມື່ອຍ່າງໄປພໍ້ກົງຢ່າງ ຫລືເສດເຈ້ຍຂວາງຫນ້າຢູ່
ເຂົາກໍກົມລົງໃຊ້ມືຂວາຈັບເອົາແລ້ວເອົາສຽບໃສ່ຮວດທີ່ຢູ່ມືຊ້າຍ .
ການກະທຳຂອງເຂົາເປັນທີ່ສົນໃຈຂອງທຸກຄົນ . ຜູ້ທີ່ໄດ້ພົບເຫັນ
ແນມເບິ່ງເຂົາດ້ວຍຄວາມແປກປະຫລາດໃຈ , ບາງຄົນກໍເຮັດຫນ້າ
ຍິ້ມໆ , ບາງຄົນກໍເວົ້າຊົມກັບຫມູ່ແລ້ວກໍງວາກເບິ່ງເຂົາ . ຫລາຍ
ຄົນອາດຄິດວ່າ ເຂົາເກັບເອົາກົງຢ່າງໄປລ້າງ ເພື່ອນຳໄປຂາຍ
ຕໍ່ , ເລື່ອງນີ້ບໍ່ອາດເປັນໄປໄດ້ ເພາະເຂົາເກັບເອົາທັງກົງຢ່າງ
ຂາດ , ທັງເສດເຈ້ຍທີ່ເປື້ອນເປົ້າ ໃຊ້ການຫຍັງບໍ່ໄດ້ແລ້ວ .

ຂ້າພະເຈົ້າຮູ້ຈັກຄົນຜູ້ນີ້ ມາແຕ່ດົນແລ້ວ , ເຂົາເປັນຄົນ
ເສຍສະຕິ ປະເພດເຄິ່ງບ້າເຄິ່ງດີ ແລະ ພິເສດກໍຄືເຂົາເປັນຫມູ່
ຂອງຂ້າພະເຈົ້າ . ພວກເຮົາເຄີຍເປັນນັກຮຽນຮຸ່ນດຽວກັນແລະ
ອາໄສຢູ່ໃນຫໍພັກ ຊຶ່ງເວລານັ້ນ ເອີ້ນກັນວ່າ ໂຮງຮຽນກິນນອນ .
ຫຍັ້ນ ຄືຊື່ຂອງເຂົາ . ສະໄຫມເປັນນັກຮຽນເຂົາເປັນຄົນຂະຫຍັນ
ຫມັ້ນພຽນ ເອົາໃຈໃສ່ການຮຳຮຽນຢ່າງຕັ້ງຫນ້າ ຈົນຫມູ່ຄູ່ຫລາຍ
ຄົນເຄື່ອນແບບເຍາະເຍີ້ຍວ່າ " ລະວັງທຳແຕກ " . ດັ່ງນີ້ຈຶ່ງ

ບໍ່ເປັນເລື່ອງແປກປະຫລາດ ທີ່ເຂົາໄດ້ຄະແນນດີເປັນປະຈຳຢູ່ໃນ
ຫ້ອງ ແລະ ບໍ່ແປກປະຫລາດອີກ ທີ່ຕໍ່ມາອີກຫລາຍປີ ເຂົາກາຍ
ເປັນຄົນເສຍສະຕິ ຫລື " ທໍາແຕກ " . ຂ້າພະເຈົ້າ ຈື່ໄດ້ວ່າ
ນອກຈາກຮຽນຢ່າງມົວເມົາແລ້ວ ເຂົາຍັງເປັນຄົນລະອຽດຜິດທໍາ
ມະດາ, ໂຕະຂອງເຂົາຕ້ອງເປັນລະບຽບຮຽບຮ້ອຍ, ປຶ້ມ ຫລືສື່
ແລະ ປາກກາ ຕ້ອງວາງໃຫ້ຕັ້ງສາກກັບໂຕະ. ຄັ້ງໜຶ່ງຫມູ່ຄົນ
ໜຶ່ງຍິນຢ່າງລຶບເຂົາໄປ, ເມື່ອໃຊ້ແລ້ວ ຫມູ່ຄົນນັ້ນ ກໍໂຍນຢ່າງ
ລຶບຄົນມາລົງຫນ້າໂຕະ. ເຂົາຍ່າງໄປຫາຫມູ່ຜູ້ນັ້ນ ແລ້ວບອກໃຫ້
ມາວາງຢ່າງລຶບ ໂດຍໃຫ້ຕັ້ງສາກກັບປຶ້ມ ທີ່ວາງຢູ່ຫນ້າໂຕະຕາມ
ບ່ອນເດີມຂອງມັນ ເລື່ອງນີ້ເປັນທີ່ເວົ້າຕິດສືບຕິດປາກຂອງຫມູ່ຄູ່ຢູ່
ເປັນເວລາດົນນານ.

ຫຍັ້ນໄດ້ໄປຮຽນຕໍ່ທີ່ຕ່າງປະເທດ, ສ່ວນຂ້າພະເຈົ້າຮຽນ
ຕໍ່ວິຊາຊີບຢູ່ພາຍໃນປະເທດ, ແລ້ວຂ່າວຄາວຂອງຫຍັ້ນກໍມີດງຽບ
ໄປ. ເວລາຜ່ານໄປຫລາຍປີ ຈົນຂ້າພະເຈົ້າລືມຫລັງ ລືມຫມູ່
ຄົນຊື່ຫຍັ້ນ. ວັນໜຶ່ງຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ຮັບການບອກເລື່ອ ຈາກຫມູ່
ຄູ່ວ່າ ຫຍັ້ນເປັນຄົນທໍາແຕກ ເສຍສະຕິໄປແລ້ວ. ເຂົາກັບຄືນ
ບ້ານເກີດເມືອງນອນໂດຍບໍ່ທັນຮຽນສຸດຊື່ ແຕ່ກໍກ້າວໄປຈົນເກິ່ງ
ປີສຸດທ້າຍ ໃນມະຫາວິທະຍາໄລ.

ຂ້າພະເຈົ້າພົບພໍ້ເຂົາເປັນບາງຄັ້ງ. ເຂົາມັກນຶ່ງຊຶ່ງລິງ
ຢູ່ວັດແຫ່ງໜຶ່ງເປັນປະຈຳ ເຝົ້າເບິ່ງໃບໄມ້ຫລິ້ນ, ເມື່ອໃບໄມ້
ຫລິ້ນລົງ ເຂົາຈະເກັບສຽບໃສ່ໄມ້ໄວ້ ແລ້ວກໍນັບໄປນັບມາ ທັງ
ຍິ້ມນ້ອຍຍິ້ມໃຫຍ່ ຄືດັ່ງພູມໃຈຫລວງຫລາຍ ທີ່ໄດ້ເກັບໃບໄມ້ອອກ
ຈາກເດີນວັດ.

ບາງຄັ້ງ ເມື່ອສ່ວນກັນກາງທາງ ພວກເຮົາຈະເບິ່ງຫນ້າ
ກັນ, ເຂົາເຮັດຫນ້າຍິ້ມໆ ແຕ່ບໍ່ປາກ, ຂ້າພະເຈົ້າງົກຫົວໃສ່

ແລ້ວກໍຮ້ອງກາມໄປວ່າ " ຈັ່ງໃດຫຍັ້ນ ! " ເຂົາບໍ່ຕອບ ແລະ ຂ້າພະເຈົ້າກໍບໍ່ຫວັງໄດ້ຮັບຄໍາຕອບ ເພາະເປັນຄໍາກາມບໍ່ເອົາຈິງ ເອົາຈິງກາມໄປພໍແລ້ວຮິດ , ເປັນການທັກທາຍໃນການະຄົນເຄີຍ ຮູ້ຈັກກັນ .

ຂ້າພະເຈົ້າພາລູກຍ່າງຕໍ່ໄປ ຈັບມືລູກໄວ້ ເພື່ອໃຫ້ລູກຫມັ້ນ ຈືວ່າ ຈະບໍ່ເປັນອັນຕະລາຍ , ເຂົາກໍຍ່າງກົງມາ , ພວກເຮົາ ຫ່າງກັນປະມານສາມແມັດ , ຂ້າພະເຈົ້າທັກທາຍເຂົາ ດ້ວຍປະ ໂຫຍກເດີມ ໂດຍບໍ່ເຕີມຕື່ມຫຍັງ .

" ຈັ່ງໃດ ຫຍັ້ນ ! "

ເຂົາຜ່ານໄປ ໂດຍບໍ່ມີສຽງທັກທາຍຕອບ ມີແຕ່ຫອບເອົາ ສິ່ງ ເສດເຫຼືອຫ້ອຍຕິດໂຕເປັນມະຍຸ່ງມະຍ່າງໄປ .

ລູກສາວຂ້າພະເຈົ້າຫລຽວນໍ້າຫລັງເຂົາໄປແລ້ວ ກາມຂຶ້ນ ວ່າ :

" ຫມູ່ພໍ່ຫວະ ? "

" ເອີ ແມ່ນລະ "

" ຫມູ່ພໍ່ແບບນີ້ ມີຈັກຄົນ ? "

" ມີຜູ້ດຽວ . " ຂ້າພະເຈົ້າຕອບແຕ່ກໍຍັງສິ່ງໄສໃນຄໍາ ກາມຂອງລູກ .

" ລູກຢາກໃຫ້ພໍ່ມີຫມູ່ແບບນີ້ຫລາຍຄົນ . "

" ເປັນຫຍັງວ່າຈັ່ງຊັ້ນລູກ ? "

" ມີແບບນີ້ຫລາຍຄົນ ແຄມນໍ້າຂອງກໍບໍ່ມີຂີ້ເຫຍື້ອ . " ລູກ ສາວອະທິບາຍ .

ພິມເທື່ອທໍາອິດ , ປີ 1991 ໃນສຽງແຄນລາວ .

50 ກີບ

ໃບໄມ້ພວມຂຽວອ່ອນ, ສຽງຈັກຈັ່ນຮ້ອງດັງລະງົມ, ແສງແດດກ້າເກີນທໍາມະດາ, ລົມບໍ່ຄ່ອຍພັດແຮງ ອາກາດຈົ່ງຮ້ອນອົບເອົາ - ນີ້ຢ່າງເຂົ້າລະດູຮ້ອນເຕັມທີ່ແລ້ວ.

ຂ້ອຍນັ່ງຢູ່ກ້ອງຮົ່ມຕົ້ນໄມ້ຫນ້າບ້ານ ຟັງສຽງຈັກຈັ່ນຮ້ອງທີ່ດັງແວ່ວໆມາຈາກທຸກທິດ, ເປັນການປະສານສຽງ ທີ່ມີຈັ່ງຫວະດຽວ ບໍ່ມີກໍາມິດຍາມເຊົາແນ່ນອນ, ໃຜອາລົມດີກໍຟັງມ່ວນ, ໃຜອາລົມບໍ່ດີ ກໍຮູ້ສຶກຢາກໄລ່ຫູ, ສ່ວນຂ້ອຍເອງຮູ້ສຶກວ່າດົນຕີທໍາມະຊາດນີ້ ພາໃຫ້ຄວາມຄິດລ່ອງລອຍໄປໄກ ແລະອາດຈະຝັນທັງນັ່ງກໍາບໍ່ຮູ້ສຶກຫົວນໍ້າ. ຂ້ອຍຢາກກິນຂອງເຢັນໆ ໂດຍສະເພາະກະແລ້ມຫວານໆທີ່ເຄີຍເຫັນຜູ້ຂາຍມັກຜ່ານກາຍຫນ້າບ້ານໄປເລື້ອຍໆ ມື້ນີ້ຍັງບໍ່ໄດ້ຍິນສຽງກະດິ່ງຂອງຄົນຂາຍກະແລ້ມເທື່ອ, ບໍ່ດົນເຂົາອາດຜ່ານມາເຂດນີ້.

ທີ່ປະຕູຮົ່ວບ້ານ, ເດັກນ້ອຍອາຍຸຫ້າປີ ຊື່ ຄໍາຕຸພວມຫລິ້ນ

ແຕ້ມໂດຍ : ປຸ້ຍ (11 ປີ)

ຢູ່ຕາມລຳພັງ . ຄຳຕຸ ເປັນລູກຊາຍຂອງນ້າສາວພິນ ຊຶ່ງເປັນ
ນ້ອງສາວຫລ້າຂອງແມ່ຂ້ອຍ . ນ້າສາວພິນເປັນແມ່ຫມ້າຍ , ຜົວ
ຂອງລາວຕາຍ ເມື່ອສາມປີກ່ອນ . ລາວເອົາລູກສອງຄົນເຂົ້າມາ
ໃນເມືອງ , ຄົນຫນຶ່ງເອົາມາປິ່ນປົວ ຢູ່ໂຮງພະຍາບານ ເພາະ
ປ່ວຍເປັນໄຂ້ປ່າ , ຄົນຫນຶ່ງເອົາມາຝາກໄວ້ນຳຄອບຄົວຂ້ອຍ ຄື
ຄຳຕຸນີ້ເອງ . ສ່ວນລູກຊາຍກົກ ອາຍຸ 8 ປີ ຢູ່ນຳລູງ ທີ່ຊົນນະ
ບົດພຸ້ນ . ນ້າສາວພິນ ເຝົ້າລູກຢູ່ໂຮງພະຍາບານ ນັບແຕ່ມີ
ມາຮອດ .

ຄຳຕຸ ເປັນເດັກນ້ອຍປາກກ້ຽງ , ຄຳກາມຂອງເຂົາເຮັດ
ໃຫ້ທຸກຄົນໄດ້ຫົວ . ທີ່ອິດທິມາຮອດ ເຂົາກາມຂ້ອຍໂລດວ່າ :

" ອ້າຍຢູ່ຫ້ອງ ປ.ໄດ ? "

" ກາຍຫ້ອງ ປ. ແລ້ວ , ອ້າຍຢູ່ມັດທະຍົມ . ຕຸເດ ຢູ່
ຫ້ອງໃດ ? "

" ຍັງບໍ່ໄດ້ເຂົ້າໂຮງຮຽນເທື່ອ . "

" ປານໃດຈຶ່ງຊິເຂົ້າ " ຂ້ອຍສື່ .

" ເພິ່ນວ່າເອົາມີຈັບຫູໄດ້ກ່ອນ . "

" ຈັບແບບໃດ ! ລອງເບິ່ງດູ . "

ແລ້ວຄຳຕຸ ກໍເອົາມີຂວາໂຄ້ງຂ້າມຫົວໄປຈັບຫູເບື້ອງຊ້າຍ
ແຕ່ບໍ່ເກິ່ງ , ສະແດງວ່າ ຍັງບໍ່ທັນໃຫຍ່ ພໍເຂົ້າໂຮງຮຽນເທື່ອ .
ຂ້ອຍຫາກໍມາເຂົ້າໃຈ ວິທີການວັດແທກ ເພື່ອຄັດເລືອກເອົາເດັກ
ນ້ອຍເຂົ້າໂຮງຮຽນຢູ່ຊົນນະບົດ ຈາກການບອກເລົ່າ ຂອງຄຳຕຸ
ນີ້ເອງ .

ຄຳຕຸເຄີຍກາມຂ້ອຍວ່າ : " ອ້າຍຈັບຈັກຈັນເປັນບໍ່ ? "

ຂ້ອຍຕອບວ່າບໍ່ເປັນ , ບໍ່ເຄີຍຈັບ , ມີແຕ່ຟັງສຽງມັນຮ້ອງ
ເມື່ອຢ່າງເຂົ້າລະດູຮ້ອນ . ແລ້ວຄຳຕຸ ກໍໄປຊອກເອົາໄມ້ນ້ອຍໆ

ຍາວປະມານສອງແມັດມາ , ເອົາຢາງຫມາກມີ ຈາກຕົ້ນຢູ່ຫລັງ
ບ້ານ ແລ້ວເອົາຕິດໃສ່ສິ້ນໄມ້ເບື້ອງຫນຶ່ງ . ຕໍ່ຈາກນັ້ນ ເຂົາກໍ
ເຂົ້າໄປກ້ອງຕົ້ນໄມ້ທີ່ມີສອງຈັກຈັ່ນດັ່ງລະງົມ . ເຂົາຄ່ອຍໆເດ່ໄມ້
ໄປຫາຈັກຈັ່ນທີ່ຢູ່ສູງ ຈົນເກືອບຫວັດສິ້ນໄມ້ , ຄາວດຽວກໍເຫັນ
ແມງໄມ້ດິ້ນດິ້ນ ພັບປົກວັບໆ ຕິດຢູ່ສິ້ນໄມ້ , ມັນພະຍາຍາມດິ້ນໃຫ້
ຫລຸດຈາກຢາງ ແຕ່ບໍ່ສໍາເລັດ . ຄໍາຕຸ ເອົາຈັກຈັ່ນໃຫ້ຂ້ອຍເບິ່ງ
ດ້ວຍທ່າທາງພູມໃຈໃນຄວາມສາມາດຂອງຕົນ .

" ເກັ່ງ ເກັ່ງອີ່ຫລີ ! " ຂ້ອຍກ່າວຊົມເຊີຍ " ຈັບໂຕ
ດຽວກໍພໍເດີ , ປ່ອຍໃຫ້ພວກມັນຮ້ອງ . "

ຊີວິດຢູ່ຊົນນະບົດສອນໃຫ້ ຄໍາຕຸຮູ້ຈັກຫລາຍສິ່ງຫລາຍຢ່າງ
ຊຶ່ງຂ້ອຍບໍ່ເຄີຍຮູ້ຈັກມາກ່ອນ . ຂ້ອຍຮຽນຮູ້ນຳເຂົາຫລາຍເລື່ອງ
ພ້ອມດຽວກັນ ຂ້ອຍກໍສອນໃຫ້ເຂົາຮູ້ຫລາຍສິ່ງຫລາຍແນວກ່ຽວກັບ
ຕົວເມືອງ . ຂ້ອຍບອກເຂົາວິທີຢ່າງໄປຕາມທາງ ແລະ ການ
ຂ້າມທາງທີ່ປອດໄພ , ບອກເລື່ອງເຮັດອະນາໄມ ແລະສິ່ງທີ່ເຂົາ
ພິຈາລະນາ ກໍຄືໄດ້ຂ້ອນທ້າຍລົດຈັກຂອງຂ້ອຍໄປບ່ອນນັ້ນບ່ອນນີ້ ,
ເບິ່ງຊຶ່ງເຂົາມີຄວາມສຸກທີ່ສູງ ແລະ ຍອມເຮັດທຸກສິ່ງ ທຸກຢ່າງ
ຕາມທີ່ຂ້ອຍບອກ . ບາງຄັ້ງ ລົດຈັກຈອດຢູ່ ເຂົາກໍຂຶ້ນຂີ່ , ເອົາ
ມີລູບບ່ອນນັ້ນ ບາຍບ່ອນນີ້ . ຂ້ອຍເຄີຍພາໂລກາມວ່າ :

" ຢູ່ບ້ານຕຸເຄີຍຂີ່ບໍ່ ? "

" ບໍ່ , ຂີ່ແຕ່ມ້າກໍານກ້ວຍ . "

ຕອນມາຮອດໃຫມ່ໆ ກ່ອນທີ່ແມ່ຂອງເຂົາຈະພານ້ອງເຂົາ
ນອນໂຮງຫມໍ , ແມ່ສັ່ງເຂົາວ່າ ໃຫ້ຟັງຄວາມລຽງປ້າ ແລະ ພວກ
ອ້າຍເອື້ອຍ , ບໍ່ໃຫ້ຂີ່ເງິນນຳຜູ້ໃດ .

" ເຊົາແອ່ວແມ່ຊີ້ນັ້ນ ຊີ້ນີ້ໃດ ເພາະແມ່ບໍ່ມີເງິນຫລາຍ ,
ກໍາຕຸຂີ່ເງິນໄປຊື້ເຂົ້າຫນົມແລ້ວ ແມ່ກໍບໍ່ມີເງິນຊື້ຢາປິ່ນປົວນ້ອງ

ແລ້ວນ້ອງກໍແຮ່ງ ເຈັບຫລາຍຂຶ້ນ , ຕຸຮັກນ້ອງແມ່ນບໍ່ ? " ນ້າພິນ
ເວົ້າລົມກັບລູກຄ່ອຍໆ ແຕ່ແຈ່ມແຈ້ງ .

ຄໍາຕຸງົກຫົວຮັບ ແລະ ບໍ່ເວົ້າຫຍັງ .

ຄໍາຕຸ ລື້ງແກວ່ນສະຫນິດສະຫນົມກັບຂ້ອຍຫລາຍກວ່າກັບຜູ້
ອື່ນໆ ໃນຄອບຄົວ . ເຂົາເຮັດທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງ ທີ່ຂ້ອຍບອກສອນ
ທັງນີ້ອາດເປັນເພາະ ເຂົາຫວັງຈະໄດ້ຂີ່ຊ້ອນທ້າຍລົດຈັກຂ້ອຍຢູ່
ເລື້ອຍໆ . ແຕ່ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ຂ້ອຍເຫັນວ່າຄໍາຕຸເປັນເດັກນ້ອຍ
ສະຫລາດ ສະຫລຽວ ແລະ ເຂົາໃຈງ່າຍ ໃນທຸກເລື່ອງທີ່ຂ້ອຍ
ບອກສອນ .

ການຄອງຄອບຳຫັກຄົນຂາຍກະແລ້ມປະກົດຕົວ ທ່າມກາງ
ສຽງຈັກຈັ່ນຮ້ອງດັງລະງົມນັ້ນ ຮູ້ສຶກວ່າ ເວລາຄືແກ່ຍາວດົນນານ
ພິລິກ . ຂ້ອຍແນມໄປທີ່ປາກປະຕູຮົວເຂົ້າບ້ານ , ເຫັນຄົນກາຍ
ທາງຜ່ານໄປເກືອບຕະຫລອດເວລາ ທ່າມກາງແສງແດດກ້າຈົນ
ເຮັດໃຫ້ຢາງປູທາງເປື້ອຍ .

ແລ້ວໃນທີ່ສຸດ ກໍມີສຽງກະດິງຄົນຂາຍກະແລ້ມ ດັງມາແຕ່
ໂກ . ຂ້ອຍຮ້ອງບອກຄໍາຕຸ ມາເອົາເງິນໄປລັດຊີ້ ຢູ່ແຄມທາງຊື່
ປາກປະຕູເຂົ້າບ້ານ .

" ເອົານີ້ເງິນຮ້ອຍກີບ , ໃບລະ 50 ຊື່ກະແລ້ມສອງອັນ
ອັນລະ 50 ອັນຫນຶ່ງໃຫ້ຕຸກິນ ອັນຫນຶ່ງໃຫ້ອ້າຍ . "

ເຂົາຮັບເອົາເງິນແລ້ວ ແລ່ນໄປທີ່ປາກປະຕູ ເຂົ້າບ້ານ ,
ບໍ່ດົນກໍຢ່າງກັບຄືນມາ ມີກີກະແລ້ມມາອັນດຽວ . ຂ້ອຍແປກໃຈ ,
ຄິດຢ່າງຫນຶ່ງວ່າ ກະແລ້ມຂຶ້ນລາຄາເປັນອັນລະຮ້ອຍກີບບໍ່ ຫລືວ່າ
ຄົນຂາຍໂກງເງິນເດັກນ້ອຍ . ເມື່ອເຂົາມາຮອດໃກ້ ຂ້ອຍຈຶ່ງ
ຖາມຂຶ້ນ :

" ເປັນຫຍັງຊື່ອັນດຽວ . "

ເຂົາບໍ່ຕອບ ແຕ່ກໍຍິນກະແລ້ມອັນດຽວນັ້ນໃຫ້ຂ້ອຍ . ຂ້ອຍ
ສື່ກາມຕົ້ມເພື່ອຄວາມແຈ່ມແຈ້ງ .

" ເງິນຮ້ອຍກິບ ເປັນຫຍັງຊື້ອັນດຽວ ? "

" 50 ກິບ , ຕຸຊື້ໃຫ້ອ້າຍ ອີກ 50 ກິບ ຕຸເອົາໄວ້ໃຫ້
ແມ່ຊື້ຢາປົວນ້ອງ . " ເຂົາເວົ້າສຽງຄ່ອຍ ທ່າທາງຢາກກິນກະ
ແລ້ມ ຢ່າງເຫັນໄດ້ຄັກ .

ຂ້ອຍຄິດວ່າຈະເອົາກະແລ້ມເຂົ້າປາກ ແຕ່ກໍຮູ້ສຶກມີຫຍັງ
ມາຕັ້ນຮູຄໍໄວ້ , ຄວາມຢາກຄວາມຫິວເຫືອດຫາຍໄປ ແລະຄວາມ
ອິດສະຫຼາຍເຂົ້າມາແທນທີ່ . ຂ້ອຍເອົາກະແລ້ມອັນດຽວນີ້ຄືນໃຫ້
ຄໍາຕູ ເພາະກໍາຈະຊື້ອີກ ກໍບໍ່ທັນ ເພາະຄົນຂາຍ ໄດ້ກາຍໄປ
ໄກແລ້ວ .

" ຕູກິນສາ , ອ້າຍເຄີຍກິນມາຫລາຍແລ້ວ . "

ຄໍາຕູ ເອົາມືຫນຶ່ງຈັບກະແລ້ມໃສ່ປາກ , ອີກມືຫນຶ່ງກໍາເງິນ
ໄປ 50 ກິບໄວ້ແຫນ້ນ .

ຂຽນປີ 1990

ດິກ ກັບ ແດັງ

ເວລາໃດເຫັນບັກດິກນອນມືນຕາເສີຍຢູ່ແລ້ວ ຂ້ອຍຮູ້ສຶກ
 ອື່ນເອົາໂລດ. ບາມໄທເຮົາກັບຈາກໂຮງຮຽນ ຫລືໄປວຽກມາ
 ບໍ່ມີລະວ່າ ມັນຊິແກວ່ງຫາງດ້ອກແດັກໃສ່ ຫລື ແລ່ນມາດົນ ຕາມ
 ແຄ່ງຕາມຂາ, ມັນເອົາແຕ່ນອນເສີຍ ບໍ່ຫວ່ງບໍ່ໄຍນໍາໃຜ, ຢ່າງ
 ຫລາຍກໍມີພຽງແຕ່ຢືນຂຶ້ນ ຢຽດຂາອ້າປາກຫາວເວີບ, ຄັນໄທ
 ເຮົາບໍ່ຮ້ອງບໍ່ດິດມີໃສ່ ມັນກໍເຮັດອີ່ເງາະອີ່ງ່ອຍລື້ມນອນລົງອີກ.

" ໂອຍດິກເອີຍ . . . ຈັ່ງແມ່ນມິ່ງຂີ້ຄ້ານສັນຫລັງບາວ
 ລີ້ນບ້ານເຫລືອເມືອງເພິ່ນນີ້ ". ແມ່ມັກຈົມດັງນີ້ສະເຫມີ ເມື່ອ
 ເຫັນມັນນອນແລ່ງແງ່ງຢູ່ກ້ອງຕະລ່າງ.

ບາມໃດຂ້ອຍມີຂອງກິນຕິດມືມາ ບາດນັ້ນລະບັກດິກລຸກປຸບ
 ປັບ ແລ່ນຫອບຂະໂຍງມາຫາ ຊູສອງຕີນຂຶ້ນສູງ ຊິບາດເອົາຄາມີ
 ຄາຕິນເຮົາໃຫ້ໄດ້, ພໍບັກແດັງເຂົ້າມາໃກ້ ຫວັງເອົາສ່ວນແບ່ງ
 ບັກດິກຄາງຮີ່ມໆ ຫຍິ່ງແຂ້ວໃສ່ ເພື່ອນາບຊູ່ໃຫ້ຫມູ່ຢ້ານ ປານວ່າ

ເປັນຫມາແຕ່ມັນໂຕດຽວໃນບ້ານນີ້. ຂ້ອຍຮູ້ສຶກຄັນແຂ້ວ, ຫລາຍ
ທີ່ອຫລາຍທີ່ ຂ້ອຍກໍອົດບໍ່ໄດ້ ຈົ່ງຄວາເອົາໂດ້ນພິນຟາດໃສ່ກາງ
ຫລັງມັນ ຟັງສຽງມັນຮ້ອງດັງຄັບບ້ານ ປານຊີລິມຊີຕາຍໄປໃນບິດ
ຫນຶ່ງຍາມດຽວ.

ຂ້ອຍຮູ້ວ່າ ເປັນຫຍັງບັກດິກຈົ່ງຮ້ອງເອົາແທ້ເອົາວ່າ ທັງ
ທີ່ຂ້ອຍບໍ່ໄດ້ຕິແຮງພິລິກພິໂລ, ບາງເທື່ອເຕາະຄ່ອຍໆ ຫລືບາງ
ເທື່ອພຽງແຕ່ເງືອດໄມ້ຄ້ອນເທົ່ານັ້ນ ບັກດິກ ຈະຮ້ອງເວັ້ງເວັ້ງ
ເພື່ອໃຫ້ເຈົ້າຂອງມັນໄດ້ຍິນ.

ພ້ອມໆກັບສຽງບັກດິກຮ້ອງ ກໍມີສຽງບຸນໂຕດັງຂຶ້ນ.

" ບັກໂຕຕິຫມາກູ ? " ນາຍຂອງບັກດິກຮ້ອງກາມແບບ
ເອົາເລື່ອງ.

" ມັນຍາດກິນຂອງບັກແດ້ງ, ບໍ່ທັນໄດ້ຕິ ພຽງແຕ່ເງືອດ
ໃສ່ຊຶ່ງ " ຂ້ອຍແກ້ຄວາມ.

" ບໍ່ຕິມັນຊື່ຮ້ອງເບາະ, ລະວັງເດີ້ ! " ບຸນໂຕເວົ້າ
ນາຍຮູ້ຂ້ອຍແບບກວນໆປະສາດ, ກໍຄືກັນກັບບັກດິກນາຍຮູ້ບັກແດ້ງ
ທັນລະ.

ເປັນຕາຊັງແທ້ແລ້ວ ແມ່ນຕອນເກືອເຂົ້າ, ບັກດິກສວາບ
ກິນໄວປານຫຍັງ ສຽງດັງຈວ້າບ ຈວ້າບ, ບໍ່ພິຄາວ ເຂົ້າກໍຫມົດ
ແລ້ວມັນກໍເສືອກແລ່ນໄປໃສ່ກ້ວຍຂອງບັກແດ້ງ ແລະຍາດກິນເອົາ
ຢ່າງບໍ່ເກງອີກເກງໃຈ, ແກມຍັງຫຍິ່ງແຂ້ວໃສ່ ເພື່ອໃຫ້ບັກແດ້ງ
ຢ້ານ. ຂ້ອຍຕ້ອງເຝົ້າເບິ່ງທຸກເທື່ອ ແລະ ປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ບັກດິກ
ມາຍາດກິນເຂົ້າບັກແດ້ງ, ກ້າບໍ່ດັ່ງນັ້ນ ບັກແດ້ງຫມາຂອງຂ້ອຍ
ກໍບໍ່ທັນກິນອີ່ມຈັກເທື່ອ ເພາະມັກກິນບັກດິກຂຶ້ນຊູ່ ຈົນຕ້ອງຫນີຈາກ
ກ້ວຍເຂົ້າກ່ອນທີ່ຈະອີ່ມທ້ອງ.

ມີຫລາຍເທື່ອທີ່ຂ້ອຍຕັກເອົາເຂົ້າປົນນໍ້າແກງ ໃສ່ກ້ວຍໃຫ້

ບັກແດ້ງຫລາຍໆ ແຕ່ໃສ່ກ້ວຍໃຫ້ບັກດິກຫນ້ອຍໆ ແລ້ວກໍກຽມກິໄມ້
 ຄ້ອນໄວ້. ບໍ່ດົນບັກດິກ ກໍຈະແລ່ນມາຫາກ້ວຍເຂົ້າຂອງບັກແດ້ງ,
 ພໍເຫັນຂ້ອຍຈັບໄມ້ຄ້ອນຢູ່ ມັນຈະຢຸດຈິກແລ້ວແນມເບິ່ງຫນ້າ ໃຊ້
 ລິ້ນເລຍສືບໄປມາ, ທ່າທາງຂອງມັນບິ່ງບອກ ເກິ່ງຄວາມລັງເລ
 ຈາ ເພາະວ່າກ້າຈະຫລຸບໄປຍາດກິນເຂົ້າບັກແດ້ງ ກໍມີຫວັງກິກ
 ຄ້ອນ, ກ້າບໍ່ຍາດກໍຈະຫົວ ເພາະກິນບໍ່ອີ່ມ. ຂ້ອຍທ່າທ່າຫລຽວ
 ໄປທາງອື່ນ ເຮັດຄືບໍ່ສິນໃຈ ແລ້ວບັກດິກກໍຈະຄ່ອຍໆຍ່າງເຂົ້າໄປ
 ໃກ້ກ້ວຍເຂົ້າບັກແດ້ງ, ຂ້ອຍເອງເສືອດຕາຫາເບິ່ງບຸນໂຕ ນາຍ
 ຂອງບັກດິກ, ເມື່ອເຫັນວ່າບໍ່ມີບຸນໂຕ ຢູ່ໃກ້ໆແກວນີ້ຂ້ອຍກໍເງືອດ
 ໄມ້ຄ້ອນ ຟາດໃສ່ຫລັງບັກດິກຢ່າງຫນ້າໃຈ, ມັນຮ້ອງຈົນສຸດສຽງ
 ທັງແລ່ນຫນີໄປລີ້ຢູ່ກ້ອງຄອກຫມູ່ ສິ່ງສຽງເວັ້ງເວັ້ງ ດັ່ງມາເປັນ
 ບາດ ເປັນບາດ ຄ້າຍສຽງສະອິນ ປານວ່າຊີບໍ່ຍິນພໍກຸ້ມພ້າ ກຸ້ມ
 ຝົນປີນີ້.

ແມ່ນຢູ່ວ່າ ເປັນການບໍ່ຍຸດຕິທິທ່າ ທີ່ແບ່ງເຂົ້າໃຫ້ຫມາສອງ
 ໂຕບໍ່ເທົ່າກັນ, ແຕ່ມັນກໍເຫມາະສົມດີແລ້ວ, ເພາະບັກດິກ ມັນຂີ້
 ຄ້ານ, ຄົນແປກຫນ້າເຂົ້າບ້ານ ບໍ່ເຫັນວ່າມັນຊິເຫື່ອຈັກເທື່ອ, ມີ
 ແຕ່ປ່ອຍໃຫ້ບັກແດ້ງເຫື່ອໂວ້ງໆຍາມໃດກໍດາຍ. ໄທເຮືອນເຮົາ
 ຍັງເວົ້າພັນຢູ່ບໍ່ເຊົາ ຄືວ່າມັນແຕ່ເຮົາບັກດິກມາລ້ຽງໄວ້ໄດ້ສອງປີ
 ປາຍແລ້ວ ເຫັນມັນເຫື່ອເທື່ອດຽວ - ແມ່ນຕອນທີ່ ບັກແຫງຜີບ້າ
 ມຸ່ງເສືອຕ່າມຍ່າມພາຍກົງເຂົ້າມາໃນບ້ານ ເພື່ອຂີ້ທານ. ເວົ້າ
 ເລື່ອງນີ້ຂຶ້ນມາຍາມໃດ ແມ່ນເຄື່ອງຫູບຸນໂຕຍາມນັ້ນ. ຄວາມຈິງ
 ບັກດິກກໍເຫື່ອຫລາຍຢູ່ດອກ ແຕ່ດົນໆ ເຫື່ອເທື່ອຫນຶ່ງ ໄທເຮືອນ
 ເຮົາກໍເລີຍລືມຄິດເກິ່ງຕອນມັນເຫື່ອສາ.

ບຸນໂຕ ມັກເວົ້າປົກປ້ອງບັກດິກສະເຫມີ ແກມຍັງໃສ່ຮ້າຍ
 ປ້າຍສີບັກແດ້ງອີກ ຫາວ່າບັກແດ້ງເຫື່ອຊະຊາຍ. ເຂົ້າວ່າບັກດິກ

ເຄັ່ງຂົມ, ເດັກນ້ອຍຢ້ານມັນຄືຫຍັງນີ້ ພຽງແຕ່ມັນຄາງຫງ້ງໆໃສ່
ຫນ້ອຍດຽວ ເດັກນ້ອຍພາກັນເປີດອາດຫລາດໂລດ ບໍ່ຈໍາເປັນວ່າ
ມັນຈະຕ້ອງເຫື່າ. ສ່ວນບັກແດ້ງນັ້ນ ເຫື່າເອົາແຕ່ຕາຍເປັນ,
ກິກິກິເຫື່າ, ໃບໄມ້ຫລິ້ນກິເຫື່າ, ໂອ້ຍ ! ຢາກໄລ່ຫູ, ເຫື່າ
ຫລາຍເດັກນ້ອຍເລີຍບໍ່ຢ້ານ ເຫັນເປັນເລື່ອງທໍາມະດາ ແກມຍັງ
ມາລໍ່ມາຫລອກໃຫ້ມັນເຫື່າຊື່າ, ບັກດິກເຫື່າເປັນລະບຽບໃດ-ວ່າ
ດັ່ງນັ້ນ.

" ເຮີ ເຮີ ເຫື່າເປັນລະບຽບ ! ເຫື່າຍາມໃດໄກ່ຂະ
ເຈົ້າຕາຍຍາມນັ້ນ ຈົນອີ່ແມ່ໄດ້ເອົາເງິນ ໄປເສຍຄ່າໄກ່ ໃຫ້ຂະ
ເຈົ້າເລື້ອຍໆ, ເຫັນໄກ່ຄົນເຮືອນໃກ້ ເຂົ້າມາບ້ານຍາມໃດ ບັກ
ດິກໄລ່ກັດຈົນຕາຍ, ຄັນບໍ່ຕາຍກໍຂົນຫລິ້ນປົກຫັກ ". ຂ້ອຍເວົ້າ
ເບື້ຍບຸນໂຕ ຜູ້ມີຖານະເປັນອ້າຍ.

" ກະດີຕວ່າ, ບັກດິກໄລ່ໄກ່ອອກຈາກບ້ານ, ດິກວ່າບັກ
ແດ້ງ ທີ່ເຫື່າບໍ່ມີຍາມເຊົາ ຢາກໄລ່ຫູນະເວື້ຍ, ເບິ່ງບາດຍ່າງກິ
ເປັນສີເດັມໆ ຄືເປັນຂີ້ຫມາກເຫລືອງ ນີ້ຫລະ ສ່ວນບັກດິກມັນກິດ
ຂຶ້ງຂັງ, ໃຜເຫັນກະຢ້ານ, ດັ່ງນີ້ ຈິ່ງບໍ່ມີໃຜກ້າລ່ວງເຂົ້າມາໃນ
ບ້ານ " ບຸນໂຕເວົ້າອ້າງຂໍດີຂອງຫມາຄົນ.

" ຈ້າງຂ້ອຍກິບໍ່ຢ້ານ, ມັນຄ້ານຄືຫຍັງນີ້, ກິນຫລາຍກິ
ປານນັ້ນ ຄືກັນກັບນາຍຂອງມັນທັນແຫລະ ".

ຍາມໃດຂ້ອຍເວົ້າແບບນີ້ ບຸນໂຕມັກແລ່ນຫລູບ ໃສ່ຂ້ອຍ
ເລື້ອຍໆ ແຕ່ແມ່ປົກປ້ອງຂ້ອຍໄວ້ ຂ້ອຍເລີຍຫວິດ ກິກຫມາກກອກ
ຂອງນາຍບັກດິກ.

" ມິ່ງເດີ້ບັກເຕັມ, ກູຊິຈັດການມິ່ງຄັກໆ ຈັກເທື່ອ ກ້າ
ເບິ່ງເດີ ... " ບຸນໂຕເວົ້າດ້ວຍຄວາມເຫລືອອີກເຫລືອໃຈ.
ເຮົາສອງຄົນອ້າຍນ້ອງ ມັກມີເລື່ອງຜິດກຸ່ງກັນເລື້ອຍ ໆ

ໂດຍສະເພາະນັບແຕ່ເວລາເອົາບັກດິກ ແລະ ບັກແດ້ງມາລ້ຽງ .
 ທໍາອິດບຸນໂຕ - ເອີ ອັນເອີ້ນຕິດສິບ ຕິດປາກແທ້ໆ ນັ້ນແມ່ນ
 "ບັກໂຕ" , ແຕ່ພໍ່ແມ່ເຕືອນເລື້ອຍໆວ່າ ບໍ່ໃຫ້ເອີ້ນກັນ "ບັກໆ"
 ເພາະບໍ່ມ່ວນຫຼື , ມັນຄືຮ້ອງຫມາວ່າຊັ້ນ - ບຸນໂຕເອົາບັກດິກມາ
 ລ້ຽງກ່ອນ ໂດຍຂໍເອົານໍ້າຫມູ່ຢູ່ຄຸ້ມເໝືອ . ຕອນນັ້ນບັກດິກອາຍຸ
 ປະມານສາມເດືອນ . ບຸນໂຕ ແລະ ຂ້ອຍພາກັນລ້ຽງບັກດິກຢ່າງ
 ທະນຸກະຫນອມ , ພະຍາຍາມຫາເອົາຂອງດີໆໃຫ້ມັນກິນ ຈົນມັນ
 ອ້ວນດີພິງາມ , ຫລາຍໆເທື່ອ ສອງຄົນເຮົາຍາດກັນອ້ມບັກດິກຈົນ
 ຕ້ອງໄດ້ອອກກໍາລັງແຮງຕີກັນ , ປໍ້າກັນ ຈົນເກືອກຂີ້ຝຸ່ນ , ຮ້ອນ
 ເກິ່ງຜູ້ໃຫຍ່ຕ້ອງໄດ້ມາແຍກອອກຈາກກັນ . ບຸນໂຕອາຍຸສິບເອັດ
 ປີ ລິ້ນຂ້ອຍປີຫນຶ່ງ , ຕີກັນແລ້ວພວກເຮົາກໍຫລິ້ນນໍ້າກັນອີກ , ບໍ່ດົນ
 ກໍຕີກັນໃຫມ່ , ຮູ້ສຶກວ່າເວລາໃດຕີກັນແລ້ວ ຕໍ່ມາພວກເຮົາຈະຮູ້ສຶກ
 ຜູກພັນກັນຫລາຍກວ່າເກົ່າ ແລ້ວກໍຫລິ້ນຫົວນໍ້າກັນ . ບາງເທື່ອມີ
 ເລື່ອງເລັກໆນ້ອຍໆ ພວກເຮົາກໍພາກັນຫົວ ເຊັ່ນດອກຈໍາປາຕົ້ນ
 ຫນ້າບ້ານ ຫລິ້ນກິກຫົວບຸນໂຕໂດຍບັງເອີນ ພວກເຮົາກໍພາກັນຫົວ
 ຫົວແທ້ຫົວວ່າ ຈົນແມ່ຢາກໄລ່ຫຼື ເພິ່ນຈົ່ງຮ້ອງມາໃສ່ ໃຫ້ມິດແດ່ .
 ເທື່ອຫນຶ່ງບັກດິກແລ່ນມາຂ້ອງແຄ່ງຂ້ອງຂາ ຈົນຂ້ອຍເຊໄປເກືອບ
 ລື້ມ ບຸນໂຕຫົວຂວັນສຽງດັງແຮງ , ທໍາອິດຂ້ອຍກໍບໍ່ພິຈາທີ່ມີຜູ້ຫົວ
 ຂວັນ , ແຕ່ເມື່ອເຫັນບຸນໂຕຫົວຈົນທ້ອງແຂງ ຂ້ອຍອິດບໍ່ໄດ້ເລີຍ
 ຫົວໄປນໍ້າ - ຫົວຂວັນບຸນໂຕທີ່ຫົວ , ສຽງຂ້ອຍສຽງບຸນໂຕດັງຟົດ
 ສະນັ້ນ . ພວກເຮົາພາກັນຫົວຢູ່ຕັ້ງດົນ . . . ຕອນແລງມາຫລັງ
 ຈາກກິນເຂົ້າແລງແລ້ວ ຫລຽວເບິ່ງຫນ້າກັນ ພວກເຮົາກໍຫົວຂຶ້ນ
 ອີກ , ຫົວເລື່ອງທີ່ຕົນເອງຫົວ . . .

ສອງເດືອນຫລັງຈາກທີ່ເອົາບັກດິກມາລ້ຽງ ຂ້ອຍກໍຂໍຫມາ
 ນ້ອຍນໍ້າລຸງເພັງມາໂຕຫນຶ່ງ ແລະ ໃສ່ຊື່ມັນວ່າ ບັກແດ້ງ , ທີ່ໃສ່

ຊື່ນີ້ກໍເພາະວ່າມັນຈ່ອຍ ກະແດ້ງ . ຂ້ອຍເອົານໍ້ານົມໃຫ້ມັນກິນ , ອຸ້ມມັນ ເກືອບຕະຫລອດເວລາ ຢ່ອກຫລິ້ນກັບມັນ ເກືອບບໍ່ມີຍາມ ເຊົາ . ເມື່ອມັນໃຫຍ່ຂຶ້ນມາແດ່ ຂ້ອຍກໍເອົາອາຫານແນວແຊບໆ ໃຫ້ມັນກິນ , ລ້ຽງມັນຢ່າງກະຫນອມແພງ . ເມື່ອມີຜູ້ໃດ ຜູ້ຫນຶ່ງ ເອົາຫຍັງໃຫ້ຂ້ອຍກິນ ຂ້ອຍຈະແບ່ງໃຫ້ບັກແດ້ງສະເໝີໆ ແລະ ຫລາຍໆເທື່ອ ບັກແດ້ງໄດ້ກິນຫລາຍກວ່າຂ້ອຍຊື່ນີ້ .

ຂ້ອຍມີວນໍ້າແຕ່ບັກແດ້ງ ຈົນເກືອບຊິລິມບັກດິກ , ດົນໆ ຂ້ອຍຈຶ່ງໄດ້ເອົາເຂົ້າໃຫ້ບັກດິກກິນເທື່ອຫນຶ່ງ ຄື ຕອນທີ່ບຸນໂຕບໍ່ຢູ່ ບ້ານ . ຂ້ອຍລູບຂົນບັກແດ້ງ ອຸ້ມມັນໄວ້ແນບເອິກ , ຕົ້ນເຂົ້າຂົນ ມາ ຫນ້າຕາບໍ່ທັນລ້າງ ຂ້ອຍໄປຫາບັກແດ້ງໂລດ , ຂ້ອຍຮັກບັກ ແດ້ງອີ່ຫລີ , ຍາມໃດໄດ້ຂອງກິນຂ້ອຍເອົາໃຫ້ບັກແດ້ງກ່ອນ , ບັກ ດິກໄດ້ທິຫລັງ ທັງໄດ້ຫນ້ອຍກວ່າ ຫລືບາງເທື່ອບໍ່ໄດ້ເລີຍ ແລ້ວ ແຕ່ກໍລະນີ . ດັ່ງນີ້ ບັກດິກຈຶ່ງຕ້ອງຍາດບັກແດ້ງກິນ . ແນວໃດ ກໍຕາມ ກໍຍັງມີເທື່ອໃຜເທື່ອມັນ ຄືຍາມໃດບຸນໂຕໄດ້ຫຍັງມາ ກໍ ເອົາໃຫ້ບັກດິກກິນກ່ອນ ແລ້ວຈຶ່ງເອົາໃຫ້ບັກແດ້ງ ແລະ ກໍມີຄືກັນ ທີ່ບັກແດ້ງ ຫມາຂອງຂ້ອຍ ບໍ່ໄດ້ກິນຫຍັງເລີຍ ແລ້ວແຕ່ກໍລະນີ ເຊັ່ນກັນ .

ເວລາຜ່ານໄປ ບັກແດ້ງ ອ້ວນດີພີມັນ ແລະ ໃຫຍ່ສູງຂຶ້ນ ຜິດຫູຜິດຕາ ແຕ່ກໍຍັງສູ້ບັກດິກບໍ່ໄດ້ເພາະບັກດິກໂຕໃຫຍ່ກວ່າ ກິດ ກວ່າ , ກັດກັນຍາມໃດ ບັກແດ້ງເສຍປຽບທຸກເທື່ອ . ເຫັນບັກ ແດ້ງບໍ່ມີທາງສູ້ ບັກດິກຍູທ່າງຂົ່ມເຫັງເອົາເລື້ອຍໆ , ເຊັ່ນ ຕອນ ຍາດກິນອັນນັ້ນອັນນີ້ ແມ່ນບໍ່ໄຫວບັກດິກ , ເວລາໃດຢ່ອກກັນແລ້ວ ເກີດໃຈຮ້າຍຂຶ້ນມາ ບັກດິກຈະກັດບັກແດ້ງຢ່າງຮຸນແຮງ ຈົນບັກ ແດ້ງຮ້ອງສຽງດັງຄັບທິບ , ເມື່ອໄດ້ຍິນດັ່ງນັ້ນ ຂ້ອຍກໍຕ້ອງແລ່ນ ໄປຊ່ວຍບັກແດ້ງ ແລະ ເອົາໄມ້ຟາດບັກດິກໃຫ້ແລ່ນຫນີໄປ . ຂ້ອຍ

ຕີຫົວບັກດິກເທື່ອໃດ ກໍສະເນືອນຮອດຫົວບຸນໂຕເທື່ອນັ້ນ . ພວກ
ເຮົາຜິດກັນທຸກເທື່ອ ທີ່ຫມາສອງໂຕນີ້ກັດກັນ , ຜິດກັນແລ້ວກໍຕີກັນ
ຫມາຍຄວາມວ່າ ຫລັງຈາກທີ່ຫມາສອງໂຕກັດກັນ ເລີກລາໄປແລ້ວ
ກໍແມ່ນຜຽນພວກເຮົາຈະຕ້ອງກັດ . . . ເອີ ຕີກັນ , ຮ້ອນເກິ່ງແມ່
ຄືແມ່ຈະຕ້ອງມາແຍກພວກເຮົາອອກຈາກກັນ , ບາງເທື່ອກວ່າຈະ
ຍຸດຕິມວຍວັດໄດ້ ແມ່ກໍຈຳເປັນໃຊ້ຝ່າມິຕິບພວກເຮົາ ຜູ້ລະສອງ
ສາມບາດ ຈຶ່ງເປັນອັນສະຫງົບລົງໄດ້ .

ບັກແດ້ງນັ້ນ ກໍບໍ່ແມ່ນວ່າຂ້ອຍຕັ້ງຍ້ອງມັນດອກ , ມັນມັກ
ເຫື່າອີ່ຫລີ , ຕອນຍັງນ້ອຍກໍເຫື່າວ້ອກໆ , ເຫັນຫຍັງບໍ່ໄດ້ມັນເຫື່າ
ຫມິດ , ເຫັນຫມາໂຕບັກໃຫຍ່ ກາຍຫນ້າບ້ານໄປ ມັນກໍເຫື່າເອົາ
ສາວ້ອກໆ ປານວ່າເຂົາຊິຍ້ານ . ພໍໃຫຍ່ມາ ແຮ່ງເຫື່າຫລາຍ
ສຽງກໍແຮ່ງດັງ ເຫື່າປານບໍ່ຫັນໃຈເລີຍ ຄືບຸນໂຕວ່າຫັນແຫລະ .
ສ່ວນບັກດິກນັ້ນ ເຫື່າຫນ້ອຍແດ່ , ທີ່ໄດ້ເຫື່າຫນ້ອຍກໍເພາະບໍ່ມັກ
ຢູ່ບ້ານ ຈັກມັນໄປທ່ຽວທາງໃດ , ຕອນເຫັນມັນຢູ່ບ້ານກໍແມ່ນຕອນ
ມັນນອນ , ເພາະສະນັ້ນ ເວລາມິຕິນເຂົ້າມາໃນບ້ານ ບັກແດ້ງ
ຈະເຫື່າກ່ອນ , ບັກດິກມືວນອນຫລັບຢູ່ ເມື່ອໄດ້ຍິນສຽງບັກແດ້ງ
ແລ້ວ ບັກດິກກໍຈະມືນຕາຂຶ້ນ ແລະ ບໍ່ຈຳເປັນຊິເຫື່າແລ້ວ ເພາະ
ຄົນທີ່ເຂົ້າບ້ານມາອາດເປັນຄົນຮູ້ຈັກມັກຄຸ້ນ ຫລືເປັນພີ່ນ້ອງກັບຄົນ
ໄທເຮືອນເຮົາ ແລະ ກິກໄທເຮືອນຮ້ອງໃສ່ບໍ່ໃຫ້ເຫື່າຕໍ່ອີກແລ້ວ .

" ເຊະ ! ບັກແດ້ງ . . . " ນີ້ຄືວ່າຈາກທີ່ບັກແດ້ງໄດ້
ຍິນເປັນປະຈຳ ແລະ ເຂົາໃຈຄວາມຫມາຍດີ ນັ້ນຄືການຫ້າມ
ເຫື່າ ຫ້າມສະແດງຕົວເປັນພິດເປັນໄພ .

ການທີ່ບັກແດ້ງເຫື່າກ່ອນນັ້ນກາຍເປັນນິດໄສ , ເປັນຄວາມ
ຊົນເຄີຍ ຄືວ່າ ເວລາໃດທີ່ຢູ່ບ້ານພ້ອມກັນ ແລະ ກໍາມິຕິນເຂົ້າ
ມາໃນບ້ານ ບັກດິກຈະປ່ອຍໃຫ້ບັກແດ້ງເຫື່າກ່ອນແລ້ວມັນຈຶ່ງເຫື່າ

ຕາມຫລັງ ແຕ່ເທົ່າສອງດັ່ງກວ່າສອງໃຫຍ່ກວ່າ ເບິ່ງຄືວ່າມັນຕັ້ງ
ໃຈໃຫ້ລິບສອງບັກແດ້ງ , ກ້າວ່າບັກແດ້ງເຊົາເທົ່າ ບັກດິກກໍຈະ
ເຊົາເທົ່າຄືກັນ , ຍາມໃດບັກແດ້ງບໍ່ເທົ່າ ກໍຫມາຍຄວາມວ່າ ຄົນ
ທີ່ເຂົ້າມາໃນບ້ານເປັນຄົນລື່ງແກວ່ນກັບໄທເຮືອນ ດັ່ງນີ້ ຈິ່ງບໍ່ຈໍາ
ເປັນຕ້ອງເທົ່າ , ຂຶ້ນເທົ່າກໍມີຫວັງໄດ້ຍິນສອງ " ເຊະ ! ບັກ
ດິກ ບັກແດ້ງ ! "

ລວມຄວາມແລ້ວ ບັກແດ້ງກວ້າງຂວາງກວ່າ ຄືຮູ້ຈັກຄົນ
ຫລາຍກວ່າບັກດິກ , ແຕ່ບັກດິກມີປະສົບການມີຄວາມເປັນນັກເລງ
ຫລາຍກວ່າ ເພາະບັກດິກບໍ່ມັກຢູ່ບ້ານ , ມັນໄປຕິດເຫ່ຢູ່ຕາມກາງ
ບ້ານ ຫລື ບໍລິເວນຕະຫລາດສະເຫມີ , ດັ່ງນັ້ນ ມັນຈິ່ງຮູ້ກວ້າງ
ຂວາງ ດ້ານເກເລຫລາຍກວ່າ ບັກແດ້ງ .

ຂ້ອຍກັບບັກດິກນັ້ນ ບໍ່ກິນເສັ້ນກັນເລີຍ , ເມື່ອມັນຂົ່ມເຫັງ
ບັກແດ້ງ ຂ້ອຍກໍຕ້ອງລົງໂທດມັນ , ແລ້ວນາຍຂອງມັນກໍຫາທາງ
ມາກວນ ຫລື ຂົ່ມຊູ່ຂ້ອຍຕໍ່ອີກ .

ຂ້ອຍເຂົ້າບ້ານຍາມໃດ ບັກແດ້ງຈະແລ່ນມາຮັບຕ້ອນໂດຍ
ເລຍແຄ່ງເລຍຂາ ແລ່ນອ້ອມຂ້າງອ້ອມແອວ , ສ່ວນບັກດິກຈະ
ນອນເສີຍ ບໍ່ຫວ່ງຫ້າຫວ່ງສິບ , ແຕ່ກ້າຂ້ອຍໂຍນຂອງກິນໃຫ້ບັກ
ແດ້ງ ບັກດິກກໍຈະຄະລາດລຸກແລ່ນໄປໃສ່ ແລ້ວຍາດກິນທຸກເທື່ອ .

ບັກດິກກໍມັບກິນາຍມັນຢູ່ດອກ . ເວລາໃດບຸນໂຕເຂົ້າບ້ານ
ມາ ບັກດິກຈະຍິຫົວຂຶ້ນ ຫລືບາງເທື່ອຈະຢືນຂຶ້ນ , ກ້າບໍ່ອໍຫລືອໍຫລໍ
ມັນກໍບໍ່ຢືນດອກ ນອກຈາກວ່າ ບຸນໂຕຊິດິດມີໃສ່ , ມັນຄືຊິຄິດວ່າ
ເຄີກເວລານອນ ເພາະຄົນທີ່ຜ່ານມາ ມົວໄປຕິດເຫ່ຢູ່ແກວຕະ
ຫລາດ . ມື້ໃດບັກດິກລຸກແລ່ນໄປເລຍແຄ່ງເລຍຂານາຍຂອງມັນ
ມື້ນັ້ນອາດຈະຜິດປົກກະຕິ , ຫລືບາງທີອາດເປັນຍ້ອນວ່າ ບຸນໂຕມີ
ຂອງກິນຕິດມີມານໍາ .

ມື້ໜຶ່ງ , ບຸນໂຕກັບຂ້ອຍ ຍ່າງຫລິ້ນໄປຕາມກະຫນົນແຄມ
ນ້ຳຂອງ ບໍ່ໄກຈາກເຮືອນ ຂອງພວກເຮົາປານໃດ , ຕາມເຄີຍ
ບັກດິກກັບບັກແດ້ງ ແລ່ນໄປພ້ອມ ໂດຍອອກຫນ້າພາທາງ ແລ່ນ
ດົມກິ່ນບ່ອນນັ້ນບ່ອນນີ້ . ຄາວໜຶ່ງມີລົດໂອໂຕ ແລ່ນກາຍພວກ
ເຮົາໄປ , ຄົນໃນລົດກໍ່ມາເສດເຂົ້າຈີ່ ເກືອບເຄິ່ງກ້ອນລົງຂ້າງກະ
ຫນົນ , ເຂົາອາດມີຈຸດປະສົງກໍ່ມາໃຫ້ຫມາ ຫລືແນວໃດກໍ່ບໍ່ຮູ້ໄດ້ ,
ປະກົດວ່າບັກແດ້ງຢູ່ໃກ້ກວ່າ ຈຶ່ງແລ່ນຄາບເອົາ ເຂົ້າຈີ່ໄດ້ກ່ອນ ,
ບັກດິກແລ່ນຍາດເອົາຕາມປະສານັກເລງ ໂດຍໂດດໂຄມບັກແດ້ງ
ໄວ້ , ບັກແດ້ງບໍ່ຍອມວາງ ມັນລຸກຂຶ້ນແລ້ວກໍ່ແລ່ນຂ້າມທາງໄປອີກ
ຟາກໜຶ່ງ , ບັກດິກແລ່ນໄລ່ຢ່າງໄວ , ແຕ່ . . . ມີລົດໂອໂຕອີກ
ຄັນໜຶ່ງແລ່ນມາຢ່າງໄວຄືກັນ ບັກດິກຍັງບໍ່ທັນຂ້າມທາງມື້ມ ລົດ
ຈຶ່ງຕໍາເອົາຟິງໄປນອກທາງ , ມັນນອນຮ້ອງເວັ້ງເວັ້ງຢູ່ກັບບ່ອນ
ດ້ວຍຄວາມເຈັບປວດ , ຄາວໜຶ່ງກໍ່ລຸກໄດ້ແລ້ວເຮັດຂາຫ້ານຍ່າງ
ກັບຄືນເມືອບ້ານ .

ລົດຄັນນັ້ນແລ່ນໄປເລີຍ , ສ່ວນບຸນໂຕໄດ້ແຕ່ຮ້ອງດ່າມິ່າ
ຫລັງ . ຂ້ອຍຮ້າຍດ່າຫມາທັງສອງໂຕ : " ເອົາແຕ່ຍາດກັນ !
ມື້ໜຶ່ງສູ່ຊິຕາຍທັງສອງ ກ້າເບິ່ງ ! . . . "

ເປັນເທື່ອທຳອິດ ທີ່ຂ້ອຍບໍ່ພ້ອມພຸ້ນພ້ອມພີ່ ເມື່ອຫມາສອງ
ໂຕນີ້ຍາດກັນກິນ .

ພິມເທື່ອທຳອິດ , ປີ 1974 ໃນ " ຟ້າໂຫມ່ "

ພົງໄພໃຫ້ກໍາເນີດຄວາມຊຸ່ມເຢັນ
 ຈົນນໍ້າຫມອກຍາມເຊົ້າຫລັງນໍ້າຕາ
 ຢ່າທັນໃຫ້ຄົນຫລັງນໍ້າຕາເພາະຟ້າແລ້ງ
 ຢ່າໃຫ້ຄວາມຂຽວສົດຊື່ນ ເປັນວັນແຫ່ງອະດີດເລີຍ.

ຮູບໂດຍ : ຈະເລີນໄຊ

ບາມແມ່ຈາກໄປ

ເມື່ອແມ່ຈາກໄປໄກ ບັນຍາກາດເປັນຊອບວອຍ, ແຕ່ສິ່ງເລັກໆ ນ້ອຍໆ ກ່ຽວກັບແມ່ປະກົດເດັ່ນຂຶ້ນ ໃນມະນຸດພາບຂອງຂ້ອຍ.

ແມ່ເດີນທາງໄປປາກເຊ ເພື່ອເຝົ້າເບິ່ງແຍງພໍ່ເກົ່າ ຫລືພໍ່ຂອງແມ່ເອງ. ພໍ່ເກົ່າແກ່ຊະລາຫລາຍແລ້ວ ແລະ ເຈັບປ່ວຍດ້ວຍໂລກເບົາຫວານ. ພໍ່ເກົ່າສິ່ງມາໃນຈິດຫມາຍບອກໃຫ້ແມ່ລົງໄປ. ແມ່ເປັນລູກສາວຄົນດຽວຂອງພໍ່ເກົ່າ ແລະ ຈາກບ້ານເກີດເມືອງນອນມາຊາວກວ່າປີແລ້ວ ຄືນັບແຕ່ ແມ່ແຕ່ງດອງກັບພໍ່ໄດ້ປີປາຍ ພໍ່ກໍພາແມ່ມາຢູ່ວຽງຈັນ. ລູກທຸກຄົນຂອງແມ່ຈຶ່ງເກີດທົ່ວຽງຈັນຫມົດ. ອ້າຍກົກຂອງຂ້ອຍແຕ່ງດອງ ແລະ ອອກເຮືອນໄປແລ້ວ, ກັດມາແມ່ນ ເອື້ອຍພອນ ຊຶ່ງເຮັດການຢູ່ຮ້ານຄ້າເມືອງ, ແລ້ວກໍມາເຖິງຂ້ອຍ ຊຶ່ງພວມຮຽນຢູ່ຫ້ອງມັດທະຍົມສາມ, ຜູ້ຫລ້າເປັນຊາຍ ຊື່ຄຳ ອາຍຸ ສິບປີ ຍັງຢູ່ໂຮງຮຽນປະກົມ.

ແຕ້ມໂດຍ : ປຸ້ຍ (11 ປີ)

ແມ່ຈາກໄປໄດ້ຫນຶ່ງເດືອນ ແຕ່ຂ້ອຍຮູ້ສຶກວ່າ ມັນດົນປານ
ຫນຶ່ງປີ . ແມ່ເຄີຍໄປຢາມພໍ່ເກົ່າຄັ້ງຫນຶ່ງ ເມື່ອສິບປີມາແລ້ວ ,
ຂ້ອຍຈື່ໄດ້ພິລາງໆວ່າ ແມ່ບໍ່ໄປຢູ່ດົນ .

ຮາວຕາກຜ້າບ່ອນທີ່ແມ່ພາດຜ້າເຊັດຫນ້າໄວ້ ເປັນປະຈຳ
ນັ້ນ ມັນຫວ່າງເປົ່າ . ເກີບທີ່ແມ່ໃຊ້ສື່າລັບໄປຕະຫລາດ ຫລືໄປ
ບ້ານຄົນເຮືອນໃກ້ນັ້ນ ບໍ່ຢູ່ໃຫ້ເຫັນອີກ , ຟອບກວາດເຮືອນ ທີ່ແມ່
ມັກມ້ຽນໄວ້ແຈຝາ ໂດຍຊັ້ນເບື້ອງກວາດຜຸ່ນຂຶ້ນນັ້ນບໍ່ຢູ່ບ່ອນເກົ່າ ,
ແມ່ຊັ້ນໄວ້ແບບນັ້ນ ກໍເພື່ອບໍ່ໃຫ້ມັນຫັກ ມັນງໍ , ມີແຕ່ແມ່ເທົ່ານັ້ນ
ຊັ້ນໄວ້ແບບນັ້ນ .

ແມ່ເປັນຄົນສະຫງຽມຈຽມຕົວ , ບໍ່ຟຸ່ມເຟືອຍ , ແມ່ບອກ
ໃຫ້ທຸກຄົນປະຢັດ ເຊັ່ນອອກຈາກຫ້ອງກິຕ້ອງມອດໄຟ , ຊັກເຄື່ອງ
ກິຕ້ອງກະຕວງສະບູຜຸ່ນໃສ່ໃຫ້ພິດີ ຢ່າໃສ່ຫລາຍເກີນໄປ , ກິນນໍ້າ
ກິຢ່າໃຫ້ມັນເຫລືອຈົນກອກກິ້ມ-ແມ່ກໍາກັບນັບຊານໍ້າທຸກຢ່າງ . . .
ແຕ່ສິ່ງທີ່ແມ່ປະຕິບັດບໍ່ຄ່ອຍສອດຄ່ອງຕາມຫລັກປະຢັດ ກໍຄືແມ່ຊື້ຜັກ
ຕໍາມິນມາເລື້ອຍໆ ເທື່ອລະມັດສອງມັດ , ຈະກິນຫລືບໍ່ກິນ ແມ່ກໍຊື້
ມາ ແລະ ປະໃຫ້ເນົ່າກິ້ມ ເປັນດັ່ງນີ້ເລື້ອຍໆມາ .

ຂ້ອຍເອົາມືລູບຄໍາຮາວຕາກຜ້າ ບ່ອນທີ່ແມ່ ເຄີຍຕາກຜ້າ
ເຊັດຫນ້າໄວ້ ແນມໄປທີ່ປາກປະຕູບ້ານ , ຂ້ອຍເຄີຍເຫັນຈົນລື່ອງ
ຕາ : ພາບແມ່ກືກະຕ່າຂອງກິນຍ່າງເຂົ້າປະຕູບ້ານມາ - ແມ່
ກັບຈາກຕະຫລາດດ້ວຍອາການອິດເມື່ອຍ . ຂ້ອຍມັກແລ່ນໄປຮັບ
ເອົາກະຕ່າຈາກມືແມ່ ແລະ ກໍມັກໄດ້ເຂົ້າຫນົມກິນ ເປັນປະຈຳ
ສະເຫມີ .

" ແມ່ຊື້ຜັກຕໍາມິນມາອີກແລ້ວ . ອັນເກົ່າກໍຍັງບໍ່ທັນໄດ້
ເຮັດກິນ " ຂ້ອຍເຄີຍທ້ວງດັ່ງນີ້ .
ແມ່ບໍ່ປາກ . ມັນອາດເປັນເລື່ອງເລັກນ້ອຍເກີນໄປ ທີ່

ແມ່ຈະມາເສຍເວລາອະທິບາຍ . ຜັກຕໍານິນຫນຶ່ງມັດ - ລາຄາບໍ່
ເທົ່າໃດກີບ , ຊື້ປະໄວ້ກໍຄົງບໍ່ເສຍຫາຍຫຍັງ - ແມ່ອາດຄິດດັ່ງນີ້ .

ພໍ່ກໍເຄີຍຈົມວ່າ : " ຊື້ມາແລ້ວບໍ່ເຫັນເຮັດກິນ , ປະໃຫ້
ມັນເນົ່າກໍມັລ້າໆ " .

ແມ່ບໍ່ໂຕ້ຕອບ ເພາະບໍ່ຢາກໃຫ້ເປັນເລື່ອງໃຫຍ່ , ຄົງປ່ອຍ
ໃຫ້ມັນຜ່ານໆໄປ . ແຕ່ກໍາແມ່ນເລື່ອງສໍາຄັນແລ້ວ ແມ່ບໍ່ຍອມ
ງ່າຍໆ , ແມ່ເວົ້າແມ່ກຽງຈົນພໍ້ຕ້ອງອ່ອນສຽງລົງ .

ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ພວກເຮົາຜູ້ເປັນລູກ ມັກເຂົ້າຂ້າງແມ່
ເກິ່ງວ່າແມ່ຈະມັກລໍາໄລນໍາບັນຫາເລັກໆນ້ອຍໆ . ແຕ່ຄວາມລໍາ
ໄລ ກໍຄືຄວາມຫ່ວງໃຍ ຄືຄວາມໃກ້ຊິດຕິດແທດ . ສຽງຮ້າຍສຽງ
ຈົມຂອງແມ່ ຄືສຽງສະຫວັນ . ຂ້ອຍຄິດວ່າ ໄດ້ຍິນສຽງແມ່ຈົມດີ
ກວ່າບໍ່ໄດ້ຍິນສຽງໃດໆຈາກແມ່ເລີຍ - ເພາະຢ່າງຫນ້ອຍມັນຫມາຍ
ເກິ່ງພວກເຮົາມີແມ່ - ມີແມ່ແມ່ນມີທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງ .

ຂ້ອຍບໍ່ແມ່ນລູກກໍາພ້າ , ແຕ່ກໍເຊື່ອວ່າ ການທີ່ຊີວິດຄົນຜູ້
ຫນຶ່ງບໍ່ເຄີຍໄດ້ຍິນສຽງແມ່ເລີຍນັ້ນ ຊີວິດຄົງອ້າງວ້າງ ປ່ຽນພອຍ
ຄືນີກນ້ອຍປົກບໍ່ແຂງ ແຕ່ກໍກລົມແຮງພັດພາກຕົກຈາກຮັງ . ແລ້ວ
ຂ້ອຍກໍພາວະນາໃຫ້ແມ່ກັບຕໍາວມາໄວໆ , ຂໍຢ່າໃຫ້ແມ່ມີໂພຍໄພ
ອັນຕະລາຍໃດໆ .

ຄິດມາຮອດຕອນນີ້ ນໍ້າຕາຂ້ອຍໄຫລຊື່ມອອກ , ຂ້ອຍຕັ້ງ
ໃຈເອົາໄວ້ວ່າ ເວລາແມ່ກັບມາແລ້ວນີ້ ຂ້ອຍຈະເຮັດທຸກສິ່ງທຸກ
ຢ່າງທີ່ແມ່ຕ້ອງການ , ຈະປະຕິບັດຕົນໃຫ້ກົກຕ້ອງຕາມທີ່ແມ່ປາກະ
ຫນາທຸກປະການ , ຈະບໍ່ໃຫ້ແມ່ໄດ້ຈົມໄດ້ວ່າອີກ . ຂ້ອຍຮູ້ສຶກວ່າ
ຕົນເອງເລີ່ມມີນິດໄສປ່ຽນໄປ , ຫັດສະນະກໍປ່ຽນໄປ ແລະ ທີ່ສໍາ
ຄັນກໍຄືຂ້ອຍຮູ້ສຶກວ່າ ຕົນເອງມີຄວາມຮັບຜິດຊອບສູງຂຶ້ນ . ຂ້ອຍ
ເຮັດຫລາຍສິ່ງຫລາຍຢ່າງແທນແມ່ , ຈີ່ຈໍາເອົາວາດວິທີຕ່າງ ໆ

ຂອງແມ່ ແລ້ວກໍປະຕິບັດຕາມ .

* * *

ແລ້ວແມ່ກໍສິ່ງຈົດຫມາຍມາ , ແມ່ຈ່າຫນ້າຊອງເກິ່ງພໍ ແຕ່
ຂໍຄວາມໃນຈົດຫມາຍແມ່ນສໍາລັບທຸກຄົນໃນຄອບຄົວ , ແມ່ບອກວ່າ
ຍັງບໍ່ຮູ້ມີຈະຕ່າວຄືນເທື່ອ ເພາະອາການຂອງພໍ່ເກົ່າ ຍັງບໍ່ດີຂຶ້ນ .
ອັນພິເສດກໍຄື ແມ່ສິ່ງຮູບມາໃຫ້ພວກເຮົາເບິ່ງ , ເປັນຮູບຕອນທີ່
ແມ່ເປັນເດັກນ້ອຍ ອາຍຸ 7 - 8 ປີ ພວມຂາຍຜັກຢູ່ຕະຫລາດທີ່
ປາກເຊ . ແມ່ບອກວ່າ ເຂົາກໍາຍເພື່ອໂຄສະນາການຂະຫຍາຍ
ຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ການພັດທະນາຕົວເມືອງປາກເຊ
ສະໄຫມນັ້ນ ແລະ ຍັງເອີ້ນມີແມ່ຕິດຢູ່ໃນຮູບນັ້ນນໍາດ້ວຍ .

ແມ່ຂຽນເລົ່າມາວ່າ ຕອນຍັງນ້ອຍແມ່ໃຊ້ເວລາຕອນເລີກ
ໂຮງຮຽນໄປຂາຍຜັກ ທີ່ເກັບຫາມາໄດ້ຕາມສວນຄົວ ຕາມແຄມ
ຮົ່ວ , ມີຜັກຕໍານິນ , ຜັກອີ່ເລີດ , ຜັກຂະ ແລະ ອື່ນໆ . . . ເມື່ອ
ຂາຍຜັກໄດ້ເງິນແລ້ວ ກໍເກັບໄວ້ຊື້ປຶ້ມອ່ານ , ປຶ້ມຂຽນ , ສີ່ , ປາກ
ກາ , ແລະ ສ່ວນຫນຶ່ງມອບໃຫ້ແມ່ . ຄອບຄົວຂອງແມ່ ຢູ່ໃນສະ
ພາບທຸກຍາກຂາດເຂີນ , ແມ່ຈຶ່ງເຮັດທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງ ເພື່ອຊ່ວຍ
ຄອບຄົວ . ແມ່ວ່າ ການຂາຍຜັກກໍແມ່ນໃຊ້ເຈ້ຍຫນັງສືພິມປູຕາມ
ພື້ນດິນແຄມທາງຍ່າງເຂົ້າສູ່ຕະຫລາດ ແລ້ວເອົາຜັກທີ່ເຮັດເປັນ
ມັດວາງຢາຍໄວ້ , ລາຄາມັດລະຫ້າກີບ ຫລື ສິບກີບ ຕາມແຕ່ຊະ
ນິດຜັກ , ແມ່ວ່າ ຜັກຕໍານິນ ແພງກວ່າຜັກອີ່ເລີດ ແລະ ກິກກວ່າ
ຜັກຂະ , ເມື່ອມີຄົນຍ່າງມາໃກ້ ແມ່ກໍເວົ້າວ່າ : " ຊື້ຊ່ອຍແດ່
ຍາແມ່ , ຊື້ຊ່ອຍແດ່ເອື້ອຍ . . . " ບາງຄົນກໍຕັ້ງໃຈຊື້ , ບາງ
ຄົນຊື້ເພາະອິຕິນ ເຊັ່ນ ຜັກມັດສິບກີບ ກໍເອົາເງິນໃຫ້ຮອດ 20-
30 ກີບ . ແມ່ດີໃຈທີ່ໄດ້ເງິນເຫລົ່ານີ້ ແລ້ວກໍຫມັ້ນຊອກເກັບຜັກ
ຢູ່ຕາມແຄມຮົ່ວໄປຂາຍ ເກືອບທຸກມື້ ຫລັງຈາກເລີກໂຮງຮຽນ .

ບາງແມ່ຈາກ

ແມ່ເລົ່າວ່າ ບາງມີ ກໍມີຕໍາຫລວດມາໄລ່ ເພາະເຂົາບໍ່
ຢາກໃຫ້ຂາຍຢູ່ແຄມທາງ ມັນກິດຂວາງຜູ້ຄົນ ທີ່ບ່າງເຂົ້າສູ່ຕະ
ຫລາດ . ບາງມີແມ່ຕ້ອງຫອບທີ່ຜັກແລ່ນຫນີ ເພາະກໍາກິກຈັບກໍ
ຕ້ອງໄດ້ເສຍຄ່າປັບໄຫມ , ກິກຍາມຊວຍ ເງິນບໍ່ໄດ້ແລ້ວຜັກກໍຍັງ
ຊື້ ແລະ ມຸ່ນ ຈົນຂາຍບໍ່ອອກອີກ , ແມ່ຈຶ່ງຮ້ອງໃຫ້ຟາຍນ້ຳຕາ
ກັບຕ່າງຄົນເຮືອນ .

ພວກເຮົາ ອັນມີເອື້ອຍພອນ , ຄໍາ ນ້ອງຊາຍຫລ້າ ແລະ
ຂ້ອຍເອງ ພາກັນຫຸ້ມເບິ່ງຮູບແມ່ ແລ້ວກໍຕ່າງຄົນຕ່າງເວົ້າ . ບາງ
ຄົນວ່າຄາວຍັງນ້ອຍແມ່ຄືຂ້ອຍ , ບາງຄົນກໍວ່າຄືເອື້ອຍພອນ . ແຕ່
ທີ່ແມ່ນອນ ແລະ ປະກົດເດັ່ນກໍຄື ນາງນ້ອຍຫນ້າຕາໄຮ້ດຽງສາ
ນັ່ງຂາຍຜັກຢູ່ແຄມທາງເຂົ້າສູ່ຕະຫລາດ .

ແມ່ບໍ່ເຄີຍເລົ່າຊີວິດຕອນນີ້ສູ່ພວກລູກຟັງເລີຍ . ແມ່ອາດ
ຄິດວ່າ ມັນບໍ່ສະບາຍອີກສະບາຍໃຈ ທີ່ລະເລົ່າ , ຫລື ເມື່ອເລົ່າ
ແລ້ວ ແມ່ອາດອິດຮ້ອງໃຫ້ສະອັນບໍ່ໄດ້ . ຂ້ອຍບໍ່ເຄີຍຄິດວ່າ ແມ່
ຈະມີສິ່ງອັດອໍາໄວ້ໃນໃຈເທິງນານປານນີ້ .

ຂ້ອຍບໍ່ກິນເຂົ້າແລງ , ມັນບໍ່ຮູ້ສຶກຫົວ , ຂ້ອຍໄປລູບໆຄໍາໆ
ສິ້ນເສື້ອແມ່ທີ່ພັບຢ່ອງກັນໄວ້ຢູ່ກ້ານຕູ້ເຄື່ອງນຸ່ງ . ບັນຍາກາດພາຍ
ໃນເຮືອນມິດ ແລະ ເປັນຊອບວອຍ . ເອື້ອຍພອນນັ່ງຢູ່ງຽບໆທີ່
ລະບຸຽງ ເອົາມີຄໍາແກ້ມ , ຂ້ອຍເອີ້ນລາວແຕ່ລາວບໍ່ປາກບໍ່ງວາກ
ມາຫາ . ຂ້ອຍເຂົ້າໄປໃກ້ໆລາວ .

" ເອື້ອຍເປັນຫຍັງ ? "

" ບໍ່ເປັນຫຍັງ " ລາວຕອບ , ແຕ່ຂ້ອຍສັ່ງເກດວ່າສຽງ
ເອື້ອຍພອນສິ້ນ ໆ .

ແລ້ວທັງເອື້ອຍພອນ ແລະ ຂ້ອຍກໍສະອິນໄທ້ ເພາະຄິດ
ຮອດແມ່ .

ພິມເທື່ອທຳອິດ , ເດືອນ ກໍລະກົດ , 1990 ໃນ "ແມ່ຍິງລາວ"

ປ່າໄທ້ກໍາເນີດແຫລ່ງນໍ້າ
 ຂາດນໍ້າກໍຂາດພຶງໄພ .
 ຕົ້ນໄມ້ປາຍກຸດ ຄືຄວາມສິ້ນຫວັງ
 ແຕ່ເປັນຄວາມສິ້ນຫວັງຂອງຄົນ .

24 / VII

ຫ້າມຈັດໝາຍ

ອຸທິນ ບຸນຍາວິງ : ອຸດົມສຸກ
 ຮູບໂດຍ : ຈະເລີນໄຊ

ຕາມລາຍງານ ທີ່ໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນຈາກ ທ່ານ ບໍາ ສິມສັກ ຮັບຮູ້ວ່າ

ເມື່ອວາງຈາມເພາະມີດອກໄມ້ບານ

ປ່າງຈາມເພາະມີນົກບິນຕອມ

ນົກຄິດອກໄມ້ທີ່ບິນໄດ້ .

ສຳນັກຂ່າວ : ບໍລິສັດ

ຮູບໂດຍ : ຈະເລີນໄຊ

ແຮງ ເສຍສະຫລະ

ຂໍລົດຖີບ ລົມພັດມາ ເຢັນສະບາຍ . . .

ຂ້າພະເຈົ້າຈົມຕັ້ງນີ້ຢູ່ໃນໃຈເປັນປະຈຳ, ແຕ່ແນ່ນອນລະວ່າ ຄວາມສະດວກສະບາຍໃນການຂີ່ລົດຖີບຍ່ອມດ້ອຍກວ່າການຂີ່ລົດຈັກຫລືລົດໂອໂຕ - ໂດຍສະເພາະຍາມຝົນຕົກ ແລະ ຍາມແດດຮ້ອນໆ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ຫລັງຈາກທີ່ຂີ່ລົດຖີບແຂ່ງແດດເທື່ອຍ້ອຍເທື່ອຍັງແລ້ວ ບັງເອີນມີລົມພັດມາ ຂ້າພະເຈົ້າກໍເວົ້າກັບຕົນເອງຄືເກົ່າ :

ຂໍລົດຖີບ ລົມພັດມາ ເຢັນສະບາຍ . . .

ເວລາຂີ່ລົດຖີບແຂ່ງແດດນັ້ນ ເຖິງວ່າຕົນເອງຈະລຳບາກປານໃດກໍຕາມ ແຕ່ເມື່ອມາເຫັນຄົນຢືນຢູ່ແຄມທາງ ຄອງກ້າລົດແລ້ວ ຂ້າພະເຈົ້າກໍຄິດຢາກຊວນເຂົາເຈົ້າ ຂຶ້ນຊ້ອນທ້າຍໄປນຳ ທັງນີ້ເພາະຄິດວ່າຜູ້ທີ່ຢືນຕາກແດດຄອງກ້າຢູ່ແຄມທາງນັ້ນອາດຈະທໍລະມານໃຈກວ່າເຮົາ ຜູ້ທີ່ຂີ່ລົດຖີບແຂ່ງແດດຫລາຍຕໍ່. ຂ້າພະ

ເຈົ້າກໍໄດ້ແຕ່ຄິດເທົ່ານັ້ນ , ບໍ່ກ້າຊວນຜູ້ໃດ ກ້າບໍ່ລີ້ງກັນ ເພາະ
ສະພາບຕົນເອງກໍອັດຕະຄັດຢູ່ແລ້ວ , ກ້າຈະຢືບຍິ້ນຄວາມສະດວກ
ສະບາຍໃຫ້ຜູ້ອື່ນ ມັນຄວນຈະຢູ່ໃນສະພາບທີ່ດີກວ່ານີ້ ເຊັ່ນ ຊວນ
ຂີ້ລົດຈັກ ຫລື ລົດໂອໂຕຈະເປັນການເຫມາະສົມກວ່າ .

ແລ້ວວັນຫນຶ່ງ ຂ້າພະເຈົ້າກໍມີຜູ້ຂີ້ຊ້ອນທ້າຍລົດກີບນໍ້າໂດຍ
ບໍ່ຄາດຄິດມາກ່ອນ .

" ຈິ່ງໃດເວັ້ຍ ! ບໍ່ເຫັນຕັ້ງດົນ ຂໍໄປນໍ້າແດ່ . " ເຂົາ
ຍົກມືສັນຍານໃຫ້ຂ້າພະເຈົ້າຢຸດ ທັງກ່າວທັກທາຍແບບກັນເອງ .
ຂ້າພະເຈົ້າງົງ ຄິດບໍ່ອອກວ່າ ເຄີຍພົບພໍ້ກັນຢູ່ໃສ , ແຕ່ໃນເມື່ອ
ເຂົາມາແບບເພື່ອນມິດ ຂ້າພະເຈົ້າກໍຕອບສະຫນອງ ແບບເພື່ອນ
ມິດ . ດັ່ງນີ້ ນໍ້າຫນັກຫ້າສິບກວ່າກິໂລ ຈິ່ງເຕັງລົງທີ່ແຍ່ງລົດກີບ
ແລ້ວຂ້າພະເຈົ້າກໍໄດ້ອອກແຮງຕໍ່ມອີກ ເພື່ອໃຫ້ລົດເຄື່ອນໄປ .

" ໄປໂກປານໃດລະນີ ? " ຂ້າພະເຈົ້າກຸາມ .

" ບໍ່ໂກ , ຍ່ານຫນ້ານີ້ເຮົາກໍລົງດອກ . "

" ຄັນໄປໂກ ຊິບໍ່ໄດ້ໄປສິ່ງ ເພາະອີກສອງຫລັກ ກໍຮອດ
ບ້ານເຮົາແລ້ວ . "

" ເອີ . . . ເຮົາບໍ່ຮອດພັນດອກ . "

ຕະຫລອດທາງ ເຂົາລົມເລື່ອງທີ່ມີນີ້ເປັນຫຍັງຈິ່ງໄດ້ຍ່າງ
ໄປກາມ . ເຂົາວ່າຄອບຄົວມີລົດກີບສອງຄັນ ແຕ່ຄັນຫນຶ່ງເພ ,
ອີກຄັນຫນຶ່ງ ຊິກາໃຫ້ເມຍໄປແລ່ນວຽກ ເຊັ່ນເອກະສານເດີນທາງ
ເພື່ອໄປຢາມບ້ານ . ນອກນັ້ນ ເຂົາຍັງຍ້ອງວ່າ ລົດກີບຂ້າພະ
ເຈົ້າແຂງແກ່ນດີ , ກີບມ່ອນ , ຊ້ອນສະບາຍ . . . ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້
ແຕ່ຟັງເປັນສ່ວນໃຫຍ່ , ແລະ ຄິດຢູ່ບໍ່ເລີກບໍ່ແລ້ວວ່າ ເຂົາແມ່ນ
ໃຜ ? ຊື່ວ່າຢ່າງໃດ ? ກ້າຈະກຸາມ ມັນກໍຮູ້ສຶກມີອັນໃດອັນຫນຶ່ງ
ມາຕັນຮູ້ຄໍໄວ້ ແລະ ຢ້ານເຂົາເວົ້າໃສ່ວ່າ " ຈິ່ຫມູ່ຄູ່ກໍບໍ່ໄດ້ຊິນ

ບໍ່ ?" ດັ່ງນີ້ ຂ້າພະເຈົ້າ ຈຶ່ງເຊື່ອເອົາວ່າ ເຂົາກໍ່ຄືຫນຶ່ງໃນບັນ
ດາເພື່ອນມິດໃນອະດີດ . ຄິດດັ່ງນີ້ແລ້ວກໍ່ສະບາຍໃຈ ແລະ ກີບ
ລົດຕໍ່ໄປ . . .

ໄປອີກບໍ່ໄກປານໃດ ເຂົາກໍ່ເວົ້າຂຶ້ນວ່າ : " ຮອດແລ້ວ
ຮອດແລ້ວ ! ເຮົາລົງກ່ອນເດີ " ເຂົາລົງໂດຍທີ່ຂ້າພະເຈົ້າບໍ່
ຕ້ອງຢຸດລົດ . ຂ້າພະເຈົ້າງວາກຫລັງໄປເບິ່ງຫນ້າເຂົາ ເພາະ
ເປັນໂອກາດສຸດທ້າຍ . ເຂົາກ່າວຂອບໃຈ ແລະ ຍົກມືໃຫ້ ອັນ
ເປັນການສະແດງຄວາມເປັນກັນເອງ . ຂ້າພະເຈົ້າງິກຫົວຕອບ
ຮັບຄວາມຂອບໃຈຂອງເຂົາ ແລ້ວກໍ່ກີບລົດຕໍ່ໄປ .

ຂ້າພະເຈົ້າຄິດສິ່ງໄສໃນຄວາມຊົງຈໍາຂອງຕົນ , ດັ່ງນີ້ຈຶ່ງ
ບໍ່ກ້າຕີລາຄາວ່າ ເຂົາເປັນຄົນແປກຫນ້າ , ແຕ່ເມື່ອມາສົມມຸດວ່າ
ເຂົາເປັນຄົນແປກຫນ້າ ຂ້າພະເຈົ້າກໍ່ມີເສຍຫາຍຫຍັງ ແກມຍັງດີ
ໃຈຊື່ ເພາະຄິດວ່າຕົນເອງໄດ້ຊ່ອຍຄົນຜູ້ຫນຶ່ງ ທີ່ບໍ່ຮູ້ຈັກມາກ່ອນ
ໃຫ້ໄປເກິ່ງຈຸດຫມາຍປາຍທາງ ໄດ້ໄວກວ່າການຍ່າງ ຫລື ຢ່າງ
ຫນ້ອຍກໍ່ໃຫ້ເຂົາອິດເມື່ອຍຫນ້ອຍລົງ . ການໃຫ້ຄວາມຊ່ວຍເຫລືອ
ແກ່ເພື່ອນມະນຸດນັ້ນ ເປັນຄວາມສຸກຢ່າງຫນຶ່ງຂອງຕົນ . ແຕ່ຄົນ
ເປັນສັດໂລກທີ່ມີກຽດມິວາດ , ການພົວພັນກັນ ຈຶ່ງມີລະບຽບແບບ
ແຜນ , ມີມາລະຍາດ ໂດຍສະເພາະຢູ່ໃນຕົວເມືອງ , ມີບາງຄົນ
ຕ້ອງການຄວາມຊ່ວຍເຫລືອ ແຕ່ກໍ່ອັດອໍາໄວ້ເພາະຢ້ານເສຍກຽດ
ເສຍວາດ , ທັງຢ້ານຄົນອື່ນດູຫມິ່ນ . ມີບາງຄົນຢາກໃຫ້ຄວາມ
ຊ່ວຍເຫລືອ ແຕ່ກໍ່ລັງເລໃຈເພາະຢ້ານວ່າຄົນອື່ນ ຫລືຝ່າຍຮັບຈະ
ເບິ່ງໄປໃນແງ່ບໍ່ດີ - ຊື່ກໍ່ບໍ່ຫນ້າອາດຈະກາຍເປັນວ່າ ຫມິ່ນປະ
ຫມາດກັນຊື່ກໍ່ . ດັ່ງນີ້ ຄົນຜູ້ຕ້ອງການຄວາມຊ່ວຍເຫລືອ ແລະ
ຄົນຜູ້ຢາກໃຫ້ການຊ່ວຍເຫລືອ ຈຶ່ງບໍ່ຄ່ອຍພົບກັນ ທັງທີ່ເດີນທາງ
ເສັ້ນດຽວກັນ .

ຫລາຍວັນຕໍ່ມາ ຂ້າພະເຈົ້າກັບບ້ານ ທ່າມກາງແສງແດດ
ອັນຮ້ອນຮົນຂອງເດືອນພຶດສະພາ, ຕາມທາງເຫັນຊາຍຊະລາຄົນ
ຫນຶ່ງຢືນຢູ່ແຄມທາງ, ສາຍຕາລາວແນມເບິ່ງລົດແຕ່ລະຄັນທີ່ຜ່ານ
ໄປດ້ວຍຄວາມຈິດຈໍ່. ເມື່ອຂ້າພະເຈົ້າໄປໃກ້ໆ ກໍໄດ້ສືບແສງຕາ
ກັບລາວ - ມັນເປັນສີຫນ້າ ແວວຕາຂອງຄົນທີ່ຕ້ອງການຄວາມ
ຊ່ວຍເຫລືອ. ຂ້າພະເຈົ້າຕັດສິນໃຈຢຸດລົດກີບແລ້ວກາມຂຶ້ນກ່ອນ.

" ລຸງຊິໄປໃສ ? "

" ເມື່ອບ້ານຢູ່ສີໄຄພຸ້ນ ".

" ລຸງຊ້ອນທ່າຍລົດກີບໄດ້ຢູ່ຕີ, ຫລາຍຊິໄປສິ່ງ ".

" ໄດ້ຢູ່, ລຸງຂໍໄປນໍາແດ່. "

ແລ້ວຂ້າພະເຈົ້າກໍໄດ້ລຸງແປກຫນ້າຄົນຫນຶ່ງ ນຶ່ງຊ້ອນທ່າຍ
ໄປນໍາ. ບ້ານລຸງຢູ່ກາຍບ້ານຂ້າພະເຈົ້າໄປອີກໄກ ແຕ່ຂ້າພະ
ເຈົ້າກໍໄປສິ່ງລາວ ຮອດຈຸດຫມາຍປາຍທາງ ແລ້ວຈຶ່ງກັບຄືນມາ
ບ້ານຕົນເອງ. ຂ້າພະເຈົ້າຮູ້ສຶກເປັນສຸກຢູ່ໃນໃຈ ແລະ ຈົມອອກ
ມາຄ່ອຍໆວ່າ : ຂໍລົດກີບ ລົມພັດມາ ເຢັນສະບາຍ.

ຄັ້ງຫນຶ່ງ ຂ້າພະເຈົ້າມີລົດຈັກໄວ້ໃນຄອບຄອງ. ມັນເປັນ
ລົດຈັກຮອນດາ ສີຂຽວ ຊຶ່ງຫມູ່ຂອງຂ້າພະເຈົ້າ ນໍາມາຝາກໄວ້
ເພາະເຂົາມີວຽກຕ້ອງເດີນທາງໄປປະຕິບັດງານຢູ່ທ້ອງຖິ່ນ. ເຂົາ
ເປັນໂສດ ແລະ ພັກຢູ່ຫໍພັກຂອງພະນັກງານ. ເຂົາບອກວ່າ ໄລ
ຍະ ທີ່ເຂົາບໍ່ຢູ່ນີ້ ຂ້າພະເຈົ້າມີສິດໃຊ້ລົດຕາມສະບາຍ. ດັ່ງນີ້
ຂ້າພະເຈົ້າຈຶ່ງໃຊ້ມັນເປັນພາຫະນະໄປການເກືອບທຸກວັນ, ແຕ່
ໃຊ້ຢ່າງລະມັດລະວັງ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ເກີດການເສຍຫາຍ ຫລືເປ່ເພ.
ຕະຫລອດເວລາສອງອາທິດ ທີ່ລົດຈັກຢູ່ນໍານັ້ນ ກໍເກີດມີກໍລະນີ
ເປັນຕາຫນ້າຫົວ ຍ້ອນຄວາມບໍ່ຮອບຄອບຂອງຂ້າພະເຈົ້າ, ເວົ້າ
ອີກຢ່າງ ກໍແມ່ນຍ້ອນຕົນເອງເສື່ອກບໍ່ເຂົ້າເລື່ອງ :

ແມ່ຍິງຄົນນັ້ນຢູ່ໃນໄວສາມສິບກວ່າ, ອາດຈະແກ່ກວ່າຂ້າພະເຈົ້າສີ່ຫລັກປີ, ນາງຍິນຕາກແດດຄອບກ້າລົດ. ຂ້າພະເຈົ້າເຫັນວ່ານາງຍິກມີໃຫ້ລົດຢຸດ, ທີ່ອິດສິດວ່າ ນາງຍິກມີໃສ່ຂ້າພະເຈົ້າ, ແຕ່ຂະນະດຽວກັນ ກໍມີລົດຕັກຊີຄັນຫນຶ່ງແລ່ນມາແລ້ວກາຍໄປເລີຍ ເພາະມີຄົນໂດຍສານເຕັມລົດແລ້ວ. ເມື່ອເປັນດັ່ງນັ້ນຂ້າພະເຈົ້າຈຶ່ງຢຸດລົດໃກ້ກັບນາງ ແລະ ກາມຂຶ້ນ :

" ລົດຕັກຊີມັນເຕັມແລ້ວ ຈຶ່ງບໍ່ຢຸດ. ໄປບໍ່ ? ຂ້ອຍຊິໄປສິ່ງ."

" ເລື່ອງອີ່ຫຍັງຂ້ອຍຊິໄປຂີ່ລົດຈັກນໍາເຈົ້າ ! " ນາງເຮັດສຽງແຂງ.

" ບໍ່ໃຫ້ຈ້າງດອກ, ຊິໄປສິ່ງຊື່ງ " ຂ້ອຍວ່າດ້ວຍຄວາມບໍລິສຸດໃຈ.

" ບໍ່ວ່າແຕ່ໃຫ້ຂີ່ລັກ, ຈ້າງໃຫ້ຂີ່ຍັງບໍ່ຂີ່ນໍາ."

" ເຫັນໃຈເຈົ້າທີ່ຕາກແດດ, ຫວັງດີນໍາຊື່ງດອກ."

" ຂອບໃຈໃນຄວາມຫວັງດີ. ແຕ່ຢ່າຫວັງລວຍເດີ້ !"

ຂ້າພະເຈົ້າບໍ່ຕໍ່ຄວາມຍາກ ເລີຍຂີ່ລົດຫນີຈາກໄປ ທັງບໍ່ຍອມຫລຽວຫລັງໃຫ້ນາງເຫັນຫນ້າອີກ ເພາະຮູ້ວ່າ ຕົນເອງກືກເບິ່ງໃນແງ່ບໍ່ດີ. ຂ້າພະເຈົ້າບໍ່ຢາກປະນາມ ຜູ້ຍິງຄົນນັ້ນດອກ ເພາະນາງເຮັດກືກແລ້ວ ທີ່ປະຕິເສດການຂີ່ລົດນໍາຄົນແປກຫນ້າ. ນາງເປັນຄົນຮອບຄອບ, ມີສະຕິລະວັງຕົວ. ແມ່ຍິງທີ່ມີຄຸນສົມບັດບໍ່ແມ່ນຈະໄປຂີ່ລົດນໍາຄົນອື່ນ ໂດຍບໍ່ເລືອກຫນ້າ. ຂະນະຂີ່ລົດໄປຂ້າພະເຈົ້າກໍທົບທວນປະໂຫຍກຄໍາເວົ້າ ຂອງນາງຢູ່ໃນໃຈໄປຕະຫລອດທາງ :

" ຢ່າຫວັງລວຍເດີ້ ! ຢ່າຫວັງລວຍເດີ້ ! ... "

ຂ້າພະເຈົ້າບໍ່ຄິດຄຽດຂົມດອກ ທີ່ຕົນເອງກືກເບິ່ງໃນແງ່ບໍ່

ດີ, ແຕ່ກໍອິດຫົວໄປຕະຫລອດທາງ, ຫມາຍຄວາມວ່າຫົວຢູ່ໃນໃຈ
ຫົວຂວັນຕົນເອງຫັນລະ !

ແຕ່ຂ້າພະເຈົ້າ ກໍບໍ່ຍອມທີ່ຖອຍ ໃນເມື່ອຄິດວ່າ ຕົນເອງ
ຢາກເຮັດແນວທີ່ບໍລິສຸດປອດໃສ. ເມື່ອຄັ້ງທໍາອິດບໍ່ໄດ້ຜົນ, ຂ້າ
ພະເຈົ້າກໍທົດລອງຊື່າສອງອີກ ເພື່ອຈະສະຫລຸບຜົນວ່າ ເປັນແນວ
ໃດແລ້ວ ຈະບໍ່ໄດ້ເຮັດອີກ ກໍາບໍ່ເປັນຜົນດີ.

ເຊົ້າວັນໜຶ່ງ, ຂ້າພະເຈົ້າໄປການຕາມປົກກະຕິ, ຂີ່ລົດ
ຈັກໄປຮອດຄຸ້ມຫົວເມືອງ ກໍເຫັນຍິງສາວຄົນໜຶ່ງ ຢືນຢູ່ແຄມທາງ
ມືຖືປື້ນໂຕ. ຂ້າພະເຈົ້າ ຜ່ອນຄວາມໄວລົງ ບໍ່ເລັ່ງນໍາມັນຈັກ
ຫນ່ອຍ, ຄາວໜຶ່ງຈັກລົດກໍມອດລົງ ແລະ ໄປຢຸດຢູ່ໃກ້ໆ ຍິງຄົນ
ນັ້ນ. ຂ້າພະເຈົ້າລົງລົດ ແລ້ວທໍາທ່າແປງບ່ອນນັ້ນບ່ອນນີ້ຢູ່ດົນ
ເຕີບ, ຕໍ່ມາກໍທົດລອງຕິດຈັກ - ມັນຕິດໄດ້ບາດດຽວໂລດ !
ຂ້າພະເຈົ້າງວາກໄປຫາຍິງຄົນນັ້ນ. ນາງມີທ່າທາງ ກະວິນກະ
ວາຍ, ຄົງຮ້ອນໃຈຢາກໄປໃຫ້ເກິ່ງຈຸດຫມາຍປາຍທາງ ແຫ່ງໃດ
ແຫ່ງໜຶ່ງ.

" ນ້ອງກ້າຄົນມາຮັບບໍ ? " ຂ້າພະເຈົ້າຖາມ.

" ເອີ . . . ອາ ນ້ອງກ້າລົດຕັກຊີ. " ນາງເວົ້າກະຕຸກ
ກະຕັກ.

" ຄັນຟ້າວ ອ້າຍຊີໄປສິ່ງ. "

" ກ່າຟ້າວແດ່ ເພາະນ້ອງຮີບເອົາເຄື່ອງກິນໄປສິ່ງແມ່ຢູ່
ໂຮງຫມໍ. "

" ເຊິນຕີ, ອ້າຍຊີໄປສິ່ງ. "

ນາງສະແດງຄວາມຍິນດີ ແລະ ຂອບໃຈທີ່ຂ້າພະເຈົ້າຍິນ
ມີເຂົ້າໄປຊ່ວຍ. ຂ້າພະເຈົ້າໄປສິ່ງນາງທີ່ປາກທາງເຂົ້າໂຮງຫມໍ
ມະໂຫສິດ. ນາງລົງລົດ ກ່າວຂອບໃຈອີກເທື່ອໜຶ່ງ ແລ້ວພວກ

ເຮົາ ກໍຈາກກັນໄປຄົນລະທາງ . ຂ້າພະເຈົ້າມຸ່ງຫນ້າໄປອີກບໍ່ໄກ ກໍຮອດໂຮງການ ແລະ ມີເວລາເຫລືອຢູ່ຫ້າມາທີ່ ຈິ່ງຮອດເວລາ ເຂົ້າການ .

ເວລາຜ່ານໄປສອງອາທິດ , ຫມູ່ຂອງຂ້າພະເຈົ້າກໍມາມັກ ເອົາລົດຈັກຄືນ . ລົດຢູ່ໃນສະພາບແລ່ນໄດ້ດີຄືດັ່ງຕອນທີ່ຫມໍເອົາ ມາຝາກໄວ້ທໍາອິດ . ຫມໍບອກວ່າ ເວລາໃດມີວຽກຈໍາເປັນຕ້ອງ ຈື່ງກໍໃຫ້ບອກ , ຫມໍຍິນດີຈະໃຫ້ຢືມ . ທັງສອງເຮົາເປັນຫມູ່ຄູ່ທີ່ຮັກ ແພງກັນມາແຕ່ຕອນຮຽນຢູ່ໂຮງຮຽນອຸດົມ .

ຂ້າພະເຈົ້າຄືນມາຂໍລົດກີບ ເປັນປະຈໍາທູກມື້ , ບໍ່ວ່າໄປ ວຽກສ່ວນຕົວ ຫລືໄປການ . ບາງຄັ້ງເຫັນຜູ້ເກົ່າຜູ້ແກ່ຢືນຢູ່ແຄມ ທາງ ຂ້າພະເຈົ້າກໍຊວນຊ້ອນທ້າຍໄປນໍາ ກໍາແມ່ນຈຸດຫມາຍບໍ່ໄກ ແລະ ຜ່ານໄປຕາມເສັ້ນທາງດຽວກັນ , ບາງຄົນກໍປະຕິເສດ - ອາດເນື່ອງມາຈາກຄວາມບໍ່ສະດວກບາງປະການ ໃນການຊ້ອນ ທ້າຍລົດກີບ . ແຕ່ສິ່ງທີ່ຂ້າພະເຈົ້າບໍ່ເຮັດອີກ ກໍຄືຊວນແມ່ຍິງທີ່ບໍ່ ລື້ງເຄີຍກັນຂຶ້ນຊ້ອນທ້າຍ ກໍາວ່າບໍ່ໄດ້ຮັບການຂໍຮ້ອງກ່ອນ .

ບົດມ້ວນທ້າຍ (epilogue)

ມັນເປັນແລງວັນເສົາ , ຂ້າພະເຈົ້າໄປຢ້ຽມຢາມຫລານ ທີ່ປ່ວຍເປັນພະຍາດໄຂ້ເລືອດອອກ ຢູ່ໂຮງພະຍາບານ . ຂະນະນີ້ ເປັນເດືອນທີສາມແລ້ວ ທີ່ພະຍາດໄຂ້ເລືອດອອກລະບາດ ໃນກໍາ ແພງນະຄອນວຽງຈັນ . ມັນເປັນຄັ້ງຮ້າຍແຮງທີ່ສຸດ ເທົ່າທີ່ເຄີຍ ເປັນມາ , ມັນເລີ່ມຕົ້ນແຕ່ເດືອນພຶດສະພາ 1987 ແລະເກີດຂຶ້ນ ໃນຫລາຍແຫ່ງຂອງປະເທດ , ແພດ ໄດ້ແນະນໍາຫລາຍຢ່າງກ່ຽວ ກັບວິທີປ້ອງກັນ ແລະ ປິ່ນປົວ , ວິທີຫນຶ່ງກໍແມ່ນ ໃຫ້ເດັກນ້ອຍກິນ

ຫມາກໄມ້ຫລາຍໆ ເຊັ່ນ ນ້ຳຫມາກພ້າວ, ນ້ຳຫມາກຫນາວ, ຫມາກກ້ຽງ ແລະ ອື່ນໆ . . .

ຢູ່ຂ້າງຕິກປິ່ນປົວເດັກນ້ອຍ ມີຄົນຢືນຈຸ່ມກັນຢູ່. ບາງຄົນ ມາຕິດຕາມເບິ່ງລູກເບິ່ງຫລານ ຫລື ນ້ຳສິ່ງຂອງຈຳເປັນມາໃຫ້ຜູ້ ປ່ວຍ. ມີສຽງໂສເຫລັກັນ, ກາມກັນເລື່ອງຢາພື້ນເມືອງ, ກາມ ຫາຮ້ານຂາຍຢາ, ເລື່ອງພາຫະນະໄປມາ . . .

" ລູກຂ້ອຍ ຄັນໄດ້ມາໂຮງຫມໍໄວ ກໍຄືຊິບໍ່ອາການຫນັກ ຈັ່ງຊິ, ບາກນ້ຳບໍ່ມີລົດລາ, ມັນເລີ່ມຄົງຮ້ອນແຕ່ຕອນແລງ ຈົນມື້ ຕໍ່ມາ ຈິ່ງໄດ້ມາໂຮງຫມໍ. " ຄົນຫນຶ່ງຈົ່ມດ້ວຍນ້ຳສຽງມີຄວາມ ກັງວົນ.

" ລູກຂ້ອຍພໍແຕ່ຄົງອຸ່ນຜິດປົກກະຕິ ກໍພ້າວເອົາມາໂລດ, ໂຄແຕ່ແຕ່ຄົນເຮືອນກໍມີລົດໃຫຍ່ - ລາວບອກໄວ້ກ່ອນວ່າ ຄັນ ເດັກນ້ອຍເຈັບເປັນແລ້ວຮີບໄປເອີ້ນເອົາໂລດ, ລາວພາມາແຕ່ ຄົນນີ້. ຢູ່ຄຸ້ມຂ້ອຍໃຜກໍແລ່ນໄປຫາແຕ່ລາວຫັນລະ, ລາວຊ່ອຍບໍ ລິການສິ່ງໂຮງຫມໍຢູ່ເລື້ອຍໆ. " ຜູ້ຫນຶ່ງເວົ້າຈ້ອຍຈ້ອຍ.

" . . . ຂ້ອຍຫວະ ເອົາຊິມາເອົາເລືອດອອກໃຫ້ຫລານ ແຕ່ເລືອດບໍ່ແມ່ນກຸ່ມດຽວກັນ ກໍເລີຍບໍລິຈາກໃຫ້ເດັກນ້ອຍ ຢູ່ຕຽງ ຂ້າງຫັນສາ . . . ມີແຕ່ຜູ້ຕ້ອງການເລືອດ, ໂອຍຈິ່ງແມ່ນຂ້ອຍ ຢາກມີເລືອດຫລາຍໆ ຊິບໍລິຈາກໃຫ້ມັນໂຄວ່ພຸ້ນລະ . . . " ອີກ ຜູ້ຫນຶ່ງຕອບຄໍາກາມຂອງຫມູ່ດັ່ງມາເຂົ້າຫູຂ້າພະເຈົ້າ.

ແລະ ມີສຽງຜູ້ຍິງດັ່ງຂຶ້ນວ່າ : " ຂ້ອຍເອງກໍຍາກນ້ຳ ເລື່ອງລົດລາ ພາຫະນະ, ຈ້າງແຕ່ຕັກຊິຫລາຍ ກໍບໍ່ໄຫວ, ລູກກໍ ເຈັບພາບກັນສອງຄົນ. ມື້ກ່ອນລູກສາວກົກຊິເອົາເຂົ້າມາສິ່ງແມ່, ມັນຢືນກ້າລົດຕັກຊິຕັ້ງດົນ, ພໍດີ ມີລົດຈັກຄັນຫນຶ່ງມາຈອດ ແລ້ວຜູ້ ຊິກໍຂັນອາສາ ມາສິ່ງຈິ່ງໄດ້ມາຮອດ. ມີຄົນໃຈບຸນ ຈິ່ງຊິກໍ

ໄຄແດ່ . . .

ຂ້າພະເຈົ້າບໍ່ຢາກເຊື່ອດອກວ່າ ຜູ້ທີ່ຂັບຂີ່ລົດຈັກຄັນນັ້ນ ແມ່ນຂ້າພະເຈົ້າເອງ ເພາະເຫດການ ມັນຜ່ານມາຫລາຍເດືອນ ແລ້ວ, ຫລືບາງທີຍິ່ງຄືນັ້ນຢາກມີເລື່ອງສົນທະນານຳຫມູ່ ກໍເລີຍ ຍົກເລື່ອງເກົ່າ ມາເລົ່າໃຫມ່, ເຮັດຄືວ່າ ມັນເກີດຂຶ້ນມື້ກ່ອນ ມື້ ວານ . ບໍ່ . . . ຂ້າພະເຈົ້າບໍ່ເຊື່ອຕາມທີ່ຕົນເອງຄິດດອກ, ແນວ າດມັນກໍຕ້ອງມີຜູ້ໃດຜູ້ໜຶ່ງຂັບອາສາມາສິ່ງລູກສາວຂອງລາວ .

ຄິດດັ່ງນີ້ແລ້ວ ຂ້າພະເຈົ້າຍິ່ງເປັນສຸກຢູ່ໃນໃຈ . ການໄດ້ ຍິນໄດ້ຟັງ ເລື່ອງຄືນທີ່ມີນ້ຳໃຈ ເສຍສະຫລະນັ້ນ ພາໃຫ້ຮູ້ສຶກສະ ບາຍໃຈ, ດັ່ງນີ້ ເມື່ອຂັບລົດກີບ ເຖິງວ່າລົມບໍ່ພັດ ມັນກໍຮູ້ສຶກເຢັນ ສະບາຍໃນຫົວໃຈ .

ພິມເທື່ອທຳອິດ, ປີ 1988 ໃນໂຮມເລື່ອງສັ້ນ " ແຮງໃຈ " .

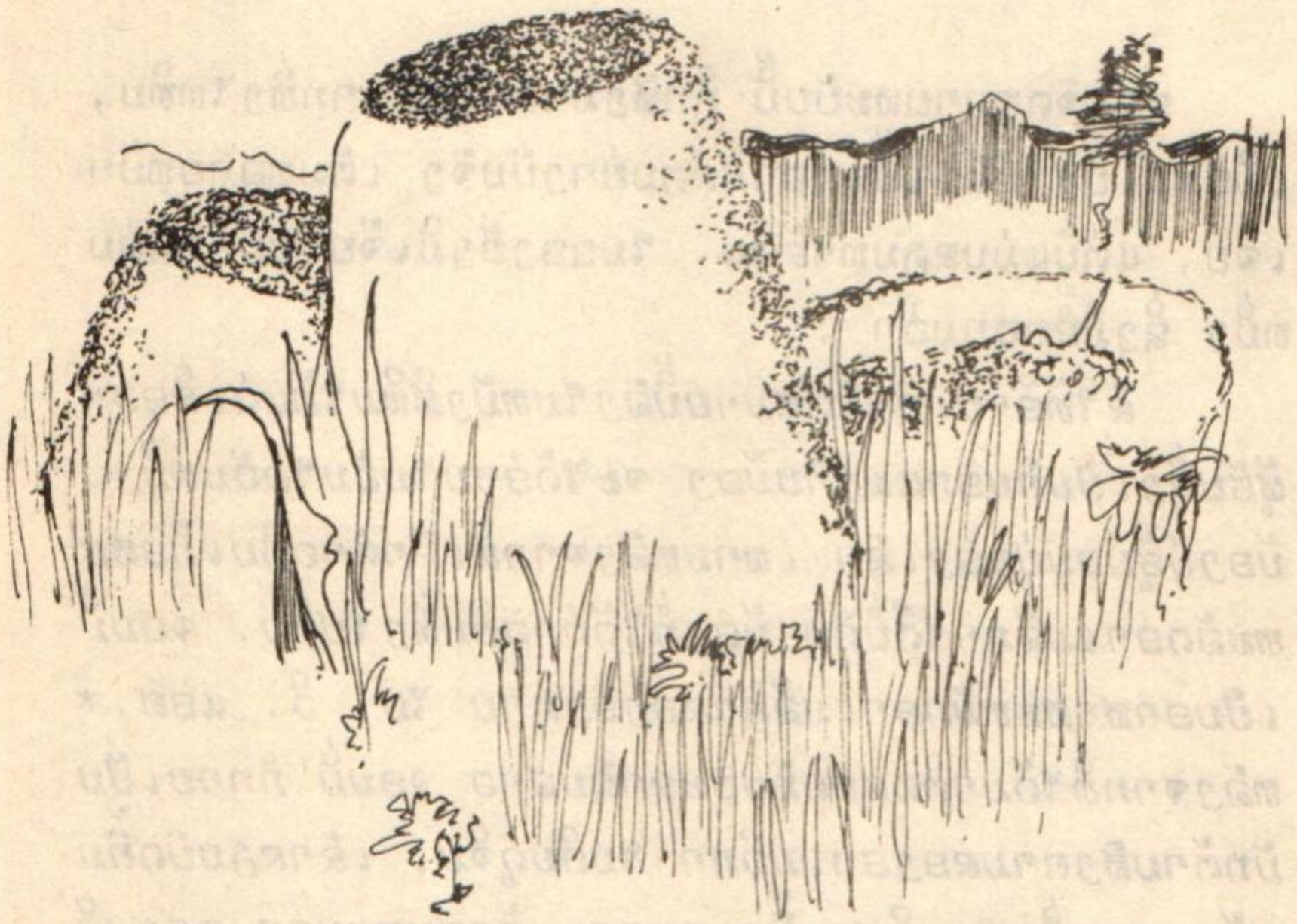
ສຽງຈາກທົ່ງໄຫຫີນ

ຊອງຈິດຫມາຍສະບັບນີ້ ກືກສົ່ງມາຫາຂ້ອຍຈາກທົ່ງໄຫຫີນ ,
ເມື່ອຈິກເບິ່ງ ກໍພົບເນື້ອຄວາມຂຽນຢ່າງບັນຈົງ ເຕັມຫລາຍຫນ້າ
ເຈ້ຍ , ແຕ່ບໍ່ແມ່ນຂຽນຫາຂ້ອຍ . ໃນຊອງຍັງມີເຈ້ຍນ້ອຍອີກແຜ່ນ
ຫນຶ່ງ ຊຶ່ງມີຂໍ້ຄວາມວ່າ :

ຂໍໃຫ້ອ້າຍເອົາຈິດຫມາຍນີ້ລົງໃນຫນັງສືພິມໃຫ້ແດ່ເພື່ອວ່າ
ຜູ້ຮັບຊຶ່ງເປັນຄົນຮັກແພງກັບນ້ອງ ຈະໄດ້ອ່ານໃນວັນໃດວັນຫນຶ່ງ .
ນ້ອງບໍ່ຮູ້ບ່ອນຢູ່ຂອງເຂົາ ເພາະຫລັງຈາກທີ່ເຂົາຕ່າວຄືນເມື່ອສະ
ຫະລັດອາເມລິກາໄດ້ບໍ່ດົນ ນ້ອງກໍໄດ້ຕ່າວຄືນທົ່ງໄຫຫີນ . ຈອນນີ້
ເປັນອາສາສະຫມັກອາເມລິກາຂອງອົງການ ໄອ . ວີ . ແອສ . *
ຫລັງຈາກທີ່ໄດ້ມາຕິດແທດກັບປະຊາຊົນລາວ ຈອນນີ້ ກໍກາຍເປັນ
ນັກຕ້ານສົງຄາມຂອງອາເມລິກາ ໃນອິນດູຈີນ , ເຂົາຂຽນບົດຄົນ
ຄວ້າ ການທີ່ອາເມລິກາເຂົ້າມາລາວ ແລ້ວສະຫລຸບວ່າ ອາເມລິ
ກາ ຕ້ອງອອກຈາກລາວເດັດຂາດ . ເຂົາສົ່ງບົດຄົນຄວ້າດັ່ງກ່າວ

* ໄອ . ວີ . ແອສ . - International Voluntary Service. ອົງການອາສາສະຫມັກສາກົນ .

ເມັດໜາງ ຈຳນວນ ໑ ຈຳນວນ ໑ ຈຳນວນ ໑ ຈຳນວນ ໑

ແຕ້ມໂດຍ : ກອງມະນີ

ໃຫ້ລັດຖະບານອາເມລິກາ ແລະສະພາຄອງແກຣສ ນຳໄປສຶກສາ ເພື່ອກຳໜົດນະໂຍບາຍຕ່າງປະເທດຂອງອາເມລິກາຕໍ່ໄປ .

ນ້ອງເຊື່ອວ່າຈົດຫມາຍນີ້ ຈະໄດ້ຮັບການຕີພິມ ແລະ ສົ່ງ ໄປຍັງສະຫະລັດອາເມລິກາ ເພາະຫນັງສືພິມຂອງອ້າຍ ໄດ້ຮັບ ການແປເປັນພາສາຝະລັ່ງ ແລະ ອັງກິດທຸກສະບັບ .

ຈາກໄມແດງ

ຂໍຄວາມໃນເຈ້ຍນ້ອຍ ເຮັດໃຫ້ຂ້ອຍຄິດພໍ້ ຊາຍຫນຸ່ມຄົນ ຫນຶ່ງ ຊຶ່ງເປັນ " ຊາວອົບພະຍົບ " ເຮົາພົບພໍ້ກັນໃນຄາວທີ່ມີ ການຈັດສິ່ງ " ຊາວອົບພະຍົບ " ຕ່າງຄືນເມື່ອບ້ານເດີມ ພາຍ ຫລັງສິ່ງຄາມ . ຂ້ອຍເປັນນັກຂ່າວຄົນຫນຶ່ງ ທີ່ໄດ້ເດີນທາງໄປຕິດ ຕາມການສິ່ງ " ຊາວອົບພະຍົບ " ຊຸດທຳອິດ ໂດຍທາງເຮືອ ບິນ ທີ່ໂພນສະຫວັນ ແລະ ໃນໂອກາດນີ້ ໄດ້ສຳພາດໄມແດງ ກ່ຽວກັບຄວາມຮູ້ສຶກນິດຄິດທີ່ໄດ້ຕ່າງຄືນບ້ານເກີດ ເມືອງນອນ .

ໄມແດງກ່າວວ່າ : "ເຂົາພ້ອມດ້ວຍພໍ້ແມ່ ແລະ ນ້ອງ ໆ ກິກບັງຄັບໃຫ້ອອກຈາກທົ່ງໄຫຫິນ ໃນປີ 1970 ແລ້ວກິກນຳໄປ ຢູ່ສູນ " ອົບພະຍົບ " ເກືອບຫ້າປີ ທີ່ບ້ານອີໄລ ໄກຈາກວຽງ ຈັນປະມານ 25 ຫລັກ . ການໄດ້ຕ່າງຄືນມາບ້ານເກີດ ເທື່ອນີ້ ແສນດີໃຈທີ່ສຸດ ບໍ່ມີຫຍັງປຽບໄດ້ , ມັນຕົ້ນຕັນໃຈຈົນນຳຕາໄຫລ ແລະ ຄິດວ່າ ຊີວິດໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນໃຫມ່ແລ້ວ " .

ເນື້ອໃນຈົດຫມາຍ ມີດັ່ງນີ້ :

ຮັກແພງ ຈອນນີ້ ,

ເຮົາຂຽນຈົດຫມາຍນີ້ຈາກທົ່ງໄຫຫິນ , ອະດີດສະຫມໍລະ ພູມເລືອດ ຂໍສິ່ງຂ່າວມາຫາເພື່ອນ ດ້ວຍຄວາມຄິດຮອດຄິດເກິ່ງ . ເຮົາຕ່າງຄືນບ້ານເດີມພ້ອມກັບຊາວອົບພະຍົບຊຸດທຳອິດ ຄື ລຸນ ຫລັງທີ່ໂຕກັບເມື່ອສະຫະລັດອາເມລິກາບໍ່ທັນດີນ .

ມັນເປັນເຫດການຕົ້ນເຕັ້ນ ບົນເສົາສະຫລົດໃຈທີ່ໄດ້ຕ່າວ
ຄືນບ້ານເກີດເມືອງນອນ ຫລັງຈາກໄດ້ພັດພາກ ໄປເປັນເວລາ
ຫລາຍປີ, ເຮົາຫລັງນໍ້າຕາອອກມາເມື່ອພາບທົ່ງໄຫຫີນປະກົດຕົວ
ຢູ່ຕໍ່ຫນ້າ - ມັນອ້າງວ້າງເປົ່າປ່ຽວ, ຫລຽວໄປທາງໃດເຫັນແຕ່
ຊາກສະຫລັກຫັກພັງ, ມີແຕ່ຊຸມລະເບີດ, ຕົ້ນໄມ້ປາຍກຸດສີດໍາໆ
ຍືນຢູ່ຢ່າງໂດດດ່ຽວ ຕາມຈ້າຍພູ ເປັນສັນຍາລັກຂອງຄວາມເປົ່າ
ປ່ຽວ, ງຽບສະຫງົດ. ນອກຈາກນີ້ກແອ່ນບິນເຈັດໄປມາຢູ່ກາງ
ອາກາດທ່າມກາງສາຍລົມແລ້ວ ບໍ່ປະກົດສິ່ງມີຊີວິດໃດໆ. ສຸດ
ສາຍຕາ ເປັນທົ່ງຫຍ້າ ສີຂຽວ ໂອນເອນເປັນຄືນຄືທະເລ ເມື່ອ
ກິກລົມພັດຕ້ອງ. ຄືນສີຂຽວນີ້ ຈະງົດງາມທີ່ສຸດ ກໍາບໍ່ມີຈຸດຕ່າງ
ດາວເດຍລະດາດໄປທົ່ວ. ຈຸດຕ່າງດາວນີ້ກໍ່ຄືຊຸມລະເບີດຈາກຍືນ
ໂດຍສະເພາະຍືນເບ - 52 ທີ່ເຮົາທົ່ງໄຫຫີນເປັນເປົ່າຫມາຍ,
ແລ້ວກອກເທລະເບີດລົງຢ່າງນັບບໍ່ຖ້ວນ ໃນທ້ອງປີ 1970 ເປັນ
ຕົ້ນມາ. ບໍ່ແມ່ນແຕ່ມະນຸດເທົ່ານັ້ນທີ່ຢູ່ບໍ່ໄດ້, ສັດສາວາສິ່ງກໍ່ມອດ
ມ້ວຍມໍລະນາ ເຫລືອແຕ່ພໍ້າກັບດິນ, ປະຊາຊົນທີ່ອາໄສຢູ່ໃນແກບ
ນີ້ກໍ່ກວາດຕ້ອນຈາກຈຸດຫນຶ່ງໄປຍັງຈຸດຫນຶ່ງ ແລ້ວກໍ່ຕໍ່ໄປເລື້ອຍໆ
ປະຊາຊົນບໍ່ມີໂອກາດໄດ້ຕັດສິນໂຊກຊາຕາຕົນເອງ, ມີແຕ່ຄວາມ
ລະຫົມຂົມຂຶ້ນ, ຄວາມທຸກຍາກກັນດານ.

ເຮົາຢືນຊຶ່ງ, ແນມເບິ່ງທົ່ງໄຫຫີນ ດ້ວຍຄວາມສະຫ້ອນ
ອ່ອນໃຈ. ພາບທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງ ມັນຫນ້າເສົາສະຫລົດ ຫົດຫູ່ໃຈ,
ມີແຕ່ຜູ້ໃຈດໍາອໍາມະຫິດເທົ່ານັ້ນ ທີ່ຈະຫິນເບິ່ງໄດ້ ໂດຍບໍ່ມີອາລົມ
ອ່ອນໄຫວ.

ຈອນນີ້ ເພື່ອນຮັກ... ສິງຄາມ ໄດ້ຍຸຕິລົງແລ້ວກໍ່ຈິ່ງຢູ່,
ແຕ່ຄວາມໂຫດຮ້າຍຂອງມັນຍັງແຜ່ກະຈາຍຢູ່ທົ່ວ. ລູກລະເບີດທີ່
ບໍ່ຫັນແຕກຍັງຝັງຢູ່ຕາມທົ່ງໄຫຫີນ, ມີຫລາຍຊະນິດດ້ວຍກັນ ແລະ

ທີ່ຫລາຍກວ່າໜູ່ແມ່ນບົມບີ . ພຽງແຕ່ສອງມື້ທີ່ພວກເຮົາມາຮອດ
ທົ່ງໄຫຫິນ ບົມບີກໍໄດ້ປິດຊີວິດໄປເກິ່ງສາມຄົນ , ຈະເຄື່ອນໄຫວ
ໄປທາງໃດ ຕ້ອງລະວັງ , ຄວາມຕາຍຄອບກ້າເຮົາຢູ່ທຸກແຫ່ງ ,
ກິກຜູ້ໃດແລ້ວ ບໍ່ຕາຍກໍເສຍອົງຄະ .

ລະເບິດໄດ້ແຜ່ຄວາມສະຫ້າມຢ້ານກົວ ໄປທຸກບ່ອນຫຍ້າ ,
ມັນແຕກບໍ່ມີຂັ້ນ ! ແລ້ວກໍມີຄວາມຕາຍ , ຄວາມເຈັບປວດຕິດ
ຕາມມາ .

ທ່າມກາງອັນຕະລາຍຮອບດ້ານ , ເຮົາ ແລະ ພໍ່ແມ່ອ້າຍ
ນ້ອງ ປັກຫລັກແຫລ່ງຢູ່ທົ່ງໄຫຫິນ , ຈະໄປທາງໃດກໍໄດ້ລະມັດລະ
ວັງ . ພວກເຮົາພາກັນປຸກເຮືອນຕູບຢູ່ອາໄສພິຊາມຊາ , ບຸກເບີກ
ທີ່ດິນ ເຮັດຮົ່ວເຮັດສວນຫາກຸ້ມຕົນເອງ , ບາງເທື່ອກໍໄດ້ຮັບຂອງ
ຊ່ວຍເຫລືອຈາກມິດປະເທດ .

ຫວ່າງຈາກວຽກງານ ເຮົາກໍໄປເລາະເບິ່ງໄຫຫິນ ທີ່ຢູ່
ເປັນກະແຈກກະຈາຍ ໃນບໍລິເວນທົ່ງອັນກວ້າງສຸດສາຍຕາ , ໄຫ
ຫິນເປັນສີມີຂອງມະນຸດ ໃນສະໄຫມກ່ອນປະຫວັດສາດ , ເປັນສິ່ງ
ມະຫັດສະຈັນ ຂອງໂລກຊະນິດໜຶ່ງ , ຈໍານວນບໍ່ຫນ້ອຍໄດ້ກິກທໍາ
ລາຍໂດຍສະເພາະຈາກການກໍ່ລະເບິດ . ຊຸມລະເບິດແຕ່ລະຊຸມ
ນັ້ນກວ້າງປະມານ 10 - 20 ແມັດ , ເລິກປະມານ 5 - 6
ແມັດ , ຫລາຍຊຸມມີນໍ້າເຕັມ , ທໍາອິດທີ່ໄປຮອດນັ້ນ ເຮົາວ່າຊຸມ
ຄົງບໍ່ເລິກ ຈຶ່ງໂຕນລົງເພື່ອອາບນໍ້າ ແຕ່ແລ້ວ ກໍເກືອບເອົາຊີວິດ
ໄປກໍ່ມໃນຊຸມລະເບິດນີ້ . ເຮົາກໍາລັງຊິຈົມນໍ້າ , ບັງເອີນມີຜູ້ມາ
ພົບເຂົ້າຈຶ່ງຊ່ວຍຊີວິດໄວ້ . ເຮົາພົບຄວາມຕາຍມາໄດ້ , ແຕ່ຕໍ່ມາ
ບໍ່ດົນ ອະນາຄົດຂອງເຮົາກໍດັບຈູບລົງອີກ ເຮົາຕ້ອງພົບກັບຄວາມ
ເສຍໃຈທີ່ສຸດໃນຊີວິດ ແລະ ຄິດວ່າຕົນເອງໄດ້ຕາຍໄປແລ້ວເຄິ່ງ
ໜຶ່ງ , ມັນທໍລະມານໃຈ ທໍລະມານກາຍຢ່າງເຫລືອທີ່ສຸດ .

ຈອນນີ້ . . . ເຮົາບອກແລ້ວວ່າ ເຮົາກັບສະມາຊິກຄອບຄົວຕ້ອງບຸກເບີກດິນດອນຕອນຫຍ້າ ເພື່ອທຳການປູກຝັງຫາກຸ້ມຕົນເອງ . ມື້ໜຶ່ງ ເຮົາແບກຈົກໄປຊຸດຫນ້ານປູກມັນ , ຊູດໄປໄດ້ປະມານຊົ່ວໂມງກວ່າແລ້ວກໍເກີດລະເບີດຂຶ້ນ , ມັນເປັນບົມບີທີ່ເຫລືອຢູ່ຕາມພື້ນດິນ , ເຮົາຫມົດສະຕິໄປ ແລະ ມາຮູ້ເມື່ອຄີງ ກໍພົບວ່າຕົນເອງ ຢູ່ໂຮງພະຍາບານ ແຂນຂາພັນດ້ວຍຜ້າພັນບາດຈົນເຮົາເຫນັງຕິງບໍ່ໄດ້ . ເຮົາມາຮູ້ພາຍຫລັງວ່າ ຂາສອງເບື້ອງກໍກັດຂາດ . ສ່ວນແຂນຊ້າຍກໍໄດ້ຮັບບາດເຈັບ ແຕ່ບໍ່ສາຫັດ , ນ້ອງເຮົາຜູ້ໜຶ່ງກໍໄດ້ຮັບບາດເຈັບທີ່ຂາຊ້າຍ ແຕ່ບໍ່ສາຫັດ ຈຶ່ງໄດ້ກັບໄປບ້ານແລ້ວ . ເມື່ອຮູ້ວ່າຕົນເອງເສຍອີງຄະ , ອະນາຄົດມິດມົນດັ່ງນີ້ ເຮົາຮ້ອງໄຫ້ສະອິນ , ນ້າຕາໄຫລບໍ່ມີຍາມເຊົາ ຕະຫລອດເວລາທີ່ຢູ່ໂຮງພະຍາບານ .

ຈອນນີ້ . . . ເຮົາເປັນຄົນເສຍອີງຄະ ເປັນຄົນທີ່ຕາຍແລ້ວ ກໍວ່າໄດ້ , ຄິຕາຍໄປຈາກອະນາຄົດ ອັນແຈ່ມໃສ , ເປັນສິບທີ່ເຄື່ອນໄຫວໄປມາໄດ້ , ຄິດເຫັນຕົນເອງຍາມໃດແລ້ວ ເຮົາກໍສະອິນອີກສະທ້ານຫວັ່ນໄຫວ . ເຮົາເຊື່ອວ່າ ໂຕຄີງຈະກ້າວໄປໄກໃນອະນາຄົດ , ເປັນນັກຕໍ່ສູ້ເພື່ອສັນຕິພາບ , ເປັນນັກຕໍ່ຕ້ານສົງຄາມຜູ້ມີອິດທິພົນ , ເປັນວິລະຊົນຂອງຂະບວນການສັນຕິພາບ . ຂໍໃຫ້ໂຕສິບຕໍ່ປະຕິບັດພາລະກິດ ເພື່ອປະຊາຊົນຜູ້ກຳກົດຂີ້ , ປະຊາຊົນຜູ້ກຳກົດຍາດແຍ່ງ ເອົາອິດສະລະພາບໄປຈາກມື , ແລະປະຊາຊົນຜູ້ປະສົບໄພສົງຄາມ .

ເຮົາຂຽນຈົດຫມາຍມານີ້ກໍເພື່ອໃຫ້ເປັນສຽງໜຶ່ງຈາກທົ່ງໄຫຫິນ , ສຽງໜຶ່ງໃນຈຳນວນຫລາຍສຽງຂອງຜູ້ປະສົບໄພອັນຕະ

ລາຍຈາກສິ່ງເສດເຫຼືອຂອງສິ່ງຄາມ ທີ່ພວມຄຸກຄາມຊີວິດເພື່ອນ
ມະນຸດຢູ່ໃນຂະນະນີ້.

ຮັກແພງຈາກເຮົາ

ໄມແດງ .

ຂ້ອຍອ່ານຈົດຫມາຍສະບັບນີ້ ດ້ວຍຄວາມຫົດຫູ່ໃຈ , ເຢັນ
ວາບໃນສ່ວນເລິກຂອງອາລົມ ແລະ ຮູ້ສຶກລະອາຍທີ່ບໍ່ສາມາດ
ຊ່ອຍຫຍັງເຂົາຫລາຍໄດ້ , ດັ່ງນີ້ຈິ່ງເອົາຈົດຫມາຍລົງພິມໃນຄໍລິກ
ຈົດຫມາຍເຖິງບັນນາທິການ ແລະ ພາດຫົວເລື່ອງວ່າ ສຽງຈາກ
ທົ່ງ ໄຫຫິນ .

ພິມເທື່ອທຳອິດ , ປີ 1978 ໃນໂຮມເລື່ອງສິ້ນ "ສຽງເອີ້ນຂອງ
ໃຜ" .

ພິມເທື່ອທີສອງ , ປີ 1988 ໃນ ວັນນະສິນ .

ສຳເລັດ : ຫາກບຸກ

ແອລີ ວິທະຍາສາດ

ຍາມເຂົ້າພັນສາ ຢ່າຂ້າພວກຂ້ອຍ

ຍາມອອກພັນສາ ຈົ່ງຮັກສາພວກຂ້ອຍ

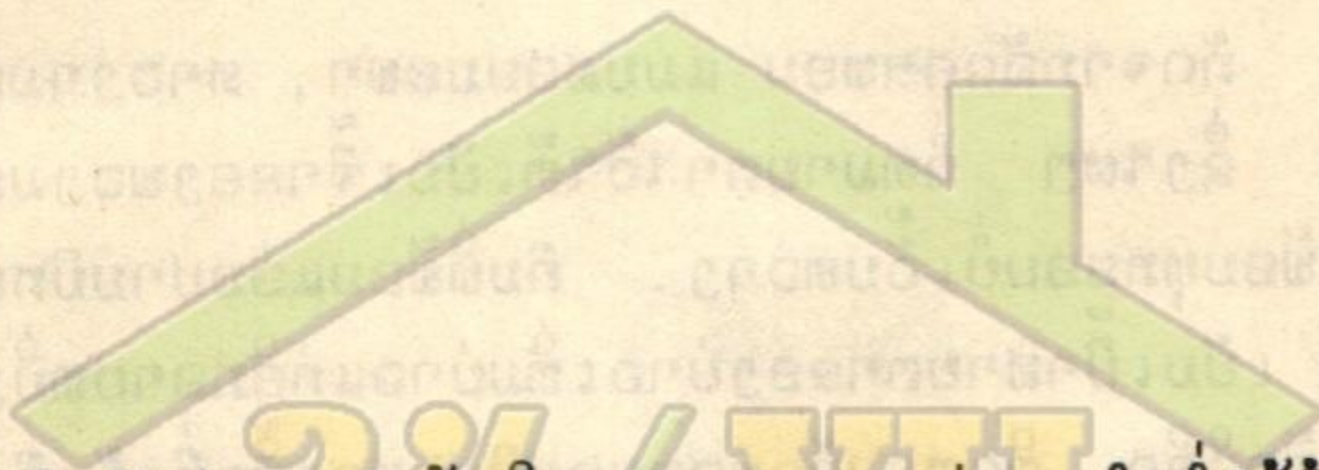
ກະຊວງປ່າໄມ້ ສປປ ລາວ

ປຶ້ມ
ຄົ້ນ
ຄ້ວາ

ຮູບໂດຍ : ຈະເລີນໄຊ

ຄົນງາມ

ລື່ອງຜ່ານໄປແລ້ວສິບສອງຮອບ ແຕ່ແພງຄຳບໍ່ໄດ້ຟ້ອນຈັກເທື່ອ, ຮອບທີສິບສາມ ກໍກຳລັງຟ້ອນກັນຢູ່ຢ່າງມ່ວນຊື່ນ.

ນາງນັ່ງຢູ່ແປ້ນມາ ຈື່ກັບວົງດົນຕີທີ່ກຳລັງສົ່ງສຽງອີກກະທຶກ, ເປັນນາງສາວຄົນດຽວທີ່ເຫລືອຄ້າງ, ຫມາຍຄວາມວ່າບໍ່ມີຜູ້ເອົາພວງມະໄລມາຈອງໄປຟ້ອນ ຄືສາວອື່ນໆ. ນາງນັ່ງຟັງດົນຕີ, ຟັງເພງສຽງດັງໂວກວາກຈາກນັກຮ້ອງຜົມຍາວທີ່ນຸ່ງໂສ້ງຂາບານ:

ບໍ່... ບໍ່ແມ່ນແພງຄຳຟັງດ້ວຍຄວາມຊາບຊື້ງ ສິນໃຈດອກ, ແຕ່ນາງຈຳໃຈຟັງ, ເກິ່ງບໍ່ຟັງ ສຽງເພງມັນກໍເຂົ້າຫູເອງ, ນາງຟັງເພື່ອຂ້າເວລາ, ຟັງເພາະນາງບໍ່ມີຫຍັງເຮັດ, ມີແຕ່ນັ່ງໂຈ່ມໂປ່ມ, ຟັງເພື່ອແກ້ເຂິນ ເພາະນາງບໍ່ໄດ້ອອກໄປຟ້ອນຄືຫມູ່.

ນາງນັ່ງເກືອບບໍ່ເຫນັງບໍ່ຕິງ ເບິ່ງນັກດົນຕີເສບ ເກືອບບໍ່

ພັບຕາ, ດືນໆ ນາງກໍ່ຫລຽວໄປເບິ່ງຫມູ່ ທີ່ກໍາລັງພ້ອນຢູ່ດ້ວຍ
ຄວາມຮູ້ສຶກຕໍ່າຄ້ອນນ້ອຍໃຈ.

ນັ້ນ . . . ລັດດາພອນກໍາລັງພ້ອນອອກຫນ້າຫມູ່, ນາງ
ຍິ້ມແຍ້ມ, ທ່າທາງອວດອີ່ງແດ່ຈັກຫນ່ອຍ ເພາະເປັນສາວງາມ
ແລະ ເປັນເຈົ້າຂອງພວງມະໄລໃນຮອບນີ້, ຫມາຍຄວາມວ່າ ຜູ້
ເຫມົາຮອບບິ່ງຊື່ເອີ້ນາງ ໃຫ້ໄປຢືນຢູ່ກາງເວທີ ເພື່ອມອບພວງ
ມະໄລ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ເຫມົາ, ນາງເປັນເຈົ້າຂອງພວງມະໄລມາແລ້ວ
ສາມຮອບ.

ກັດຈາກລັດດາພອນ ແມ່ນສອນນະພາ, ສາວງາມອີກຄົນ
ຫນຶ່ງ ຊື່ງໃຜໆ ກໍ່ຫມາຍຕາໄວ້ໃຫ້ເປັນເຈົ້າຂອງພວງມະໄລ.
ນາງພ້ອນທຸກຮອບບໍ່ເວັ້ນຫວ່າງ. ຄົນທີ່ພ້ອນແອ່ນປານນົກຍຸງລືມາ
ແພນ ເປັນເປົ້າສາຍຕາຂອງບ່າວເຫມ່າວແກ່ອີກລາຍຫນຶ່ງ ກໍ່
ແມ່ນພ້າວິຈິດ, ຕິດຕາມດ້ວຍອອນອະນົງ ສາວຄົວກິ່ງດັງຄົມ ສົມ
ເປັນດາລາປະຈຳຮ້ານລືມາວົງ ເພາະນາງເປັນເຈົ້າຂອງພວງມະ
ໄລມາແລ້ວຫຼືກຮອບ. ຄົນອື່ນໆ ນັ້ນ ເປັນເຈົ້າຂອງພວງມະໄລ
ພຽງຜູ້ລະຫນ່ວງຮອບສອງຮອບທີ່ນັ້ນ. ສ່ວນແພງຄຳ ບໍ່ພຽງແຕ່ບໍ່
ໄດ້ເປັນເຈົ້າຂອງພວງມະໄລຈັກຮອບ, ນາງຍັງບໍ່ມີຜູ້ໃດມາໂຄ້ງ
ເອົາໄປພ້ອນ ແມ່ນແຕ່ຮອບດຽວ. ດັ່ງນີ້ ນາງຈຶ່ງເປັນບຸກຄົນທີ່
ພວກນາງສາວດ້ວຍກັນເວົ້າຂວັນ ເວົ້າເຍີ້ຍ ຫລືເປັນຕົວຕະຫລົກ
ໃນບົດສົນທະນາຂອງຫມູ່ເພື່ອນ. ລັດດາພອນຈະເບິ່ງຫນ້າສອນ
ນະພາແລ້ວຍິ້ມຫົວ ທັງຫລຽວມາເບິ່ງແພງຄຳ ຄືດັ່ງຈະເວົ້າວ່າ:
" ແພງຄຳບໍ່ໄດ້ພ້ອນນຳຫມູ່ອີກແລ້ວຮອບນີ້ ". ຫລື ອອນອະນົງ
ຈະຫົວຂຶ້ນຄ່ອຍໆກັບຫມູ່ ແລ້ວເວົ້າຂຶ້ນວ່າ :

" ນຶ່ງຕົບຍຸງອີກຕາມເຄີຍ ແພງຄຳນະ, ຜູ້ຊາຍນີ້ກໍ່ຈຶ່ງ
ແມ່ນໃຈດຳນີ້ ບໍ່ຈອງເອົາລາວໄປພ້ອນຈັກຮອບ ພິຍັດແຄ່ງຍິດ

ຂາແຕ່ "

ແມ່ນແທ້ . . . ທີ່ວ່າ ແພງຄຳບໍ່ງາມຄືຫມູ່ , ແຕ່ງຕົວບໍ່
ທັນສະໄຫມ , ເຕັ້ນລຳແບບສາກົນກໍບໍ່ເປັນ . ແພງຄຳສະຫງ່າຮຸ່ມ
ຈຽມຕົວ , ບໍ່ກະໂດດໂລດເຕັ້ນ , ບໍ່ເດັ່ນໃນສັງຄົມ .

ນາງເປັນລູກຂອງຄົນທຸກຍາກ ຕ້ອງຊ່ວຍແມ່ ເຮັດເຂົ້າ
ຫນົມຄືກຂາຍ , ຕ້ອງເບິ່ງແຍງນ້ອງຕັ້ງຫົກຄົນ . ພໍ່ນາງເປັນຊ່າງ
ໄມ້ , ການຂອງຄອບຄົວບໍ່ດີເລີຍ , ຂາດໆ ເຂີນໆ , ເງິນຊີ້ຊີ້
ເຄື່ອງນຸ່ງງາມໆ ກໍບໍ່ມີນຳເພີ່ນ .

ສ່ວນນາງສາວອິນ ໆ ໂດຍສະເພາະທີ່ກ່າວນາມມາແລ້ວ
ນັ້ນ ລ້ວນແຕ່ເປັນລູກຜູ້ຮຸ້ງມື , ລູກເຈົ້າລູກນາຍ . ພວກນາງຈັບ
ຈ່າຍເງິນບໍ່ອັນ , ຕັດເສື້ອ ແລະ ໂສ້ງຂາບານເປັນປະຈຳເກືອບ
ທຸກເດືອນ , ປານວ່ານຸ່ງເທື່ອຫນຶ່ງສອງເທື່ອ ແລ້ວໂຍນກົມໂລດ .
ສ່ວນແພງຄຳນັ້ນປີຫນຶ່ງ ຫລື ສອງປີຈິ່ງໄດ້ຕັດເສື້ອພຽງຫນຶ່ງໂຕ ,
ດັ່ງນັ້ນຈິ່ງນຸ່ງແຕ່ເຄື່ອງເກົ່າ , ເບິ່ງເປັນກໍ່ສີ່ ເມື່ອສົມທຽບໃສ່
ສາວອິນ ໆ ໃນຮ້ານລຳວົງ , ຜູ້ຊາຍຈິ່ງບໍ່ສົນໃຈ , ບໍ່ຈອງເອົາ
ນາງໄປພ້ອມ , ປ່ອຍໃຫ້ນາງນັ່ງດຽວດາຍ ກາຍເປັນຄົນທີ່ຫນ້າ
ສົງສານ .

" ກໍ່ດີ . . . ບໍ່ກົກບິ່ງໂຕອອກໄປຍືນຢູ່ກາງ ເວທີໃຫ້ຄົນ
ເບິ່ງ ປານວ່າຈ່າວຂາຍສິນຄ້າ " . ນາງຄິດ .

ແມ່ນແທ້ , ສາວງາມຕາມຮ້ານລຳວົງນັ້ນ ຄືດັ່ງສິນຄ້າ .
ໂຄສິກກໍ່ເວົ້າຢ່າງບໍ່ຈຽມປາກວ່າ :

" ສາວງາມນາມຄ່ອງ ເຈົ້າຂອງພວງມະໄລຮອບນີ້ ໄດ້
ແກ່ ສອນນະພາ , ນັ້ນ ກໍ່ລ້ງຂຶ້ນສູ່ເວທີ , ຍິ້ມເປັນເວ້ນມາພຸ້ນ ,
ອຸ້ຍຈິ່ງແມ່ນງາມນີ້ ! ງາມຫນົດທຸກສ່ວນ , ງາມແຄ່ງ ງາມຂາ ,
ງາມກະໂພກ ຫນ້າອີກກໍ່ພໍດີ , ຄິວກິ່ງ ຄືກົມ ສົມເປັນເຈົ້າຂອງ

ພວງມະໄລອີ່ຫລີ, ບ່າງກໍ່ງາມ ຊິລອງກາມເພິ່ນເບິ່ງກ່ອນວ່າ ມີ
 ຊື່ມີແຟນແລ້ວຫລີບໍ່, ອຸ້ຍເພິ່ນຍິ້ມອາຍໆ, ແບບນີ້ຮັບຮອງວ່າ ຫົວ
 ໃຈຍັງຫວ່າງ, ໃຜຊ່າງເວົ້າຊ່າງລົມກໍ່ເຊີນໂລດເດີ້, ບ່າວເຫີ່ມ
 ບ່າວແກ່ທີ່ມີແມ່ເດັກນ້ອຍແລ້ວຕະຫລອດຮອດຍາພໍ່ອ້າຍທັງຫລາຍ.
 ນ້ອງສອນນະພາ ເພິ່ນໃຈດີໃຈດີ ມີສະເຫນ ຄົງບໍ່ລັງກຽດ ທີ່ຈະ
 ເປັນມິດທີ່ດີ ຫລີ ນ້ອງທີ່ຮັກແພງຂອງພວກທ່ານ. ເຊີນທ່ານນາຍ
 ພິນ . . . ເຈົ້າຂອງຮອບພິເສດນີ້ ຂຶ້ນຮັບພວງມະໄລ ຈາກນາງ
 ສາວຂອງເຮົາໄດ້, ທ່ານນາຍພິນ ເພິ່ນມີສັດທາ ອັນແຮງກ້າ
 ເຫມົາຮອບພິເສດນີ້ ໂດຍມອບເງິນໃຫ້ວັດ ຈໍານວນ 50.000
 ກີບ. ກໍ່ນ້ອງສອນນະພາ ຍິ້ມໃສ່ເພິ່ນຫນຶ່ງນາທີ ຫລີ ລົງໄປ
 ຍົກຈອກເຫລົ້າປ້ອນເພິ່ນ ຮັບຮອງວ່າໄດ້ເກິ່ງແສນກີບ, ເອົາ!
 ທ່ານນາຍພິນຂຶ້ນມາແລ້ວ ເຊີນຕົບມີເປັນກຽດ, ຮອບນີ້ມາໃນຈັງ
 ຫວະສະລຸບປີ . . . "

ນອກຈາກຜູ້ງາມແລ້ວ ພວກນາງເຫລົ່ານັ້ນຍັງມີນາມຄ່ອງ
 ທັງມ່ວນຫຼອກ, ຊື່ຂອງແຕ່ລະຄົນ ຢູ່ເທິງຟ້າເທິງດາວ, ທັງຍາວ
 ທັງແປກຕ່າງຈາກຊື່ຄົນລາວທົ່ວໄປ. ສ່ວນແພງຄໍາ ມີຊື່ທໍາມະ
 ດາ ໆ, ຈິ່ງ່າຍ, ບໍ່ຍາວ.

ເດິກເຂົ້າໄປຊັກໃຊ້, ບຸນວັດບ້ານນີ້ ກໍ່ແຮ່ງຟົດພື້ນ, ລໍາ
 ວົງໄດ້ດໍາເນີນໄປຮອດຮອບທີ່ຊາວແລ້ວ. ມັນເປັນເວລາສາມ
 ໂມງກາງຄືນ.

ແພງຄໍາ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຟ້ອນຈັກຮອບ. ນາງບໍ່ຮູ້ສຶກມ່ວນຊື່ນ
 ນໍາຫມູ່, ນາງຮູ້ສຶກຫງ່ວມເຫງົາ, ນາງຢາກກັບບ້ານເມືອນອນ,
 ແຕ່ ກໍາມະການຈັດບຸນບອກວ່າ ໃຫ້ອົດເອົາເພາະບຸນບ້ານເຮົາ.
 ດັ່ງນີ້ ນາງຈິ່ງຢູ່ຕໍ່ໄປດ້ວຍຄວາມຝັນໃຈ, ດ້ວຍຄວາມລໍາຄານ.
 ນາງຄິດວ່າກໍາມະການຈັດບຸນ ທີ່ບົ່ງຕົວໃຫ້ນາງເປັນສາວລໍາວົງ,

ແທນທີ່ຈະໃຫ້ນາງຂາຍດອກໄມ້ ຢູ່ປາກປະຕູວັດ ເພາະເປັນວຽກ
ທີ່ເໝາະສົມກວ່າ ແລະ ນາງກໍ່ກະຫນັດດີໃນດ້ານນີ້. ການໃຫ້
ມານັ່ງຮ້ານລໍາວົງນັ້ນ ມັນຜົນຕໍ່ຈິດໃຈ ແລະ ຂັດຕໍ່ສະພາບຂອງ
ນາງຢ່າງເຫັນໄດ້ຄັກ, ເປັນການໃຊ້ຄົນບໍ່ກົກທາງ.

ໂຄສິກໄດ້ປະກາດລໍາວົງຮອບທີ່ຊາວເອັດ. ອອນອະນົງ
ເປັນເຈົ້າຂອງພວງມະໄລອີກໃນຮອບນີ້. ຫລັງຈາກຜູ້ເໝາະຮອບ
ມາຮັບເອົາພວງມະໄລ ແລະ ນໍາໄປແຈກຢາຍຫມູ່ແລ້ວ, ໂຄສິກ
ກໍ່ເຊີນຂຶ້ນຈັບຈອງນາງສາວ ແລະ ພ້ອມລໍາວົງໄດ້. ບັນດາແຂກ
ທີ່ເປັນຜູ້ຊາຍ ຕ່າງທະຍອຍກັນຂຶ້ນຮ້ານລໍາວົງ ແລະ ຍ່າງກົງໄປ
ຫານາງສາວທີ່ໄດ້ຫມາຍຕາໄວ້ກ່ອນແລ້ວ. ຜູ້ນັ້ນກົງໄປຫາ ລັດ
ດາພອນ, ຜູ້ນີ້ຊື່ໃສ່ຟ້າວິຈິດ, ຜູ້ຫນ້າຍ່າງໄປຫາສອນນະພາ, ຄົນ
ຕໍ່ມາເບັດໃສ່ສາວທີ່ນັ່ງກັດໄປ ແລະ ຕ່ຽງ ໄປ. ແຕ່ບໍ່ມີຜູ້ໃດຍ່າງ
ກົງມາຫາແພງຄໍາ. ນາງຮູ້ສຶກເຂີນໆ ແຕ່ກໍ່ເຮັດສື່ຫນ້າໃຫ້ເປັນ
ທໍາມະດາ ເພາະນາງລື່ງເຄີຍກັບສະພາບດັ່ງນີ້ມາແລ້ວ ນັບແຕ່
ລໍາວົງຮອບທໍາອິດ. ນາງບໍ່ຮູ້ສຶກຜິດຫວັງຫຍັງ ແລ້ວກໍ່ນັ່ງຊິງຄື
ດັ່ງຄົນທີ່ໃຊ້ຄວາມຄິດຫນັກ. ໃນນາທີຕໍ່ມາ ນາງກໍ່ຕື່ນຍຸບ ແລະ
ເກືອບບໍ່ເຊື່ອສາຍຕາໂຕເອງ ເມື່ອມີຊາຍຫມູ່ມຄົນຫນຶ່ງມາຢຸດຢູ່ຕໍ່
ຫນ້າ ແລ້ວຍິນພວງມະໄລໃຫ້ນາງ.

" ຂໍພ້ອມລໍາວົງນໍານັ້ນອາດແດ່ " ຊາຍຄົນນັ້ນວ່າ.

ນາງຮັບເອົາ ແລະ ເບິ່ງຫນ້າເຂົາດ້ວຍຄວາມແປກໃຈ,
ຫມູ່ຜູ້ສາວຫລຽວເຫັນດັ່ງນັ້ນ ຕ່າງກໍ່ແປກໃຈ, ແລ້ວກໍ່ເວົ້າລົມກັນ
ຫົວອີກໆ ທັງບຸ້ຍສົບມາທາງແພງຄໍາ. ນາງໄດ້ຍິນຄໍາເວົ້າບາງ
ຄໍາ ຂອງພວກນາງເຫລົ່ານັ້ນວ່າ :

" ຢ້ານຜົນຕົກຢູ່ . . . ແພງຄໍາຊິໄດ້ພ້ອມລໍາວົງແລ້ວ".

" ອີ່ຕານັ້ນສອດຫລອດມາແຕ່ໃສ ເບິ່ງແຕ່ງໂຕ ພຸ້ນນະ

ຈັ່ງແມ່ນສົມກັນ ເຮົາເຮົາ . . . "

ແພງຄຳ ໄດ້ຟ້ອນລຳວົງ ເປັນເທື່ອທຳອິດ ແລະ ເປັນ
ຮອບດຽວໃນຄືນນັ້ນ. ເມື່ອລຳວົງໄດ້ສຸດລົງ ຊາຍຄູ່ຟ້ອນ ກ່າວ
ອຳລານາງ ແລະ ລົງຮ້ານໄປ. ນາງແນມນຳຫລັງເຂົາ ຊຶ່ງລັບ
ຫາຍໄປ ທ່າມກາງຄວາມສັບສົນຂອງຜູ້ຄົນ ໃນບໍລິເວນອ້ອມແອ້ມ
ຮ້ານລຳວົງ. ນາງຈື່ຫນ້າທ່າທາງເຂົາໄດ້, ເຂົາເປັນຄົນອ່າວ
ຈ່ອຍ, ທ່າທາງສຸພາບ, ຕັດຜົມສັ້ນ ບໍ່ຍາວຄືຜົມຂອງຜູ້ມາຟ້ອນ
ລຳວົງທົ່ວໄປ, ບໍ່ຂຶ້ນຂຶ້ນຄືບ່າວຈິໂກະທັງຫລາຍ. ເຂົາອາຍຸປະ
ມານຊາວສີ່ຊາວຫ້າປີ.

ການລຳວົງໃນຄືນນັ້ນໄດ້ອັດລົງໃນຮອບທີ່ຊາວຫົກ, ເວລາ
ສີ່ໂມງເຄິ່ງ.

ອາທິດຫນຶ່ງຕໍ່ມາ, ຊາຍແປກຫນ້າ ທີ່ໄດ້ຟ້ອນລຳວົງກັບ
ແພງຄຳນັ້ນ ກໍໄດ້ໄປຢ້ຽມຢາມກາມຂ່າວ ຂະນະທີ່ນາງນັ່ງຂາຍ
ເຂົ້າຫນົມຄືກຢູ່ຫນ້າບ້ານ. ເຂົາເວົ້າລົມກັບນາງຢ່າງອ່ອນນ້ອມ
ແລະ ຊື້ເຂົ້າຫນົມຄືກຂອງນາງຫົກຄູ່. ເຂົາບໍ່ບອກຊື່, ບໍ່ບອກ
ບ່ອນເຮັດການ ຫລື ບ່ອນຢູ່ອາໄສ ໃຫ້ນາງຮູ້ເລີຍ ແລະ ນາງກໍ
ບໍ່ກ້າກາມ ເພາະກໍເຂົາເປັນພຽງຄົນຜູ້ຫນຶ່ງ ທີ່ມາຟ້ອນລຳວົງນຳ
ມາຊື້ເຂົ້າຫນົມຄືກນຳ ຄືດັ່ງຫລາຍ ໆ ຄົນທີ່ມາຊື້ນຳນາງເປັນ
ປະຈຳ. ເຂົາເວົ້າ ແລະ ສະແດງຄວາມເຫັນອີກເຫັນໃຈຄົນທຸກ
ຍາກ, ຊາວໄຮ່, ຊາວນາ ແລະ ກຳມະກອນ. ເຂົາວ່າ ເຂົາ
ເອງເປັນກຳມະກອນຜູ້ຫນຶ່ງ ແລະ ຮູ້ສຶກພູມໃຈເພາະເປັນອາຊີບ
ບໍລິສຸດ, ບໍ່ໂກງ ບໍ່ຊູດຮິດຜູ້ໃດ.

ເວລາຜ່ານໄປສອງປີປາຍ. ມາຕົ້ນປີ 1977 ຊາຍແປກ
ຫນ້າຄືນນັ້ນໄປຢາມນາງອີກ, ເຂົານຸ່ງເຄື່ອງທະຫານ ກອງທັບ
ປະຊາຊົນລາວ. ສ່ວນນາງເປັນພະນັກງານຂົນຂວາຍພື້ນຖານ.

" ອ້າຍເປັນນັກຮີບປີດປ່ອຍ , ເສຍດາຍທີ່ນ້ອງບໍ່ຮູ້ຈັກແຕ່ກ່ອນນີ້ " . ນາງວ່າ .

" ອ້າຍເຂົ້າໃຈນ້ອງດີ , ບໍ່ຢາກມາຕິດແທດຫລາຍຕອນນັ້ນ ເພາະພວກຝ່າຍຂວາ ມີອິດທິພົນຫລາຍ , ຢ້ານນ້ອງໄດ້ຮັບອັນຕະລາຍ " .

" ຕອນມີການລຸກຮື້ຂຶ້ນນັ້ນ ນ້ອງເປັນຫົວຫນ້າແມ່ຍິງໃນຄຸ້ມນີ້ . . . " .

" ເອີ . . . ພວກນາງສາວງາມໆ ທີ່ຟ້ອນລຳວົງເກ່ງໆ ຈົນບໍ່ໄດ້ເຊົາຈັກຮອບປີນັ້ນເດ ໄປໃສຫມົດ ? " .

" ພວກນັ້ນຫວະ . . . ບາງຄົນກໍໂຕນຫນີໄປ , ບາງຄົນກໍເປັນມະລິດາມະລອຍ , ອິດທິພົນປົກຄອງເລີຍສິ່ງໄປດັດສ້າງຢູ່ດອນນາງພຸ້ນຈຳນວນຫນຶ່ງ . ເຂົາເຈົ້າດັດບໍ່ຢາກດອກ ເພາະທີ່ເຮັດໂລເລ ເມື່ອກ່ອນນັ້ນ ຍ້ອນສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສິ່ງຄົມພາເປັນໄປ " .

" ດີແລ້ວເດ ທີ່ເຂົາເຈົ້າໄດ້ໄປດັດສ້າງ ເພາະຈະເປັນປະໂຫຍດຕໍ່ສິ່ງຄົມ , ເປັນການກອບກູ້ເອົາຄົນໄວ້ " .

ນາງ ແລະ ເຂົາລົມກັນ ຢ່າງສະຫນິດສະຫນົມ . ໃນທັດສະນະຂອງເຂົາ ນາງເປັນຄົນງາມ ເປັນຄົນທີ່ເຂົາຍົກຍ້ອງນັບຖື .

ພິມເທື່ອທຳອິດ , ປີ 1978 ໃນໂຮມເລື່ອງສິ້ນ "ສຽງເອີ້ນຂອງ າຜ " .

ພິມເທື່ອທີສອງ , ປີ 1988 ໃນ ວັນນະສິນ .

ແສງອະລຸນມີໄວ້ສ່ອງຟ້າ

ແສງແດດມີໄວ້ສ່ອງດິນ

ຮູບໂດຍ : ຈະເລີນໄຊ

JUST A PAIR OF BIRDS

Short story by
Outhine BOUNYAVONG

It was early February, when flame of the forest blossoms at the edge of the ricefields were in full bloom. Illuminated by the sinking sun, the blossoms glowed a striking red. Nearby stood a single palmyra tree, starkly silhouetted against the sky. For years now it had stood there, tall and straight. For the villagers it was a timepiece : when the sun was straight above it, it was high noon, and when in the late afternoon the sun sunk level with its top fronds, it was time for

the farmers to drive their buffaloes back home while housewives lit their cooking fires.

Tendrils of smoke from the firewood and the steam from the pot of bubbling rice rose up from houses here and there, weaving with streaks from the dying sun which filtered through the branches to create a play of light and shade over the whole village.

When her rice was cooked, Nang Un sat on the veranda with her young son. The front yard was spacious, and beyond it was a dirt road once used only by ox carts. Since last year, however, the villagers had begun to see logging trucks churning along it. The road was alive now, as people returned home from the fields and gardens. The first drove of cattle were arriving, driven by men ambling back home. For Nang Un, the sound of these wooden cowbells always marked the end of the day.

Nang Un watched the passerbys on the road quietly, waiting for her

husband Tit Tan to head home after work. She wasn't really waiting for him, but it was part of the routine of her day to sit there on the veranda during twilight. After that, it had been the same spot every day she would sit there, looking at the birds flying through the sky over the ricefields as the sun disappeared behind the nearby mountain. Flocks of birds would fly from the east, heading for their nests in the green forest next to the village. Some swooped low while others flew high overhead. In the distance, they looked like dark grains of rice gliding by. Among these birds were two which always flew apart from the others, straight over the palmyra every evening. A pair of rare hornbills, their white crests and tails looked dramatic against the fiery sky as they glided past the tree top. Nang Un didn't know exactly how long this pair of birds had been flying past there, but she had first noticed them since the end of the Buddhist

Lent.

Pointing them out to her son, she had wished for a moment that she was a bird too, flying in the immense sky. After that, it had become a game, to see whether she or her son could spot them first. With his keener eyesight, seven-year old Nit would usually spot them first.

"Over there, Ma!" he would say gleefully, pointing at the hornbills as they flew into sight.

"Where? Oh, I see them. How small they are." Mother and child would watch breathlessly as the white-crested birds glided past the top of the palmyra tree. "They've disappeared again."

"I can still see them, Ma. Like needle points - now I can't see them either."

"Then your father should be home soon," she would say, smiling.

Nang Un and her son watched for the birds now, as the rice simmered in

the kitchen behind them. From time to time, she got up to stir the fire there. In the front yard, near the ladder to their house, was a sandy heap with some empty beer cans and Pepsi cans on it. With their flashy bright colours, they were a novelty in the village. Her son had picked them up from the road and kept them to play with, but neither he nor his mother had ever tasted their contents. Scattered along the entrance to their yard were also crushed Benson and 555 cigarette packets, tossed out by the drivers of the logging trucks and pick-up trucks as they roared past.

The men at the wheels of these vehicles were at first referred to by the villagers as "traders". These gentlemen from the town apparently disliked being called that, however, and said that they were 'businessmen'. But since the villagers thought of all businessmen as traders, they ended up calling these men "log-trading

businessmen". Why these businessmen often carried long barreled guns remained a mystery.

Today, as Nang Un sat on the veranda, the flocks of birds had all but disappeared from the sky over the ricefields. Only a few were seen heading for their nests. But Nang Un and her son didn't see the pair of hornbills. Could they have suddenly changed their route? But she had seen them only yesterday. Perhaps somebody had discovered their nest in the forest and stolen their eggs, so that they had moved to another spot? She frowned, - she did not like to think of the majestic hornbills interfered with like that. "Soon," she reassured herself silently, "they'll be flying over the fields, straight over the palmyra tree - just like every other day." In her mind, she could imagine the pair of them gliding by, their great wings flapping overhead. She looked hopefully at the palmyra tree, but

could see no sign of them. Her son, too, remained silent by her side.

A convoy of logging trucks drove past, churning up clouds of dust on the dirt road. Recently so many trucks had passed down their road, hauling huge teak logs out of the nearby forest, that even the flame of the forest blossoms were coated a dirty brown.

As the dust was settling, her husband Tit Tan arrived home.

He told her that he had just seen a pair of hornbills dangling from the back of the last logging truck. One of the 'businessmen' must have shot them dead, he said.

Nang Un stood there, speechless. She felt her heart clutching tight, into a hard rock. The sun had slipped behind the mountain ridge. Darkness was setting in, melting with the shadows. Only the empty tin cans in the front yard glinted in the fading light. More cans, less birds, she thought vaguely.

A dry breeze sprung up, and rustled the fronds of the palmyra tree. Nang Un looked at the top fronds in the twilight, but there was nothing there.

She never saw the pair of hornbills again.

ອຸທິນ ບຸນຍາວິງ

ເກີດເມື່ອປີ 1942 ທີ່ບໍ່ແຕນ
ແຂວງໄຊຍະບູລີ. ຈື່ໄວເດັກຢູ່ຊົນ
ນະບົດບ້ານເກີດ, ພໍອາຍຸ 10 ປີ ກໍ
ເຂົ້າສູ່ນະຄອນວຽງຈັນ ເພື່ອຮຽນຕໍ່
ທີ່ໂຮງຮຽນປະກົມວັດໄຕ ແລະ ທີ່
ວິທະຍາໄລວຽງຈັນ ແຕ່ບໍ່ທັນຈົບ ກໍ
ອອກຫາເຮັດການ ເພື່ອລ້ຽງຊີບ
ຫລາຍແຫ່ງ.

ເປັນຫນຶ່ງໃນຄະນະທີ່ບຸກເບີກ
ກໍ່ຕັ້ງ ວາລະສານວັນນະສິນ ແລະ
ຍັງຄົງມີຜົນງານພິມລົງ ໃນວາລະ
ສານນີ້ເລື້ອຍໆມາ.

ຂຽນເລື່ອງສັ້ນ ເປັນຕົ້ນຕໍ,
ນອກນັ້ນ ຍັງຂຽນບົດຄວາມ, ສາລະ
ຄະດີ, ບົດບັນນາທິການ, ກອນ
ອິດສະຫລະ . . .

ເລື່ອງສັ້ນຂອງເຂົາ ໄດ້ຮັບ
ການແປ ເປັນພາສາ ລັດເຊຍ,
ຫວຽດນາມ ແລະ ໄທຫລາຍເລື່ອງ.

ປະຈຸບັນ ເປັນພະນັກງານສັງ
ກັດ ຢູ່ກົມວັນນະຄະດີ, ກະຊວງກະ
ແຫລງຂ່າວ ແລະ ວັດທະນະທຳ.

